PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini / Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir | Leto XVI. - Št. 100 (4563) | TRST, torek 26. aprila 1960

Ogromno število mrtvih in ranjenih zaradi nedeljskega potresa v Iranu

Mesto Lar in mestece Garash sta popolnoma uničeni - Še mnogo živih pod ruševinami

Ni mogoče vedeti za pravo število žrtev, govori pa se o več tisočih

TEHERAN, 25. — Včeraj je bil v mestu Lar v Iranu močan potres, ki je povzročil ogromno število žrtev, mesto pa je bilo popolnoma uničeno. Iranski Rdeči križ je davi sporočil, da je dobil iz Lara informacije, da je zgubilo življenje od tisoč do tisoč pet sto ljudi, med katerimi so večina ženske in otroci. Neki teheranski list pa piše, da je na podlagi uradnih podatkov zgubilo življenje od dva tisoč do tri tisoč ljudi. Veliko število pa je ranjenih. Potekli bodo morda trije tedni, preden bodo lahko potegnili vsa trupla izpod ruševin uničenega mesta.

Žrtve so izredno številne med otroci. Včeraj so otroci praznovali svoj praznik in v večini šol so bile zabavne prireditve zanje. Vsa poslopja v mestu so uničena ali pa hudo poškodovana. Oblasti so poslale na kraj nesreče veliko število šotorov in več ton moke in drugih živil.

Teheranski radio je pozval prebivalstvo, naj prispeva za pomoč prizadetim. Operacije za pomoč in za reševanje ranjencev so zelo težavne tudi zaradi tega, ker je večina funkcionarjev v mestu postala žrtev potresa. V mestu vlada velika zmeda. Veliki oblaki prahu pokrivajo vse področje in močno ovirajo delo reševalcev.

Prvi večji sunek je bil okoli 14. ure včeraj in tedaj se je porušila polovica poslopij. Drugi sunek je bil okoli 18. ure in tedaj je bila porušena večina še ostalih poslopij.

Prvo vest o nesreči je sporočil včeraj popoldne guverner mesta Lar s prenosljivim radiom, ker so bile vse komunikacije prekinjene. Kakor poroča Rdeči križ, je bilo ubitih tudi 4000 glav živine.

Davi so odletela v Lar prva vojaška letala z zdravili, živežem in oblačili.

V svojem poročilu je guverner mesta Lar izjavil med drugim: «Oddajam to sporočilo s prenosnim oddajnikom na odprtem, kjer sedim bos in razrgan. Poslopje, kjer je bilo najbolj trdno zgrajeno, in moje stanovanje sta do tal porušena in vse moje imetje je pod ruševinami.» Zahteval je, naj se nujno pošljejo zdravila, šotori, odeje in parafinske svetilke. Dodal je, da so se vsi, ki so ostali pri življenju, utaborili na odprtem: «Vsi zelo trpijo,» je dodal guverner. Ni mogel povedati, koliko je človeških žrtev, in kakšna je škoda. Sporočil pa je, da je nov potresni sunek prizadejal tudi mestece Garash 18 kilometrov od Lara ter povzročil veliko število mrtvih in ranjenih.

Ranjence, ki jih je zelo veliko, pošiljajo iz mesta z lahkimi letali Rdečega križa, ki prevažajo šest ranjencev naenkrat v bližnja mesta, kjer so bolnišnice. Iranska vojaška letala spuščajo s padali najnujnejše potrebščine. Tovorna letala ne morejo namreč pristati v bližini Lara. Vse otroke, ki so ostali brez staršev, bodo takoj poslali v Teheran, kjer jih bodo sprejeli v razne zavode. V Laru neumorno delajo, da pripravijo začasno pristajališče za majhna letala, ki prevažajo živila in zdravila. Iranski Rdeči križ pripravlja seznam najnujnejših potrebščin in se bo obrnil na mednarodni Rdeči križ.

Do poznega popoldneva so potegnili izpod ruševin že več sto trupel. Po zadnjih vesteh je ostalo brez strehe okoli 17 tisoč ljudi zaradi potresa v Laru in v bližnjem mestecu Garash. Izpod ruševin se sliši pretresljivo stokanje ranjencev.

Lar je štel skupno 17.000 prebivalcev. Skupno z velikimi vasmi naokoli pa doseže prebivalstvo 40.000 duš. Ni še znana usoda vseh teh vasi, razen mesteca Garash, ki je štelo 7.000 prebivalcev in ki je bilo popolnoma uničeno. Po zadnjih poročilih je potres trajal celih pet minut.

V Iranu so bili že številni potresi. Najhujši potres v tej državi je bil julija 1957 na severnem delu države, ko je bilo 2500 mrtvih. Drugi potresi so bili: novembra 1956 na področju Laristan, kjer je bilo 450 mrtvih; decembra 1957 v Kurdistanu, ko je zgubilo življenje 2000 ljudi, 50.000 pa jih je ostalo brez strehe, avgusta 1958 v Nahavande, kjer je bilo 200 mrtvih.

Kakor poročajo iz Lara, so bili danes zjutraj novi potresni sunki, ki pa so bili šibki.

—«»—

Nehru in Čuenlaj se nista sporazumela

NOVI DELHI, 25. — V Novem Delhiju so se davi končali razgovori med Nehrujem in Čuenlajem. Zadevno uradno poročilo pravi, da razgovori niso pripeljali do odstranitve nesoglasij glede meje.

Vendar pa sta Nehru in Čuenlaj sklenila, da bodo uradni predstavniki obeh vlad nadaljevali razgovore. «To proučevanje bo temeljilo na elementih, ki jih imata obe vladi.

Poročilo dodaja, da se bo od junija do septembra izmenoma sestajala v obeh prestolnicah posebna komisija uradnih predstavnikov obeh strani. Prvi sestanek bo v Pekingu. Med delom komisije «bi morali obe državi preprečiti sleherno trenje ali incident na obmejnih področjih».

Na tiskovni konferenci je Čuenlaj nocoj izjavil, da Kitajska ne more sprejeti Mac Mahonove črte, toda «mi je ne bomo prekoračili». Dodal je: «Ni nobenega temeljnega spora med našima dvema državama. Čeprav ni bil dosežen noben sporazum, upamo, da bo prišlo do rešitve».

Čuenlaj je povabil Nehruja v Peking, kadar mu bo primerno. Nehru je odgovoril, da je to potovanje v veliki meri odvisno od dela uradnih osebnosti, ki se bodo še dalje posvetovale. Dalje je Čuenlaj izjavil, da je veliko prijateljstvo med Kitajsko in Indijo nesmrtno, ter da so obmejni spori med obema državama «začasni». Na vprašanje, ali misli Kitajska povabiti Eisenhowerja na obisk, je Čuenlaj odgovoril: «Čemu naj bi povabili predsednika Eisenhowerja, ko ZDA ne priznavajo Kitajske?»

—«»—

Združitev Somalije

MOGADISCIO, 25. — V Mogadisciu, glavnem mestu italijanske Somalije, ki je sedaj pod skrbništvom OZN in bo 1. julija postala neodvisna, se je končala večdnevna konferenca političnih predstavnikov bivše italijanske in britanske Somalije. Na konferenci so sklenili, da se bosta 1. julija obe deželi združili v republiko Somalijo.

Skupno poročilo, ki so ga v Mogadisciu podpisali politični predstavniki obeh Somalij, govori o bodočih institucijah združene somalske republike. Prvega julija se bosta sedanji lokalni skupščini združili v nacionalno skupščino. Le-ta bo izvolila predsednika republike in koalicijsko vlado, v kateri bodo predstavniki partij, ki so bile sedaj na oblasti v obeh Somalijah. Glavno mesto nove somalske republike bo Mogadiscio. Dežela bo razdeljena na osem pokrajin. Vojsko bodo sestavljale enote lokalnih oboroženih sil z obeh somalskih ozemelj.

—«»—

Nove aretacije v Južni Afriki

CAPETOWN, 25. — Po vesteh dnevnika «Die Burger» je vlada začela s čiščenjem s pomočjo posebnih vojaških rezerv. Med današnjo akcijo je policija aretirala v državi Orange, kjer prebiva afriška skupnost Welkom, 170 Afričanov pod obtožbo, da se niso držali predpisov glede propustnic in tako imenovanega «nedovoljenega bivanja». Policija je aretirala danes zjutraj nadaljnjih 165 Afričanov na področju East Londona.

—«»—

Jedrska energija in razorožitev

ŽENEVA, 25. — Predstavniki treh atomskih držav — ZDA, ZSSR in Velike Britanije — so se danes po petnajstdnevni prekinitvi, ponovno sestali. Seja je trajala samo četrt ure. Vse tri delegacije so izjavile, da so voljne pospešiti pogajanja. Razpravljale so tudi o vprašanju sestanka znanstvenikov, ki je napovedan za 11. maj. Sovjetski delegat je izjavil, da še ni prejel navodil glede datuma. Prihodnja seja bo jutri. Kaže, da je zašla konferenca v ključno fazo, ko bo mogoče začeti izdelavo sporazuma za nadzorstva tistih jedrskih eksplozij, ki jih je mogoče nadzorovati, in glede prekinitve šibkih podzemeljskih poskusov.

Danes se je ponovno sestalo tudi deset delegacij za razorožitev, ki zasedajo že sedmi teden. Seja je trajala samo deset minut. Italijanski delegat Cavaletti je govoril o potrebi nujne pomoči slabo razvitim državam. Govorila sta tudi romunski in poljski delegat. Prihodnji sestanek bo jutri.

—«»—

VIENTIANE (Laos), 25. — Danes so se začele volitve v vsem Laosu za 59 članov narodne skupščine. Ob začetku volitev ni bilo nobenega incidenta.

Proslava 15. obletnice splošne vstaje proti nacifašizmu

Jutri Tambroni pred senatom KD bi morala glasovati proti

Struje KD: «Baza», «Rinnovamento» in fanfanijevci zahtevajo takojšnje sklicanje glavnega odbora, ki naj dokončno razčisti politično linijo stranke, utrdi njeno enotnost in okrepi disciplino

Politični tajnik KD Moro podal ostavko?

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Odločitev predsednika republike, da se mora Tambroni predstaviti senatu, je močno razgibala ne le posamezne stranke, vštevši predvsem KD, ampak tudi vse javno mnenje. Očitno je namreč, da se sedanja vladna kriza nahaja s to odločitvijo v navidez nepremagljivi slepi ulici, kajti proti Tambronijevi tako imenovani upravni vladi so vse stranke, vštevši KD samo, in da jo je pripravljena še nadalje podpirati le MSI.

Do 11. aprila jo je podpirala tudi KD, ki jo je sama predlagala; toda po debati v poslanski zbornici, predvsem pa zaradi reakcije, ki je nastala po zaupnici, je vodstvo KD sklenilo, da mora Tambroni podati ostavko. Sedaj pa nastaja zanimivo vprašanje: kaj bodo storili senatorji KD, ko se bo v senatu pojavil Tambroni s svojo vlado, ki jo je vodstvo KD obsodilo na smrt, Gronchi pa nenadno spet oživil? (Nedeljska «Unità» smatra to Gronchijevo odločitev za krvavo žalitev italijanskega gibanja protifašističnega odpora).

Če se smatrajo za demokristjane, bi bilo pričakovati, da bodo glasovali proti Tambroniju, toda videli smo, da je tudi med senatorji baje celo pretežna večina takih, ki se požvižgajo na sklepe svojega vodstva, zlasti če se njihovo vodstvo odloči za naprednejšo vlado socialnih reform. Pri Tambronijevi vladi pa ne gre za tak primer; obstaja pa dejstvo, da se je vodstvo KD 11. t. m. izreklo proti vladi, ki bi jo, razen parlamentarcev KD, podpirali izključno le fašisti.

Vendar pa je težko napovedati, kaj se bo dejansko zgodilo in kakšnim, danes še nepredvidenim dogodkom bomo še priča v zvezi s to dolgotrajno vladno krizo. Pa tudi sicer: ali se bo Tambronijeva vlada utegnila predstaviti senatu prihodnjo sredo taka kot je danes, tudi mimo ostavk nekaterih ministrov, ki so podali ostavko na svoja ministrska mesta še preden je vodstvo KD sprejelo znano odločitev? Danes se že širijo glasovi, da nameravajo podati ostavko tudi drugi ministri, kakor n. pr. Segni, Angelini, Gonella, Colombo, Rumor, Zaccagnini, Girardi, ki so hoteli slediti zgledu ministrov Pastoreja, Boja in Sulla, a tega niso storili, ker se je medtem Tambronijeva vlada uklonila sklepu vodstva in podala ostavko. Kaj bodo storili sedaj, ko je Tambronijeva vlada — na zahtevo predsednika republike — morala ostavko umakniti, oziroma jo je predsednik republike zavrnil? Tudi glede tega bi moral pasti sklep danes, ker so se baje danes sestali nekateri vidnejši predstavniki tako imenovanih «dorotejcev», med katere spadajo tudi zgoraj omenjeni ministri Tambronijeve vlade, da bi odločili tudi o tem vprašanju. V primeru, da sklenejo, da morajo njihovi ministri podati ostavko, potem je usoda Tambronijeve vlade zapečatena, in ne more niti pred senat, ker je preprosto ni več.

Na tem sestanku «dorotejcev» (to je struje, ki je na kongresu stranke KD dobila večino, in ki zagovarja precej nejasno politično linijo) bo govora tudi o neki drugi, precej važni zadevi: namreč o ostavki, ki jo poslanec Aldo Moro baje namerava dati na položaj političnega tajnika stranke KD. Moro je naklonjen vladi levega centra, vodilna skupina «dorotejcev» pa taki vladi nasprotuje, če mora to pomeniti hkrati tudi samo posredno sodelovanje s socialisti. Če Moro ostane, bo to pomenilo, da tudi «dorotejci» pristajajo na njegovo stališče glede politike levega centra; v primeru ostavke pa bo jasno, da bo ostala odprta pot za politiko desnega centra, to je za sodelovanje KD s PLI in monarhistično stranko PDI.

Tudi s tem v zvezi je težko napovedati kaj točnejšega, kajti kljub temu, da Moro «dorotejcem» ni prav pogodu, je vendarle «njihov» človek in je v glavnem njegova zasluga, če se KD do danes še ni razcepila zaradi vedno večjega nasprotja med njenimi notranjimi strujami in skupinami. Ne vidimo v njihovi skupini moža, ki bi mogel biti kos sedanjim razprtijam v stranki, zlasti pa ofenzivi, ki prihaja iz njenih naprednejših struj. Te struje, zlasti tako imenovana «baza» in fanfanijevci napovedujejo široko zasnovano akcijo, ki naj dokončno razčisti politično linijo stranke, utrdi enotnost, predvsem pa okrepi notranjo disciplino članstva, da bi tako enkrat za vselej izostali primeri odkritega upora proti sklepom strankinega vodstva. Tudi zelo borbeni poslanec Donat-Cattin, ki izhaja iz demokristjanskega sindikalnega gibanja, je v imenu struje «Rinnovamento» poslal Moru brzojavko, v kateri poudarja nasprotovanje vladi, ki jo odločujoče podpirajo fašisti in zahteva takojšnje sklicanje glavnega odbora stranke, da bi ponovno utrdili politično linijo in disciplino, hkrati pa dodaja, da na podlagi sklepa vodstva KD z dne 11. aprila ne more noben demokristjan glasovati za Tambronijevo vlado.

Na današnji dan so bile po vsej Italiji slovesne svečanosti ob priliki 15. obletnice splošne vstaje proti nacifašističnemu okupatorju in prazniku osvoboditve. V Rimu je obrambni minister Andreotti položil venec v imenu vlade in svojem na grobnico Fosse Ardeatine in na spomenik neznanega junaka, rimski župan pa je na pokopališču položil venec na grobnico padlih za svobodo.

Spominske svečanosti so se vršile tudi v drugih mestih, predvsem v Genovi, Turinu, Milanu, Benetkah, Bariju, Cagliariju, Bologni, Anconi, Vicenzi itd. Vsi uradni in neuradni govorniki razen Andreottija, ki ni spregovoril niti besede o pomenu splošne vstaje in osvoboditve, so poudarili pomen oborožene borbe proti nacifašističnemu okupatorju in potrebo po obrambi vrednot protifašistične borbe, ki predstavljajo temeljni pogoj za demokratičnost in napredek italijanske republike. V Bologni je govoril bivši predsednik vlade poslanec Ferruccio Parri, ki je v zgodovinski sintezi združil borbe za združitev Italije z osvobodilno borbo proti fašizmu in nacizmu. Nato se je zadržal na sedanjem političnem položaju in poudaril potrebo po vladi, ki naj uresniči načela ustave, ki se je porodila iz krvi najbolj zdravih ljudskih sil. Pred njim je govoril tudi bolonjski župan, komunist Dozza, ki že dolgo vrsto let uspešno upravlja občino.

Namestnik glavnega tajnika KPI, Luigi Longo, je danes govoril v Sesto S. Giovanni in dejal med drugim, da se petnajst let po osvoboditvi skuša opeharitı delovno ljudstvo za tiste pravice, ki si jih je priborilo v oboroženi borbi proti fašizmu, in da je treba tudi za dva neuspela poskusa vlade levega centra iskati vzrok v tistih konservativnih in reakcionarnih silah, ki že vsa povojna leta držijo o svojih rokah politično oblast, da bi tako zavarovali svoj gospodarski privilegij.

Proslava 15. obletnice osvoboditve ni šla mimo brez incidentov. Tako je n. pr. kakih 45 misovcev, ki so prišli iz Reggio Calabrie skušalo motiti proslavo v Messini. Vmes je posegla policija, in tako je nekaj misovcev končalo v bolnišnici, devet so jih aretirali, kasneje pa izpustili. Di podobnih incidentov je prišlo tudi v Casale Monferratu, kjer so misovci napadli bivše partizane, ko so se vračali od maše zadušnice za padlimi v osvobodilni vojni.

A. P.

Opozorilo Burgibe Franciji in njenim zahodnim zaveznikom

Tunizijski poslanik se je vrnil v Pariz in ga je včeraj sprejel tajnik zunanjega ministrstva - Ferhat Abas poudarja, da de Gaulle ne pušča Alžircem druge izbire nego dolgo vojno

TUNIS, 25. — Predsednik alžirske vlade Ferhat Abas je v intervjuju dopisniku alžirskega lista «El Moudjahid» izjavil, da general de Gaulle ni pustil alžirskemu prebivalstvu druge izbire nego dolgo vojno. Dodal je, da temelji alžirska politika generala C. de Gaulla na vojaški zmagi, in zaradi tega ni nobene možnosti mirne in sporazumne rešitve.

Ferhat Abas je obtožil francosko vojsko, da hoče za vsako ceno prenesti vojno na tunizijsko in maroško ozemlje.

Glede sklepa alžirske vlade, da pošlje svojo delegacijo na Kitajsko, je Ferhat Abas izjavil, da mora alžirska revolucija predvsem računati sama nase in na svoje možnosti. V zvezi s komentarji o morebitni kitajski pomoči je Ferhat Abas izjavil: «Zahodne države, zlasti pa ZDA, nas «vljudno» svarijo pred kitajsko močjo. Oni bi rajši videli, da bi padali pod zahodnim orožjem, kakor pa da bi se branili z vzhodnim orožjem. Alžirsko ljudstvo se zaveda svoje pravice in bo nudilo prijateljsko roko vsem tistim narodom, ki ga podpirajo v njegovi borbi.»

Ves tunizijski tisk poudarja danes poslabšanje odnosov med Tunizijo in Francijo, ker francosko vojaško poveljstvo išče na vse načine izgovor, da bi zasedlo nekatera tunizijska in maroška obmejna področja.

Tunizijski predsednik Burgiba je včeraj izjavil, da nedavni obmejni incidenti pomenijo napad na Tunizijo. Dodal je, da bo ponavljanje takih napadov prisililo tuniško vlado, da spremeni politiko do Francije. «Francija,» je izjavil Burgiba, «ima v Tuniziji interese, ki so pod tunizijsko suverenostjo. Tunizijska vlada ne bi mogla še dalje ravnati s Francozi kot s prijatelji, ker mora reagirati na francosko samovoljo». Glasilo stranke Neodestur poudarja, da bo tunizijsko ljudstvo branilo svoje ozemlje z enakim navdušenjem, s kakršnim je gradilo svojo neodvisnost. Omenjeni list piše, da je sedaj velika nevarnost, da se vojna raztegne na vso Severno Afriko. «Francija,» nadaljuje list, «je pokazala svojo nesposobnost, da bi rešila alžirsko vprašanje. Njeni zavezniki so zapleteni v kolesje zahodne solidarnosti, ki omejuje njihova sredstva, da bi Francijo prisilili, da preneha z vojno. Spričo nadaljevanja vojne in velike nevarnosti njene raztegnitve ne moremo mirno gledati na kršitev naših meja, na postavljanje min na našem ozemlju, na umiranje naših državljanov in na preletavanja našega ozemlja ter na vdiranje francoskih komandosov v našo državo ter na številna izzivanja francoskih častnikov. Svet mora danes jasno prevzeti svojo odgovornost. Države, ki se sklicujejo na načela svobode, pravičnosti in demokracije, morajo jasno opredeliti svojo politiko. Ni mogoče čakati, da bi se ponovile katastrofe, kakor je bilo bombardiranje Sakjeta ali pa tristranski napad na Sueški prekop. Vprašanje Severne Afrike je danes prišlo v štadij, ko je potrebno, da ves svet nastopi, da prepreči nevarnost, preden bo prepozno za svetovni mir.»

Medtem se je vrnil v Pariz tunizijski poslanik, ki je Burgibov sin. Danes popoldne ga je sprejel glavni tajnik zunanjega ministrstva Carbonel. Takoj zatem je zunanje ministrstvo objavilo poročilo, ki pravi, da je Carbonel opozoril tunizijskega poslanika, da je tunizijska vlada «odgovorna za napade proti francoskim četam, ki jih izvršujejo elementi alžirske osvobodilne fronte s tunizijskega ozemlja, in zlasti za pogosto streljanje s tunizijskega ozemlja». «Take akcije,» je dodal Carbonel, «silijo francoske čete, da odgovorijo, zato da zajamčijo svojo zakonito obrambo. Francoska vlada je že zanikala, da se je sklicevala na pravico zasledovanja. Če pa je odločena spoštovati tunizijsko suverenost, mora tunizijska vlada s svoje strani ravnati tako, da se njeno ozemlje ne bo več uporabljalo v napadalne namene.»

Glavni tajnik je tudi omenil poslaniku Burgibi, «da je tunizijska vlada odgovorna za spoštovanje pravic in premoženja Francozov v Tuniziji».

Kakor se vidi, uporablja francoska vlada vedno isto taktiko, t. j. zvrača odgovornost za incidente na tunizijsko vlado, čeprav je znano, da francoske čete pogostoma vdirajo na tunizijsko ozemlje.

V Parizu so mnenja, da povratek tunizijskega poslanika v Pariz daje upati, da se bo napetost ublažila. To bo seveda odvisno predvsem od Francije.

—«»—

Neodvisnost Toga

LOHE (Togo), 25. — 27.t.m. bo svečana proglasitev neodvisnosti Toga. Datum je bil določen že leta 1958, ko so bila zaključena pogajanja s Francijo. L. 1946 je bil Francoski Togo postavljen pod varstvo OZN, Francija pa je bila določena, da odgovarja za njegovo upravo.

DE GAULLE IN EISENHOWER SPORAZUMNA DA MORA IMETI PREDNOST RAZOROŽITEV

Uradno poročilo pravi, da sta govorila o vseh vprašanjih, ki bodo na sporedu konference najvišjih - De Gaulle je v ameriškem kongresu ponovil svojo tezo, da je treba o Nemčiji in Berlinu govoriti šele potem, ko bo napetost popustila

WASHINGTON, 25. — Predsednik de Gaulle in predsednik Eisenhower sta imela danes še zadnji razgovor v Beli hiši. Popoldne pa se je zunanji minister Couve de Murville sestal v državnem departmaju s Herterjem. Razgovorom se je nato pridružil še britanski poslanik. Zvečer so objavili kratko uradno poročilo o razgovorih med obema predsednikoma. V sredo bo Eisenhower imel tiskovno konferenco.

Skupno francosko - ameriško poročilo pravi, da sta oba predsednika med svojimi razgovori določila stališče, ki ga bodo zavzeli na konferenci najvišjih o vprašanjih, ki jih bodo obravnavali. Po mnenju obeh predsednikov je glavni smisel konference najvišjih doseči popustitev mednarodne napetosti.

Francoski in ameriški predstavnik sta izjavila, da se oba predsednika strinjata o zahodni strategiji na konferenci, kar se tiče bistva in oblike.

Oba predstavnika sta tudi izjavila, da bodo zahodni predlogi, ki bodo predloženi na konferenci najvišjih, uživali podporo Eisenhowerja in de Gaulla. Prav tako sta se de Gaulle in Eisenhower strinjala, naj vprašanje razorožitve ima prednost na razgovorih v Parizu. Dodala sta, da bodo morebitni predlogi sporočeni kot zahodni predlogi in ne kot individualni. O podrobnostih nista predstavnika hotela govoriti in sta poudarila, da se morata francoska in ameriška vlada prej sporazumeti s svojimi zavezniki v NATO. Povedala sta tudi, da sta oba predsednika bila med razgovori dobro obveščena o govoru Hruščeva v zvezi z Berlinom.

De Gaulle je govoril danes na skupni seji obeh zbornic ameriškega kongresa. Govoril je predvsem o atomskem vprašanju in poudaril, da uničenje jedrskega orožja pod mednarodnim nadzorstvom nudi edino upanje za prihodnost človeštva. Nadaljeval je: «Uničiti sporazumno jedrsko orožje, obvezati se, da ga ne bomo več izdelovali, začeti na vseh ozemljih medsebojno nadzorstvo: ni drugega upanja za prihodnost človeštva. Seveda se najprej lahko izvedejo ukrepi glede vozil, ki prevažajo jedrsko orožje. Že danes je mogoče preprečiti, da bi ta vozila prevažala bombe, in prav tako je mogoče s tem v zvezi uvesti skupno nadzorstvo. Na ta način predlaga Francija začetek razorožitve. Toda ne sme se pozabiti, da je sedaj zadnji ugoden trenutek, v katerem je sporazum mogoč. Če se države, ki imajo jedrsko orožje, ne bodo odpovedale temu orožju bo francoska republika prisiljena opremiti se s takim orožjem.» Dodal je, da v naraščajočem stanju negotovosti narašča nevarnost, da bi nekega dne dogodki ušli nadzorstvu tistih, ki se ravnajo po zdravem razumu, in da bi blazni fanatiki ali pa ambiciozni ljudje lahko povzročili katastrofo.

Ugotovil je zatem, da je prišel na obisk v ZDA kratko pred konferenco najvišjih na kateri bi se usoda človeštva lahko orientirala h katastrofi ali pa k miru. Izrekel pa je upanje, da se bo okrepil mir, in je dodal, da je po njegovem mnenju potrebno začeti s popuščanjem napetosti, kar je sedaj mogoče in najbolj potrebno. Dodal je, da bi bolj zapletena vprašanja, kakor je n. pr. Nemčija in Berlin, lahko rešili v poznejšem ugodnem ozračju popustitve napetosti, ki naj bi se doseglo, če bi velesile na konferenci ustvarile v svojih odnosih «modus vivendi».

Glede Nemčije je predsednik izjavil, da bi bilo «obsojanja vredno in neprimerno, če bi ena od prizadetih velesil vztrajala pri sklenitvi pogodb za ureditev meja ali za druge podobne pobude na najbolj občutljivih področjih sveta». Prav tako je potrebno «preprečiti sleherni poizkus poslabšanja ran, ki jih je zadobilo nemško ljudstvo».

Na koncu je izjavil: «Z organiziranjem združene Zahodne Evrope nasproti bloku, ki so ga ustvarili Sovjeti, bo mogoče ustvariti od Atlantika do Urala ravnotežje med obema področjema, ki se lahko primerjata po prebivalstvu in bogastvu. Samo tako ravnotežje bo mogoče staremu kontinentu, da uresniči spravo med obema deloma, na katera je razdeljen, da najde mir v svoji sredi in da nov zalet svoji kulturi ter ima možnost prispevati skupno z Ameriko k razvoju nezadostno razvitih dežel v Aziji in Afriki.»

Hruščev: Ugoden mednarodni položaj pred bližnjimi razgovori najvišjih

Na prvem mestu sporeda mora biti razorožitev, zatem pa Nemčija in Berlin S podpisom ločene mirovne pogodbe bi Zahod zgubil vse pravice v zahodnem Berlinu in nadzorstvo nad potmi v mesto

MOSKVA, 25. — Hruščev je govoril danes na zasedanju vrhovnega sovjeta Arzebejdžana v Bakuju, ki se je sestal, da proslavi štirideseto obletnico sovjetske oblasti na tem ozemlju. Hruščev je izjavil, da je po mnenju sovjetske vlade pred bližnjimi razgovori najvišjih mednarodni položaj ugoden.

Glede razgovorov z Eisenhowerjem, Mac Millanom, de Gaullom in drugimi politiki je Hruščev izjavil: «Imeli smo vtis, da razumejo nujnost pomagati k nadaljnji popustitvi mednarodne napetosti in rešiti mednarodne spore s pogajanji in ne z vojno. Mislim, da se bo ugoden proces popuščanja mednarodne napetosti nadaljeval».

Zatem je Hruščev izjavil, da bodo v Parizu govorili tudi o sovjetskih predlogih za spremembo Berlina v svobodno mesto. Dodal je, da v sovjetskih predlogih ne vidi nič neugodnega za Zahod, in da je treba nemško in berlinsko vprašanje postaviti na dnevni red razgovorov. Toda prva stvar je, premagati mrtvo točko glede razorožitve. Za razorožitvijo mora konferenca obravnavati nemško vprašanje.

«Šli bomo v Pariz, je dejal Hruščev, iskreno odločeni ne samo, da prispevamo k splošnemu izboljšanju mednarodnega položaja, temveč tudi, da storimo vse, kar je mogoče, da dosežemo razumevanje z državnimi in vladnimi poglavarji zahodnih držav, da se zagotovi napredovanje pri reševanju nujnih vprašanj, ki — lahko se reče — trkajo na vrata».

Izjavil je dalje, da je vprašanje prepovedi poizkusov z jedrskim orožjem sedaj povsem zrelo za rešitev, in je poudaril, da skupna izjava Eisenhowerja in Mac Millana o njunem načelnem sporazumu, da ne bosta delala podzemeljskih poizkusov med iskanjem nadzorstvene metode, «daje upati, da bo mogoče v bližnji prihodnosti premagati nesoglasja in da bo mogoče skleniti sporazum o ustavitvi poizkusov.

Izrekel je zatem zaskrbljenost nad «enostranskim» načinom, ki ga nekateri zahodni voditelji uporabljajo pri načenjanju vprašanj pred konferenco najvišjih. «Iščejo in pretiravajo tiste strani tega in onega vprašanja, ki, če se poudarjajo, ne morejo prispevati k pripravi medsebojno sprejemljivih rešitev. Tako stališče pelje do ohranitve napetosti in zaradi tega ovira normalizacijo odnosov med raznimi državami».

Hruščev je zatem izjavil, da hoče poudariti tudi «nekaj previdnosti». Ko se bliža 16. maj, je dejal, kažejo nekateri zahodni državniki znake, da niso pripravljeni sporazumeti se o življenjskih vprašanjih. Omenil je nedavni govor ameriškega državnega podtajnika Dillona in dejal: «Ta govor diši po vojni, in je očitno v nasprotju z ozračjem, ki se je ustvarilo v odnosih med SZ in ZDA po mojih razgovorih z Eisenhowerjem v Camp Davidu».

V zvezi z delom odbora desetorice za razorožitev je Hruščev izjavil, da je namen zahodnih predlogov uvesti nadzorstvo brez razorožitve in ne izvesti razorožitve.

«Če gledamo objektivno na mednarodni položaj, je samo en izhod: priznati je treba nujnost miroljubnega sožitja med državami s kapitalističnim in socialističnim sistemom in uvesti je treba normalne in trdne odnose med njimi. Potrebno je razširiti trgovino, kulturne stike in znanstveno sodelovanje. Ni drugega izhoda, ker druga pot pomeni vojno».

Kar se tiče Nemčije in Berlina, je Hruščev izjavil, da je Berlin v notranjosti vzhodnonemškega ozemlja, in je dodal: «Če bodo zahodne države nasprotno z zdravo pametjo odklonile sodelovanje s Sovjetsko zvezo pri iskanju rešitve glede mirovne pogodbe, bomo mi seveda šli sami naprej in sklenili mirovno pogodbo z nemško demokratično republiko. To bi odpravilo določbe sporazumov, ki izhajajo iz kapitulacije nacistične Nemčije, in ti bi seveda zgubili svojo veljavnost, tudi kar se tiče pravice, ki so jih dobile zahodne države kot rezultat nacistične kapitulacije, vštevši pravico do okupacijskega režima v zahodnem Berlinu. Razen tega bi zahodne države seveda zgubile pravico do dohoda v zahodni Berlin po kopnem, po morju in po zraku». Izrekel pa je prepričanje, da bo prevladal zdrav razum, ter da bodo po konferenci najvišjih odnosi med državami, ki se bodo sestale v Parizu, boljši in ne slabši kakor v preteklosti.

Izjave za časopis «Die Welt»

K. Popović o koroškem in drugih vprašanjih

Avstrijska vlada mora rešiti manjšinsko vprašanje v skladu z mednarodnimi obveznostmi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Državni tajnik za zunanje zadeve, Koča Popović, je v nedavni izjavi nemškemu listu «Die Welt» med drugim prikazal stanje jugoslovansko - avstrijskih in jugoslovansko - vzhodnonemških odnosov in stališče Jugoslavije do integracijskih procesov v Evropi, poglede Jugoslavije na rešitev nemškega vprašanja, vprašanje razorožitve, pomoč nerazvitim področjem in konference na vrhu.

Koča Popovič je ugotovil, da so bili odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo zadnja leta nenormalni in to zaradi poslabšanja položaja jugoslovanske manjšine v Avstriji. Nedavni razgovori z avstrijsko delegacijo pod vodstvom zunanjega ministra Kreiskega, so dali pobudo naporom za sporazumno rešitev spornih vprašanj. Popovič smatra, da je potrebno, da avstrijska vlada skupno z zastopniki nacionalne manjšine in v skladu s svojimi obveznostmi in mednarodnimi predpisi najde pravilno rešitev manjšinskega vprašanja, da bi jugoslovanska manjšina postala most med obema državama.

Jugoslavija je kot izvenblokovska država zavzema za pozitivno sodelovanje z vsemi državami na vseh področjih, posebno na gospodarskem. Z zanimanjem spremlja sedanje integracijsko gibanje v Evropi in bo podvzela obsežne korake zaradi ureditve odnosov in odstranitve škodljivih potez, ki nastajajo z delovanjem skupnega evropskega tržišča šestih in tržišča sedmih držav. Koča Popovič je poudaril, da v razvoju integracijskih gibanj v Evropi ni «neke nevarnosti» za izolacijo Jugoslavije, kajti njena politika je usmerjena na razvoj sodelovanja z vsemi državami, kar potrjuje tudi hiter razvoj trgovske izmenjave v zadnjih letih.

Glede nemškega vprašanja je Popovič izjavil, da je razdelitev Nemčije element, ki zaostruje mednarodno ozračje. Vsaka enostranska rešitev vprašanja bi lahko še bolj zaostrila mednarodne odnose. «Priznati je treba dejstvo, da obstajata dve nemški državi in vprašanje združitve prepustiti samim Nemcem. Proces združitve, ki bo dolgotrajen, se lahko pospeši, če bosta obe nemški državi dali svoj prispevek k razvoju popuščanja in pogajanj,» je izjavil Koča Popovič in dodal, da sedanje ravnanje Zahodne Nemčije ovira tak proces. Demokratična republika Nemčija, po besedah Popoviča, se vedno bolj legalizira v mednarodnem življenju. Če bo Zahodna Nemčija pozitivno ocenila ta razvoj in opustila svoje sedanje nerealno stališče, bo to prispevek k pozitivnemu razvoju v svetu in pozitivnemu razvoju dvostranskih odnosov Zahodne Nemčije z ostalimi državami, med drugim tudi z Jugoslavijo.

Koča Popovič je priznal, da je imela prekinitev diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo negativne posledice v gospodarskih in splošnih odnosih in ugotovil, da državniki ne smejo čakati na neke okolnosti, da bi se popravili medsebojni odnosi, temveč d_ jih morajo ustvariti. Jugoslavija da s tem posredno vedeti, da mora pobuda za izboljšanje odnosov z Zahodno Nemčijo priti z zahodnonemške strani, ki je prekinila diplomatske odnose z Jugoslavijo zaradi tega, ker je Jugoslavija priznala vzhodnonemško državo.

Koča Popovič je ponovil jugoslovansko stališče, da se samo z organizirano mednarodno pomočjo lahko reši vprašanje gospodarsko nerazvitih področij, ki je vzrok nestabilnosti v svetu in da se samo s sporazumom o splošni in kontrolirani razorožitvi lahko zagotovi trajen mir v svetu. Konferenca na vrhu po mišljenju Koče Popoviča lahko z obojestransko dobro voljo prispeva k popuščanju napetosti med Vzhodom in Zahodom in ustvari pogoje za sporazumno rešitev nekaterih mednarodnih vprašanj. Ker pa nekatera svetovna vprašanja, o katerih bodo na konferenci razpravljali, presegajo okvire njihovih zainteresiranosti in odgovornosti, je nujno potrebno, da pri reševanju teh vprašanj sodelujejo ostale države, posebno pa izvenblokovske.

B. B.

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 14,3 stopinje, najnižja 9,4, ob 19. uri 10,4 stopinje. Zračni tlak 1011,7 narašča, veter 36 km na uro, posamezni sunki 63 km vzhodnik-severovzhodnik, vlaga 39-odst., nebo 2/10 pooblačeno, temp. morja 12,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 26. aprila ZDESLAV
Sonce vzide ob 5.01 in zatone ob 19.05. Dolžina dneva 14.04. Luna vzide ob 6.09 in zatone ob 20.39
Jutri, SREDA, 27. aprila BISTRA

Ob 15. obletnici splošnega upora italijanskega ljudstva

Veličastna proslava 25. aprila v tržaškem občinskem svetu

Odbornik Gasparo: «15. obletnica osvoboditve Italije izpod fašistične diktature in tujega zatiranja sovpada z resnim notranjim položajem»

Partizansko zborovanje tržaške sekcije ANPI

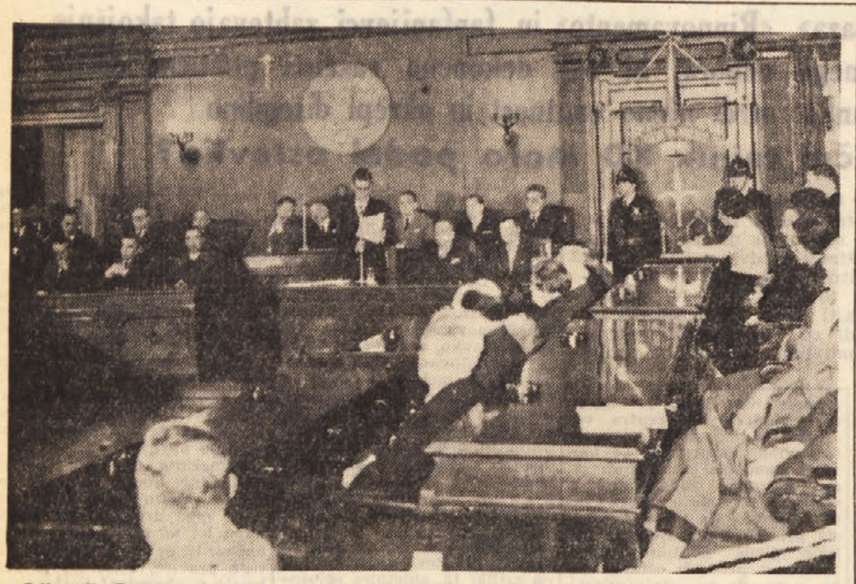

Odbornik Gasparo govori na svečani seji tržaškega občinskega sveta ob proslavi dneva vstaje

15. obletnico splošnega upora italijanskega ljudstva in njegove osvoboditve izpod nacifašističnega jarma so včeraj proslavili z izrednimi sejami tržaškega, nabrežinskega, repentaborskega, dolinskega in miljskega občinskega sveta ter s polaganjem vencev na razne spomenike in kraje usmrtitve protifašističnih borcev.

Seja tržaškega občinskega sveta je bila zelo slovesna in je bila formalno posvečena odobritvi sklepov o imenovanju ali preimenovanju ulic po petih padlih tržaških antifašistih. Občinska dvorana je bila polna povabljencev in oblasti, med katerimi so bili tudi dr. Palama, prof. Gregoretti, tržaški poslanci in drugi. Svetovalec Neodvisne socialistične zveze tov. dr. Jože Dekleva je bil odsoten, ker je ponovno zbolel. Sejo je odprl župan Franzil, ki je povedal, da so namerno odsotni misovski svetovalci in Tolloy, ker se ne strinjajo s proslavo.

Zatem je dal besedo odborniku Gasparu, ki je najprej orisal pomen 25. aprila, nato pa prebral življenjepis padlih antifašistov in sklepe o imenovanju ulic po njih. Gasparo je začel svoj govor z ugotovitvijo, da sovpada 15. obletnica osvoboditve Italije izpod fašistične diktature in tujega zatiranja z resnim notranjim položajem. Demokratične ustanove preživljajo hudo krizo in poraja se resna skrb, da bi se utegnilo prekiniti postopno uresničevanje upov, ki so poživljali odporniško gibanje. Zato ne bo odveč, če se sedaj zopet spomnimo vrednot, ki so bile osnova osvobodilnega boja in ljudskega upora 25. aprila 1945 ter če počastimo žrtvovanje tistih borcev, ki so s krvjo izpričali zvestobo tem vzorom. Pri tem pa se moramo predvsem spominjati vzorov, ki so vodili odporniško gibanje: narodna in politična svoboda ter socialna pravičnost. Zato je odporniško gibanje nadaljevanje «Preporode» in poudarkom na socialno pravičnost, kar je dalo odporu popolnoma ljudski pečat ob udeležbi delavskega razreda in z najširšim sodelovanjem s srednjimi sloji.

Med ideali, ki so spodbujali k borbi najprej najbolj požrtvovalne borce, nato pa vse ljudstvo, se ne sme pozabiti težnja po bolj pravični družbi za vse, po dejanski svobodi ne le v glasovalni kabini, marveč v vsakem trenutku življenja, po osvoboditvi pred strahom in bedo ter po enakopravni udeležbi vseh državljanov v družbenem življenju. Sama politična svoboda brez socialnih perspektiv bi bila za delavstvo samo prazno slepilo in ne bi mogla gnati množic, da bi žrtvovale zanjo življenje. Nova republika in nova ustava sta izrazili te ljudske teznje in gibala osvobodilne vojne. Toda mnogo bo treba še storiti in mnogo poti prehoditi, ker se velik del ljudstva čuti še odtujenega življenju države, na katero ne more skoraj nič vplivati in glede katere cuti, da ga ne ščiti dovolj pred trajnimi zlorabami ter ne brani dovolj njegovih osnovnih zahtev. Nezadostna udeležba tolikšnega dela ljudstva v demokratičnem življenju in razširjena skepsa predstavljata že sama po sebi nevarnost za demokratične ustanove in trajno izkušnjavo za totalitarne rešitve. Zato nas sili tudi sedanji resni položaj, da ostanemo zvesti vzorom padlih borcev, ki jih danes častimo.

Zatem je dr. Gasparo prebral življenjepise padlih. Komunist Zeffirino Pisoni je podlegel 28. januarja 1945 v koncentracijskem taborišču v Dachauu, republikanec Umberto Felluga je tudi umrl 5. aprila 1945 v Dachauu, demokristjana Paola Retija so umorili in sežgali 7. aprila 1945 v Rizarni, komunist Eugenio Curiel je padel 24. februarja 1945 v Milanu, Sergio Forti pa 14. julija 1944 pri Norcii.

Navzoči občinski svetovalci so zatem soglasno odobrili sklep o imenovanju ali preimenovanju ulic po petih padlih. Ulica Teatro bo postala Ulica Paolo Reti, po Pisoniju se bo imenovala neka stranska ulica pri Ulici Giulia, Ul. Muzio Tommasini se bo preimenovala v Ulico Umberto Felluga, Curielu in Fortiju pa so posvetili dve novi ulici v naselju San Sergio, kjer bodo posvetili nove ulice tudi drugim padlim antifašistom.

Tržaška sekcija ANPI je organizirala včeraj ob priliki 25. aprila partizansko zborovanje, ki bi moralo biti na Trgu Garibaldi. Slabo vreme pa je narekovalo, da so se udeleženci zbrali v dvorani Ul. Madonnina 19. Zborovanju je predsedoval predsednik ANPI Vittorio Poccecai, ki je po nekoliko uvodnih stavkih predal besedo najprej dolinskemu županu Dušanu Lovrihi, ki je govoril v slovenščini, in nato poslancu Alessandru Natti, članu vsedržavnega odbora ANPI.

V svojem govoru je Dušan Lovriha poudaril vlogo Slovencev in še posebej primorskega ljudstva v borbi proti fašizmu in nacizmu. O tem velikem prispevku pričajo desetine in desetine spomenikov raztresenih po naših vaseh. Vsaka družina je dala svoj prispevek. Medtem ko so se očetje in sinovi borili s puško v rokah proti okupatorju, so se dekleta udejstvovale kot kurirke, a matere so skrbele na razne načine za partizane. Govornik je nato poudaril, da je treba danes obnoviti protifašistični duh, ter je naglasil nujnost enakopravnosti, miru in bratskega sožitja med Slovenci in Italijani.

Nato je govoril Alessandro Natta, ki je predvsem naglasil, da je po petnajstih letih še vedno aktualen duh, ki je prevejal odporniško gibanje proti fašistom in nacistom. Ze v začetku svojega govora je Natta ostro obsodil poskus formiranja Tambronijeve vlade, ki nosi na sebi sramotni pečat neofašistične podpore.

Odporniško gibanje v Italiji ni samo moralni odpor proti fašistični strahovladi, temveč izvira iz globokih potreb italijanskega ljudstva po korenitih spremembah v gospodarski in socialni strukturi dežele. Program, ki ga je hotelo uresniciti odporniško gibanje, je bil izraz hotenja raznih strank, brez kakršnekoli diskriminacije. Te diskriminacije v škodo levičarskih gibanj se ne smejo delati niti danes. Na vsak način, je pripomnil govornik, če bi Krščanska demokracija ne imela v sebi dovolj moči, da bi preprečila vlado, ki bi se hotela naslanjati na fašiste, se bodo tej uprle levičarske stranke in odporniško gibanje, ki imajo v sebi dovolj sile, da strejo vsak poskus političnih avantur.

Po končanem zborovanju je predsednik prečital tri resolucije v zvezi z južnoafriškimi in korejskimi dogodki ter o antifašističnih pripornikih v Francovi Spaniji. Stevilna delegacija je nato odnesla venec v park pri Sv. Justu.

25. april - dan vstaje italijanskega ljudstva

Klanjamo se spominu padlih partizanov vseh dežel sveta

V okoliških občinah slavnostne seje občinskih svetov - Pomemben govor devinsko-nabrežinskega župana - Zborovanje pri Sv. Barbari

Petnajsto obletnico oboroženе vstaje v severni Italiji so svečano proslavili tudi v ostalih občinah tržaškega področja. V Nabrežini je bila dopoldne ob 11. uri slavnostna seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, na kateri je župan tov. Dušan Furlan v priložnostnem govoru obudil spomin na takratne čase. Med drugim je poudaril da sta nacizem in fašizem predstavljala najokrutnejši eksperiment, kar jih je bilo v zgodovini izvršenih nad človeštvom, s čimer pa sta tudi izzvala njegov odpor, ki se je odrazil v boju na smrt — v obrambo življenja, napredka in svobode ljudstev.

In prav zaradi tega se mi danes — je nadaljeval župan z občutkom najgloblјega spoštovanja klanjamo velikim žrtvam padlih bojevnikov za svobodo v vseh deželah Evrope. Klanjamo se spominu padlih partizanov Italije in Jugoslavije, Francije in Poljske, Norveške in drugih dežel, klanjamo se spominu milijonov ljudi, ki so bili mučeni in umorjeni v številnih taboriščih smrti in ječah, da bi ljudje dokončno živeli v svobodi in bratstvu. Klanjamo se in izražamo našo globoko spoštovanje in ljubezen do vseh partizanskih borcev, naših očetov, sinov in bratov, rojakov iz mesta in naših vasi, Slovencev in Italijanov, ki so padli v velikem boju proti fašizmu in nacizmu. Prav tako pa naj gre hvaležna misel tudi vsemu ljudstvu, ki se je v velikanski večini postavilo na stran tistih, ki so prelivali kri za svobodo, jih podpirali ne samo moralno, temveč tudi na vse druge načine.

Župan je ob zaključku svojega govora tudi izrazil željo, da bi politične stranke, parlament in vlada končno vendarle našli pot, ki bo državljanom zagotovila materialen in duhovni razvoj, socialno blagostanje in državljansko enakopravnost, brez razlike na spol, vero ter rasno, politično in narodno pripadnost prav tako, kot je to predvideno v republiški ustavi, za katero je prelilo svojo kri in žrtvovalo svoja življenja neštevilno mladih, dobrih in poštenih ljudi.

Svetovalci so potem z enominutnim molkom počastili spomin padlih, nakar so se zbrali pred županstvom, kjer so položili venca k spominskima ploščama. Skupno so se nato odpeljali v Sempolaj in Praprot, kjer so prav tako položili vence k spomenikom padlih partizanov. Omenimo naj še, da je župan tov. Dušan Furlan naslovil ob obletnici vstaje občanom proglas.

Ob isti uri je bila svečana seja tudi na Colu, kjer se je sestal repentaborski občinski svet. Župan Jože Bizjak je poudaril, da je moral naš narod prestati veliko nasilje, vendar je kljub streljanju, zaporom in izgnanstvu končno le zmagal in uničil svoje krute zatiralce. «Ob tej priložnosti,» je nadaljeval župan, «pa bi rad omenil, da nimamo še priznanih vseh pravic, ki bi jih morali imeti kot manjšina, kajti kljub mednarodnim sporazumom in naravnim zakonom do danes še niso bile uresničene. Toda prepričan sem, da bo prišel čas, ko bodo državne oblasti priznale naše pravice in jim dale pravno zakonitost, in tedaj bomo končno dobili zavest, da naše ogromne žrtve niso bile zaman in da bo življenje potekalo svobodno, mirno in prijateljsko med tukaj živečimi prebivalci.» Ko se je spomnil vseh padlih borcev, je župan pozval občinske svetovalce, da z enominutnim molkom počastijo njih spomin.

Po končani seji so vsi skupaj odšli v Veliki Repen, kjer so k spomeniku padlih položili venec.

Dopoldne je bila še seja v Miljah, ki so se je udeležili tudi vsi najvišji predstavniki oblasti ter miljski župnik. O pomenu 25. aprila je govoril odbornik Prodan, potem pa so svetovalci z županom na čelu položili venec na partizanski spomenik na miljskem pokopališču.

Popoldne je bila slavnostna seja na dolinskem županstvu, od koder so svetovalci z županom in podžupanom na čelu ter z godbo in številnimi bivšimi partizani v povorki odkorakali v Dolino, kjer je bila pred spomenikom javna počastitev spomina padlih borcev. Župan Dušan Lovriha in podžupan Josip Sancin sta k spomeniku položila venec, potem pa je pevski zbor «Valentin Vodnik» zapel «Zrtvam». Sledil je govor župana, za njim pa je govoril še pokrajinski svetovalec Giuseppe Postogna.

Končno naj še omenimo, da so tudi po nekaterih drugih vaseh položili vence k spomenikom, tako n. pr. pri Sv. Barbari, kjer je na zborovanju govoril poslanec Alessandro Natta in domačin Peter Viola, medtem ko so v Križu položili venec na spomenik padlim borcem ter k spominski plošči odlikovancu s srebrno medaljo Verginelli.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNISTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROCNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Kdaj so nas šteli?

V nedeljo je tržaški župan dr. Franzil na pobudo katoliškega krožka «Papini» predaval v avditroju o deželni avtonomiji. Najprej je orisal, kako je prišlo do ustavnega člena št. 116, ki določa ustanovitev samostojne dežele s posebnim statutom. Zatem je omenil, kako so s posebno prehodno ustavno normo določili, da se ustanovitev dežele odloži, dokler ne bo urejeno vprašanje meja. Ta prehodna norma je torej veljala za vso deželo in ne samo za tržaško področje, kot pravijo nasprotniki deželne avtonomije. Položaj tržaškega področja ne predstavlja zato nobene ovire za uresničenje dežele. Pravno zato pa je tudi popolnoma zgrešeno stališče tistih, ki hočejo ustanoviti deželo, toda brez Trsta, pri čemer se kot nasprotniki dežele sploh izgovarjajo na posebni juridični položaj našega področja.

Župan je nakazal razne ugodnosti, ki jih zagotavlja dežela, saj omogoča decentralizirano upravljanje, gospodarsko izboljšanje in socialni napredek. Orisal je tudi korake, ki jih je doslej storila občina, da bi deželo čimprej ustanovili.

Župan je polemiziral tudi s tistimi krogi, ki navajajo neko namišljeno «slovansko nevarnost», zaradi katere ne bi smeli ustanoviti dežele. Pri tem je pravilno poudaril, da gre pač le za prazna strašila, toda po drugi strani je kot že prej pred njim tajnik tržaške Krščanske demokracije Belci prešel v drugo skrajnost in dejal: «Uradne statistike kažejo, da je od 1.200.000 prebivalcev dežele samo 50.000 italijanskih državljanov slovenskega jezika. Gre za smešno nizek odstotek ki se bo v prihodnosti vedno bolj krčil, kakor jasno kaže potek vpisovanja v slovenske šole.»

Le kod je vzel župan te uradne številke? Kdaj je bilo zadnje ljudsko štetje, na katero se te številke nanašajo? Župan sploh ni štel med Slovence beneških Slovencev, tržaške in goriške pa je skrčil na minimum. Toda šel je, kot vidimo, še dalje od Belcija. Da bi pomiril skrajne desničarje, je dejal, z cesar pač lahko sklepamo, da je to njegova želja, da se bo teh 50.000 Slovencev v prihodnje še bolj skrčilo. Mislimo, da to ni demokratično, saj bi se moral vsak demokrat le potegovati za to, da vsaka narodnostna manjšina ohrani svoje posebnosti, ne pa da se iztrebi. Najbrž to tudi ne bo krščansko, o čemer pa prepuščamo sodbo tistim, ki se na to bolje razumejo. Vsekakor pa ne bi bilo narobe, če bi na primer «Katoliški glas» vprašal škofa Santina, kaj misli glede tega. Nam se namreč zdi, da je takšno županovo početje prej machiavelistično kot krščansko.

Občni zbor Zveze malih posestnikov

Treba je okrepiti in združiti obe strokovni kmečki organizaciji

Pozdravni govor tajnika Kmečke zveze inž. Pečenka - Potrditev sklepa izvršnega odbora o pristopu k Vsedržavni kmečki zvezi

Na sedežu INCA v Ulici Zonta št. 2 je bil v nedeljo dopoldne redni občni zbor Zvezne malih posestnikov. V dvorani je bilo zbranih kakih 100 kmetovalcev, katere je pozdravil najprej predsednik Valentin Svab, potem pa je bilo izvoljeno predsedstvo občnega zbora.

Kmetovalce je pozdravil tudi tajnik Kmečke zveze inž. Pečenko, ki je zaželel občnemu zboru plodno delo, potem pa je v kratkem nagovoru poudaril nujnost enotnega sodelovanja med kmetovalci za rešitev vseh perečih problemov, kar se je že doslej izkazalo kot nujno in koristno. Potem je govoril še poslanec Vidali, ki je predvsem omenil njegove dosedanje intervencije v parlamentu, ki so se nanašale na razne kmečke probleme, končno pa je zagotovil, da bo v parlamentu ščitil interese naših kmetov, ko se bo obravnaval «zeleni načrt»

Sledilo je tajniško poročilo, v katerem je Marij Grbec predvsem omenil, da je poteklo že več let, odkar Zveza malih posestnikov ni imela svojega občnega zbora in ga je bilo treba zaradi tega nujno sklicati, zlasti še, ker je pred kmeti mnogo važnih vprašanj, ki jih bo treba čimprej rešiti. Tajnik Marij Grbec se je nato dotaknil nekaterih najbolj značilnih dogodkov, ki so karakterizirali delovanje v zadnjem letu. Tako je med drugim poudaril, da je skupnim naporom predstavnikov Zveze malih posestnikov in Kmečke zveze uspelo doseči, da je vladni generalni komisar raztegnil zakon o bolniškem zavarovanju tudi na naše področje. Sedaj kmečka bolniška blagajna posluje in doba upravnega komisarja se bliža koncu. V kratkem bi morale biti razpisane volitve za upravni odbor Kmečke bolniške blagajne in v tej zvezi je tajnik poudaril važnost teh volitev.

Glede «zelenega načrta» je govornik predvsem obrazložil njegov pomen, potem pa je poudaril, da je v njegovem okviru predvidenih 55 milijard lir za izboljšanje kmetijstva, ki naj se porabijo v petih letih. Obe kmečki strokovni organizaciji bosta morali izdelati natančen načrt o kmetijskih potrebah našega področja in ga predložiti pristojnim oblastem. Potem ko je podrobno obrazložil te zahteve, je Marij Grbec naštel nekaj perečih problemov, ki jih je Zveza malih posestnikov reševala skupno s Kmečko zvezo. Predvsem je omenil vprašanje razlaščanja zemljišč na področju žaveljskega industrijskega pristanišča, vprašanje derekvizicije Hudega leta, vprašanje prostora za domace proizvajalce na glavni tržaški tržnici ter številna druga. Kritično je tudi prikazal delovanje Bonomijeve organizacije iz Ulice Roma 20, potem pa se je dotaknil še nekaterih vprašanj v zvezi z davki, visokimi cenami vode in drugimi problemi, ki tarejo naše kmete.

Ob koncu je Marij Grbec še poudaril, da je treba okrepiti in združiti obe strokovni kmečki organizaciji, ki že tri leta skupno sodelujeta. Naša želja je, je nadaljeval govornik, da pride do združitve čimprej. Dosedanji izvršni odbor ZMK kakor tudi občni zbor Kmečke zveze sta zaprosila za pristop k Vsedržavni kmečki zvezi. Ta je svetovala, da naj se ustanovi enotni tržaški pokrajinski odbor, ki bo zastopan v deželni in vsedržavni zvezi. Zato je tajnik Grbec tudi predlagal, da bi v eni od naslednjih točk dnevnega reda potrdili sklep izvršnega odbora glede pristopa k Vsedržavni kmečki zvezi.

V razpravi je najprej govoril Pietro Crevatin, ki se je dotaknil predvsem organizacijskih vprašanj, medtem ko je Giuseppe Scheriani zlasti poudaril nujnost in potrebo enotna sodelovanja med obema kmečkima organizacijama. Po intervenciji Dušana Kodriča je prinesel občnemu zboru pozdrav predstavnik deželnega odbora Vsedržavne kmečke zveze Moschioni, ki pa se je potem dotaknil še nekaterih važnih vprašanj. Predvsem je omenil nujnost borbe za ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina, kajti le v okviru dežele se lahko rešijo številni kmečki problemi, čemur je dokaz položaj kmetov in kmetijstva v pokrajinah, ki že uživajo deželno avtonomijo.

Občni zbor je nato potrdil spremembo nekaterih pravil statuta, potem pa je odobril sklepe izvršnega odbora o pristopu k Vsedržavni kmečki zvezi.

Sprejeta je bila tudi sklepna resolucija, katero pa bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v naši nedeljski številki. Omenimo naj je še to, da je bil izvoljen nov upravni odbor, ki ga sestavljajo: Franc Blažič, Ivan Čač, Pietro Crevatin, Just Grmek, Marij Grbec, Dušan Kodrič, Aloj Markovič, Ivan Marsic, Giuseppe Muslin, Josip Ota, Alojz Markovič, Ivan Marsič, riani, Giuseppe Scheriani, Valentin Svab in Kristjan Tence.

Z občnega zbora Zveze malih posestnikov

Vsedržavni dan starejših

Delavci dobivajo prenizko pokojnino

V nedeljo je bila v glavni dvorani liceja «Dante» proslava vsedržavnega dneva starejših», na kateri so govorili prof. Manni, prof. Lipossi in dr. Chicco.

Trst šteje sorazmerno v primerjavi z drugimi italijanskimi mesti največje število prebivalcev, ki imajo nad 60 let, žal pa ni v zadostni meri poskrbljeno za njihove potrebe.

Znano je, da se je življenjska doba v zadnjih desetletjih zvišala, toda problem starejših ljudi se je zaostril. Kdor leta in leta dela, se po upokojitvi ne more preživljati z revno pokojnino. Zaradi tega marsikateri upokojenec, če le more, si poišče postransko zaposlitev, da se lahko preživlja. Z ene strani je to dobro, ker si upokojenec nekaj zasluži, z druge strani pa je to škodljivo, ker posredno prispeva k večanju števila brezposelnih.

V Italiji je vsako leto približno 250.000 novih upokojencev; ob koncu tega leta bo samo pri INPS približno 4 milijone in pol upokojencev. Vsem pa je dobro znano, kakšno pokojnino dobivajo ti upokojenci. Pri tem moramo tudi računati, da gospodinje niso še deležne pravice do upokojitve in da je precejšnje število odraslih brez dela, in torej brez socialnega zavarovanja za pokojnino. Spričo vsega tega lahko trdimo, da se problem starejših ljudi ne more rešiti samostojno z enostranskimi ukrepi, pomilovanjem, s proslavami itd. To zadevo je treba rešiti v širšem okviru socialne pravičnosti, z rešitvijo problema socialnega zavarovanja. Razen tega pa je važen odnos, ki ga moramo imeti do starejših ljudi, spoštovanje priznanje in razumevanje

—«»—

Z motorjem v obcestni kamen

Po neki stranski poti se je včeraj popoldne 58-letni Giovanni Rundini z Vrdele 307 pripeljal z motorjem do Ulice Fabio Severo, in sicer blizu zadnjega postajališča trolejbusa štev. 17. Še preden pa je privozil na omenjeno ulico je zgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel z motorja, verjetno zaradi tega, ker je bil vinjen. Agenti prometne policije so ga našli skoraj nezavestnega ob robu ceste, nato so ga z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalni oddelek. Rundini si je pri padcu zlomil desno ključnico in se bo moral zdraviti 30 dni.

Danes in jutri volitve na tržaški univerzi

Proglas slovenskih akademikov, ki sodelujejo na listi UGI

Slovenski akademiki, ki sodelujejo na listi UGI so izdali naslednji volilni proglas:

Ponovno smo pred volitvami in tudi letos nastopajo slovenski akademiki ločeno, z listo Adria in v listi UGI. Vendar mislimo, da bo letos za volivce izbira veliko lažja, ker sedaj imamo možnost, da kritično pogledamo na delovanje predstavnikov Adrie v preteklem letu. V Akademskem svetu (in to potrjujejo zapisniki) je razvidno, da ni skušala Adria uveljavljati nikakršen samostojen program, ampak; da sta njena predstavnika samo pasivno glasovala za demokristjane Intese (tako je bilo prvo delovanje Adrie v preteklem letu glasovanje za tribuna Intese Rinaldija). Seveda so glasovali ne kot Slovenci, ampak kot somišljeniki italijanskih katoličanov; to je razvidno tudi iz tega, da niso glasovali za Sanzina, kandidata za podpredsedniško mesto v Akademskem svetu.

Toliko bolj strankarski in prav nič v duhu slovenstva so se izkazali pred časom, ko so z žaljivimi in zlonamernimi članki napadali Sanzina, ki je ponesel glas slovenskih akademikov na vsedržavni kongres UGI v Palermu, omalovažujoč velik pomen za nas akademike in Slovence, da so bili tako seznanjeni kolegi vseh italijanskih univerz o obstoju in problemih Slovencev v Italiji. Značilno je pri tem, da vse te napade marljivo objavljajo tudi demokrščanske tiskovne agencije kot sta Agenzia Giulia in Agenzia Italia.

Ze iz teh bežno navedenih dejstev se vidi s kako hinavskimi nameni izkorišča Adria narodnost slovenskih študentov. Znano je namreč, in to sami priznavajo, da je od 74 glasov, kolikor jih je lani dobila Adria, le malo klerikalnih: velika večina jih je volila zanjo, ker so jo smatrali za slovensko listo. Toda Adria je v enem letu obstoja ščitila samo interese demokristjanov Intese ter tako ogoljufala vse tiste kolege, ki so iz idealnih nagibov glasovali zanjo. *Zato pozivamo vse tiste akademike, ki so lani glasovali za listo Adria, naj letos ne dovoljujejo, da se njih narodna pripadnost izkorišča v strankarske namene.*

Naša lista «UGI-Università libera» združuje akademike ne glede na narodno pripadnost in politično prepričanje, na bazi laicizma, demokracije in napredka, kar potrjujejo dolgoletni uspešni nastopi s konkretnimi, treznimi programi: tako Te prosimo tudi letos, da prečitaš naš program, s katerim se boš prav gotovo strinjal. Na kandidatni listi UGI boš videl tudi, da pe letos pet slovenskih kandidatov: Peter SANZIN, Igor KOSMINA, Klavdij PALCIC, Samo PAHOR in Ivan FERLETIC.

Da bomo imeli letos štiri predstavnike v Akademskem svetu, voli za listo «UGI-Università libera» ter napiši štiri preferenčne glasove na glasovnici!

SLOVENSKI AKADEMIKI LISTE UGI

Volitve bodo v Trstu danes na stari in novi univerzi od 10. do 18. ure, jutri pa na sedežu univerzitetnega krožka od 15. do 19. ure.

—«»—

Prošnje za suplence na slovenskih osnovnih šolah

SOLSKO SKRBNISTVO V TRSTU SPOROCA:

Rok za vlaganje prošenj za začasna mesta in suplence na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom poteče 30. aprila t. l.

* * *

To obvestilo šolskega skrbništva s prošjo za objavo smo prejeli včeraj in ima datum 22. aprila. Upamo, da so bili prizadeti učitelji obveščeni že v soboto. Sole so imele zdaj ava dni praznik.

Danes je že 26. apru. To pomeni, da imajo učitelji še štiri dni na razpolago, da si poskrbijo potrebne dokumente in predložijo zadevno prošnjo. Čeprav živimo v modernem času in se vse tako naglo razvija, se nam zdi, da je tak rok prekratek.

—«»—

Zabeležen potres ki je porušil Lar

Tržaška geofizikalna opazovalnica je zabeležila potres, ki je v nedeljo porušil Lar. Opazovalnica je zabeležila potresni sunek ob 13. uri 21 minut 38 sekund v nedeljo (lokalna ura) in so izračunali, da je središče 4050 km od Trsta v neposredni bližini Lara, kar so kasneje vesti povsem potrdile.

—«»—

Razpis natečaja ministrstva za pošto

Ministrstvo za pošto, telegraf in telefon je razpisalo izpite za pridobitev mednarodnega spričevala radiotelegrafista in splošnega spričevala za radiotelegrafista na trgovskih ladjah. Izpiti bodo v drugi polovici meseca septembra. Interesenti se lahko seznanijo o vseh podrobnostih na oglasni deski, ki je izobešena v drugem nadstropju pokrajinskega ravnateljstva pošte na Trgu Vittorio Veneto.

—«»—

NOCNA SLUZBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Kino na Občinah

predvaja danes 26. t. m. z začetkom ob 19. uri film:

«BITKA NA ATLANTSKEM OCEANU»

Igrajo: ROBERT MITCHUM in CURD JURGENS

Gostovanje mladih tržaških glasbenikov

Uspeh Glasbene Matice v Kranju in na Golniku

Preteklo soboto je tržaška Glasbena Matica pripravila v Prešernovem gledališču v Kranju — pod okriljem tamkajšnje Glasbene šole — koncertni večer na katerem so nastopili komorni godalni orkester ter nekaj gojencev oddelka za klavir, violino in čelo.

Precej zahteven program, ki je obsegal dela od predklasike do sodobnih avtorjev, je bil tako v tehničnem kakor v muzikalnem pogledu zares temeljito pripravljen. Občinstvo gorenjske metropole je ob tej priložnosti moglo ugotoviti, da se tudi tržaška slovenska mladina, ki študira glasbo pri naši centralni glasbeni ustanovi v Trstu, z vztrajnostjo posveča študiju na tem umetnostnem področju, kar je še posebno razveseljivo, če vzamemo v obzir, da se skoraj vsi gojenci posvečajo pouku glasbe šele potem, ko so zadostili zahtevam pouka na redni šoli, kar predstavlja precejšnje breme.

Poslušalci, ki so polnoštevilno napolnili prostorno dvorano, so z živahnim odobravanjem sledili posameznim točkam sporeda ter nagradili soliste, orkester in dirigenta prof. Kjudra z burnim ploskanjem. Po koncertu je goste s toplimi besedami pozdravil ravnatelj kranjske Glasbene šole prof. Peter Lipah.

Naslednji dan je Glasbena Matica s svojim ansamblom in solisti obiskala še znano zdravilišče Golnik ter tudi v tamkajšnjem «Domu kulture» pripravila koncertni spored. Poslušalci, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano so pozorno sledili izvedbam tržaških gostov. Solisti in orkester pod vodstvom njihovega dirigenta so se tudi ob tej priložnosti potrudila, da s kvalitetnim podajanjem posredujejo izbrana dela glasbene literature ter na ta način prikažejo košček kulturne dejavnosti, ki se odvija v okviru tržaške Glasbene Matice.

Po končanem sporedu so gostitelji popeljali matičarje na ogled zdravilišča, ki je s svojo krasno lego ob vznožju Karavank ter s svojimi moderno urejenimi poslopji in napravami zapustil v vseh nepozaben vtis.

GLEDALIŠČA

VERDI

Prihodnjo soboto ob 21. uri bo v gledališču «Verdi» V. koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra. Dirigiral bo Francesco Mander, solist pa bo pianist Claudio Gherbitz. Zaradi večjega poudarka 150-letnice Schumannovega rojstva, je bil spored nekoliko spremenjen in je sedaj tak: Schumann: Manfredi — uvertura. (Prva izvedba v Trstu). Bartok: Koncert za klavir in orkester št. 3. (Prva izvedba v Trstu). Schumann: IV. simfonija. Nadaljuje se pri gledališki blagajni prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri ponovitev predstave «Kocke in puška» Alfreda Balduccija.

Otroci slovenske osnovne šole in slovenskega otroškega vrtca v Skednju bodo nastopili v sredo 27. t. m. ob 20.30 v škedenjski kinematografski dvorani z Grošljevo igro «DVE MARICKI». Vabljeni vsi ljubitelji naše šole in naše mladine.

RAZSTAVE

Slikar Robert Hlavaty razstavlja v baru Moncenisio v Ul. Carducci 27 nekaj svojih del. Kot je marsikomu znano, više na stenah tega bara skoraj vedno dela kakega slikarja.

KINO

Fenice 16.00 «Gazebo» G. Ford, D. Reynolds. Cinemascope.
Excelsior 15.00 «Kdo je bila ona gospa», Tony Curtis, Dean Martin, Janet Leigh.
Filodrammatico 16.30 «Salomon in kraljica iz Sabe», Gina Lollobrigida, Yul Brinner.
Grattacielo 15.00 «Svet v noči». Najbolj znana nočna zabavišča.
Supercinema 16.00 «Mi, trdi», Totò, Fred Buscaglione, Scilla Gabel.
Arcobaleno 16.00 «Kričači na odru» Joe Sentieri, Mina, A. Celentano.
Aurora 16.30 «Salomon in kraljica iz Sabe».
Alabarda 16.00 «Most» Režiser B. Wicki.
Capitol 15.30 «Nenadoma preteklo pomlad», E. Taylor, M. Clift, K. Hepburn. Mladoletnim prepovedano.
Cristallo 16.00 «Postelja pripoveduje», R. Hudson, D. Day, technicolor.
Garibaldi 16.30 «Seme nasilja» (Blackboard Jungle) G. Ford, A. Francis. Mladini prep.
Impero 16.30 «Olympias» S. Loren, J. Gavin. Technicolor.
Italia 16.00 «Tri inozemke v Rimu» C. Cardinale, F. Danell, L. Marin.
Massimo 16.00 Prva revija za boljši kino.
Moderno 16.00 «38. vzporednik — izvršena naloga» G. Peck, H. Guandino.
Vittorio Veneto 16.30 «Sem agent FBI», I. Stewart, technicolor.
Ideale 16.00 «Katja, kraljica brez krone», R. Schneider, C. Jurgens, technicolor.
Marconi 16.00 «Kralj barbarov» J. Chandler, J. Palance, Technicolor.
San Marco 16.00 «Prepovedane sanje» D. Kaye, V. Mayo.
Savona 16.00 «Laila, hči viharja» E. Remberg in J. Hansen.
Odeon 16.00 «Meč in križ» I. De Carlo, R. Podestà, G. Mistral, technicolor.
Astra 16.30 «Grešniki v blue jeans» P. Petit in J. Charrier. Mladini prepovedano.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo «ANDREJ COK» na Opčinah vabi na predavanje prof. Toneta Penka «O lepoti in zdravilni vrednosti alpskega cvetja», ki bo DANES 26. t. m. ob 20.30 v sedežu krožka, Konkonelska ul. 1.

IZLETI

IZLET SPDT V TRENTO

V nedeljo 8. maja v Trento k izviru Soče. Prijave v Rimski ulici 15-II.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Rististi 20, tel. 29041, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke, pločevinke tudi v 24 obrokih. PRALNE STROJE, kovinsko kuhinjsko opremo.

Ob žalostni obletnici smrti

AUGUSTA STARCA

se ga MAMA, ŽENA, SESTRA in NEČAKI z globokimi čustvi ljubezni spominjajo.

Trst, 26.4.1960

Nov korak v kitajskem «velikem skoku»

Kolektivizacija življenja mestnega prebivalstva

Kitajske mestne gospodinje ne bodo več izgubljale časa v domačih «brklarijah», pač pa bodo «producirale» v «ulični industriji»

PEKING, 25. — Do včeraj je v fazi priprav in eksperimentiranja so mestne komune skoraj čez noč postale glavna tema dneva in eden izmed osrednjih političnih dogodkov na Kitajskem. Na zadnjem vsekitajskem kongresu je bilo diskusijam in slavospevom na račun mestnih komun posvečenega več časa kot mnogim drugim aktualnim problemom. V kitajskem tisku se v zadnjem času bere vedno več podrobnosti o tem, zakšne so te organizacije, zakšne so njihove osnovne značilnosti in kako se razvija ves proces njihovega porajanja in razvoja.

Kar se tiče značilnosti in namenov mestnih komun, vsa poročila soglašajo v tem, da je glavna naloga mestnih komun «kolektivizacija proizvodnje» in «kolektivizacija celotnega življenja» mestnega prebivalstva. V dobi «velikega skoka» in v dobi splošnih naporov za hitrejši napredek Kitajske — se poudarja v dnevnem tisku — se je občutila potreba po tem, da se tudi celotno mestno prebivalstvo spremeni iz potrošnega v proizvodno prebivalstvo in da se vsi «neproduktivni» meščani — sem se, v glavnem, prištevajo gospodinje — vključijo v kako panogo proizvodnje. In tako je nastala zamisel o osvoboditvi gospodinj od hišnih drobnarij» in o njihovi «koristni zaposlitvi», kot, podobno, tudi vseh drugih nezaposlenih meščanov od 16. do 60. leta starosti in to v tej ali oni proizvodni dejavnosti.

Na vprašanje, kje naj se ti meščani zaposlijo, se najpogosteje omenja možnost zaposlitve v tako imenovani ulični industriji, to je v celem nizu manjših podjetij in delavnic, ki jih organizrajo sami meščani in v katerih kar sami prevzemajo glavno skrb za nabavo orodja, surovin (v glavnem odpadkov), organizacijo proizvodnje itd. Kolektivne delavnice za izdelovanje tradicionalne kitajske obutve in obleke, delavnice za predelovanje različnih izdelkov iz papirja, delavnice za bolj grobo izdelavo kovin in stekla, delavnice za izdelovanje enostavnejših električnih naprav, delavnice za izdelovanje predmetov umetniške vrednosti — vse to je le del možnosti, ki se po pisanju pekinškega tiska, že uresničuje v na novo porajajoči se ulični industriji.

Kako in iz česa ta industrija nastaja?

«Iz ničè», zatrjuje neki članek «Pekinškega dnevnika», ki nato pojasnjuje, da se je v samem Pekingu ves proces začel tako, ker so nekateri meščani prostovoljno odstopili svoje prostore za ustanovitev uličnih podjetij in delavnic, drugi so dali dele svojega poslopja, tretji so se tudi za tri mesece odpovedali plačam, da bi se ustvaril najosnovnejši kapital... In list nadaljuje, da so se šele pozneje razna državna podjetja in ustanove spomnile, nuditi tem podjetjem tudi tehnično in drugo pomoč. In tako je v Pekingu — kot piše «Pekinški dnevnik» — do konca marca zrastlo 796 uličnih tovarn z okoli 300.000 delavci in nameščenci. Tako je bilo ustanovljenih okoli 3.500 posebnih proizvajalnih ekip z nad 75.000 poslovnimi na novo zaposlenimi meščani. V istem času — kot navaja nadalje «Pekinški dnevnik» — je bilo okoli 250 tisoč meščanov, ali približno 75 odstotkov vseh nezaposlenih meščanov Pekinga v dobi od 16. do 60. leta starosti — spremenjenih iz potrošnikov v proizvajalce».

To je pravzaprav bilo obdobje šele «kolektivizacije proizvodnje». Temu je sledilo nato obdobje «kolektivizacije življenja», kajti po vključitvi vsakdo v proizvodnjo je nekdo vendarle moral prevzeti skrb za prehrano ten gospodinj in vseh tistih meščanov, ki so bili prej odvisni od njihovega gospodinjskega dela. Ustanavljanje splošnih menz je bil prvi korak v «kolektivizaciji življenja». Vzporedno s tem pa so začeli odpirati otroške jaslice in zabavišča ter «domove sreče» za starce. Stevilke, ki jih povzemamo iz tiska, prav tako govore o desettisočin in stotisočih splošnih menz po kitajskih mestih, o otroških ustanovah in domovih za starčke. Za milijonsko mesto Čunking na primer se v poročilih bere, da se je 80 odst. vseh prebivalcev tega mesta hrani v skupnih menzah in da je 60 odst. otrok v občinskih otroških ustanovah.

Proces «kolektivizacije» kitajskih mest pa se pri tem ni ustavil. Naslednja faza «kolektivizacije življenja» je bilo vzadovoljevanje na «kolektivni način» tistih številnih življenjskih potreb, nudenje tistih potrebščin, oziroma služnosti, ki so jih dotlej opravljale gospod.nje, kot so na primer pranje perila, krpanje obleke, prekrojevanje obrabljenih oblek, vzdrževanje čistoče itd. itd. Stevilne kolektivne pralnice in kopalnice, brivnice in delavnice za popravila, ulični centri za prekuhavanje vode, za raznašanje pošte in prodajo časopisja so nastali v tej fazi kolektivizacije. Po mestih velike kitajske dežele je nastalo okoli 66.000 takšnih centrov, v katerih je zaposlenih že 450.000 oseb. V nekaterih mestih so nastali tudi centri za «opravljanje poslov v zvezi s porokami in pogrebi».

V soglasju s to «veliko spremembo» v značaju in načinu življenja mestnega prebivalstva, so nastale tudi važne spremembe v sistemu oskrbe in razdeljevanja potrošnega blaga med mestno prebivalstvo. V smislu ali bolje v duhu teh sprememb, je nastalo geslo, da je v velikem kolektivu možno bolj racionalno in bolj ekonomično poslovanje in razvoj, kot pa v ločenih, drobnih individualnih gospodinjstvih. Kar se tiče prehrane, so skupne menze postale glavna središča za preskrbo in za pravilno razdelitev prehrambenega blaga med prebivalstvo in to predvsem zato, ker so nakaznice za racionirano oskrbo ohranili le tisti meščani, ki se še niso vključili v komune in menze.

Vse to v mnogih večjih in manjših centrih preizkušeno in v praksi analizirano je na zadnjem zasedanju vsekitajskega kongresa, končno, dobilo tudi svoj uradni naziv — mestne komune Samo ob sebi se razume, da je vse to še daleč od tega, da bi ga mogli oceniti kot nekaj «popolnega», ker je še cela vrsta vprašanj, ki čakajo, da jih praksa potrdi, da jim praksa daje svoj značaj. Toda kitajske komune so že tu in gibanje za njihovo nadaljnje razvijanje — kot je napisal neki kitajski list — «še širi kot spomladanski grom».

VOJNA št. 14.514

Pred seboj imamo tri zanimive novice, ki so vredne, da bi se nad njimi zamislili vsi, ki še vedno menijo, da bi z novo vojno bilo mogoče uničiti enega ali drugega nasprotnika in ki zato nasprotujejo, čeprav tega ne upajo glasno povedati, uničenju zalog atomskega orožja.

Prva novica prihaja iz britanskega obrambnega ministrstva. Po računu britanskih ekspertov bi tretja svetovna vojna, če bi do nje prišlo, trajala samo en mesec. Toda kakšen mesec! Po 30. dnevu bi le bore malo ostalo od človeštva in preživeli ljudje bi počasi umirali na planetu, ki bi bil zastrupljen zaradi jedrskih izžarevanj.

Drugo novico je objavil Nobelov nagrajenec Linus Pauling, ki je povedal, da imajo ZDA sedaj že 100.000 atomskih bomb, SZ pa drugih 50.000. Toda samo 300 od njih bi zadostovalo za medsebojno totalno uničenje Amerikancev in Rusov.

Tretja novica prihaja iz Zeneve, kjer je skupina znanstvenikov — pacifistov prišla do naslednjega zelo zanimivega in poučnega računa: V zadnjih 5 tisoč letih je bilo 14.513 vojn, ki so zahtevale smrt 3. milijarde 640 milijonov ljudi. Od leta 3.200 pred našim štetjem pa do sedanjih časov, je človeštvo imelo samo 292 let miru...

Lepa prihodnost se torej obeta človeštvu, če se vroče glave ne bodo ohladile in sporazumele, da je bolje živeti v miru pa čeprav z različnimi ideološkimi pogledi na svet in njegovo ureditev, kot pa tvegati 14.514. vojno in z njo konec človeštva in njegove civilizacije.

Gostje iz Izole na Općinah

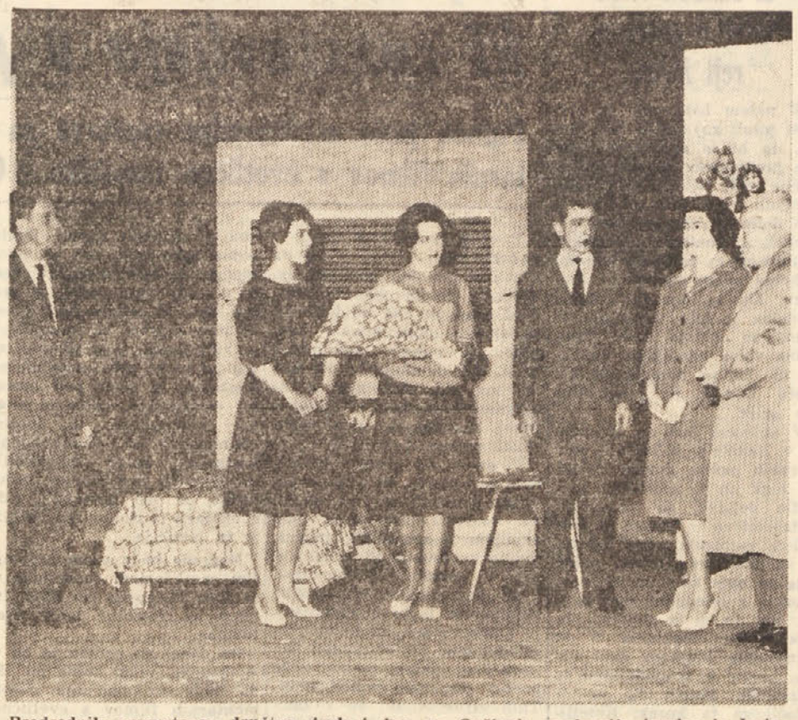

Predsednik prosvetnega društva Andrej Čok na Općinah pozdravlja igralce iz Izole

K premieri nove slovenske drame

„ANTIGONA“

Pesniško filozofska obravnava večnega človeškega problema; kako živeti, da bi človek živel resnično in vredno življenje

V začetku aprila je bila v Ljubljani premiera nove slovenske drame — «Antigone». Njen avtor, Dominik Smole, je znan literarnemu občinstvu po svoji prvi drami «Potovanje v Koromandijo», predvsem pa po romanu «Črni dnevi in beli dan». Tega je pisatelj zasnoval kot novelo, pozneje pa ga je snov silila, da je tej prvi noveli, naslovljeni «En dan življenja», dodal še drugo — «Preostali čas dneva», potem še tretjo — «Konec dneva», četrto — «Radosti in tegobe mladega šepetalca» in nazadnje peto «Naslednji dan» (prve štiri objavljene v Besedi leta 1955, peta v Reviji leta 1957). Roman ki se je tako razvil iz dogajanja, zastavljenega v prvi noveli, je pozneje avtor izdal kot samostojno knjigo pri mariborski založbi Obzorja. Zanj je prejel leta 1959 tudi Prežihovo nagrado. — Njegova drama «Potovanje v Koromandijo» je dobila na anonimnem natečaju Slovenskega narodnega gledališča leta 1955 prvo nagrado in je bila spomladi 1956 tudi igrana v ljubljanski Drami. Pri kritiki je zbudila precej nasprotovanja, predvsem idejne narave; očitali so ji namreč, da prenaša na slovenska tla tuje ideološke vplive (Sartrovo in Camusovo filozofijo itd.). Naslednji dve Smoletovi drami sta ostali neuprizorjeni. V obeh pa nadaljuje avtor s svojim formalnim iskanjem. Prva, izrazito poetična, so «Igrice», ki kažejo, da je njihov avtor temeljil na Pirandellovih, Giraudouxovih in Beckettovih odrskih dognanjih, v drugi, «Groteski brez odmora», pa nadaljuje z motivom «Potovanja v Koromandijo» in bi morala imeti pravzaprav naslov «Vrnitev iz Koromandije». Najnovejša Smoletova drama, «Antigona», je v nekem smislu precej nenavadna v njegovem, precej modernističnem pisateljskem opusu, in pomeni predvsem prelom s formalističnim iskanjem, hkrati pa bistveno poglobitev osebnega in družbenega sveta.

Čeprav se je v osnovi držal stare mitološke snovi, pa je Smoletova «Antigona» precej drugačna od Sofoklejeve in Anuilhove. To je pesniško filozofska obravnava sicer tako rekoč večnega človeškega problema: kako živeti, da bi človek živel resnično in vredno življenje, podana pa je na izrazito sodoben in celo aktualen način. V okviru stare zgodbe, ki govori o tem, kako ukaže tebanski kralj Kreon pokopati Ojdipovega sina Eteookla, njegovega brata Polinejka pa izpostaviti, in o tem, kako se njuna sestra Antigona ne zmeni za kraljev ukaz in išče Polinejka, da bi ga zagrebla, naniza Smole nekatere osnovne človeške tipe v tem osnovnem človeškem položaju. Predvsem je tu podoba kralja Kreona, ki bi bil rad zasebnik «v skrbi za zdravje svojih ptičev», gojitelj tulipanov in kvečjemu še modri mirni vladar, ki nastopajoče težave razpleta, pa se mu ta želja ne izpolni, ker ga stvarni tok sveta prisili, da postane, čeprav nerad, morilec in nasilen oblastnik. Poleg tega, po svoje nekakšni negativni tragiki bližajočega se, v samem sebi razpetega vladarja, stojita dva predstavnika tistih ljudi, ki jim življenje služi le kot sredstvo za osebno uveljavljanje in uživanje: dvorni filozof (pravzaprav klovn) Teirezias, ki je sublimiran predstavnik same oblasti, skrbeč, da noben človek ne zraste nad običajno, dovoljeno mero in da se ne vzdigne nad to, kar mora biti: nad nič. In ob njem — starcu njegov mladostnik dvojnik, Kreonov sin Haimon, ki ga zanimajo samo lepe hlače in sobarice in borve in užitki; ta zagovarja neodgovorno, a lepo «veselje do življenja».

Njima nasprotni pol je Antigona; Smoletova formalna novost je v tem, da sploh ne nastopa in da njene besede govorijo drugi. Antigona se niti ne žrtvuje niti ne upira; v njej ni ne krščanstva ne revolucionarnosti. Vtem ko išče samo sebe in svojo človeško podobo, hodi pokončno zravnana proti svojemu cilju — ne glede na državne koristi in na kraljev prestiž, ne glede na revarnosti, ki ji groze, in sramotno smrt, ki jo čaka. Stori, kar mora storiti, da bi postala človek. Sama sicer umre, svojo vero in silo pa pretoči v drugega človeka, v Paža, da bo njeno pot nadaljeval.

Ismena, Antigonina sestra, je najprej zaveznica Antigone, še več, tista je, ki je prva prišla na misel, da bi bilo treba Polinejka zagrebsti. Pozneje pa se od Antigone odtrga, brž ko spozna, da ji njeno ravnanje ne bo prineslo ne slave in ne časti,

Osebi iz «Antigone»

ampak samo sramoto. Ismeni ni do tega, da bi se uresničila in učlovečila, ampak ji je samo do njene veljave: do tega, da bo povsod in vzmeraj prva. Nazadnje nastopa še stražnik, predstavnik vseh tistih, ki so se že vnaprej odpovedali svoji človečnosti in bi radi samo služili oblasti.

Antigona sicer umre, ker v svetu, kakršnega kaže Smole in kakršnega — žal — ljudje še nismo spremenili, mora umreti. Njena pot in njena smrt pa nista zaman. Ne samo Paž, ampak tudi občinstvo, ki nanj očiščujoče in spodbujajoče delujejo poetični Smoletovi verzi in človeška vrednost njegove misli, spoznava, da je Antigonina pot edino mogoča za tistega, ki hoče biti človek, in da bo šele takšno spreminjanje sveta, ki ga uresničuje Antigona, prestavilo človeka iz današnje tako rekoč še predzgodovinske stopnje v življenje, ki je človeku primernejše in podobnejše. Ta aktualni namen te drame pa je nazadnje tudi namen vsake prave umetnosti. Smoletova drama, ob kateri po Cankarjevih delih komajda še lahko postavimo kakšno drugo slovensko delo, ta namen tudi v veliki meri izpolnjuje.

J. C.

Raziskovanja dveh italijanskih znanstvenikov v Libijski puščavi

Pleme Tebu v oazi Kufra ostanek saharske «rdeče» rase?

Ljudje plemena Tebu imajo evropski izraz, so zelo visoki in močni ter skromni - Dvojnost njihovih običajev

RIM, aprila — Te dni se je zaključila ekspedicija italijanskih etnologov Stefana Natonecca in Giorgia Mazelle v Libijsko puščavo, kjer sta s pomočjo libijske vlade na obalnem področju med Bengasijem in Sirto v globino do 1200 km proučevala posebnosti plemena Tebu, ki pripada po klasifikaciji etnologa Biasuttija starim saharskim «rdečim rasam.

Znanstvenika sta delovala v treh smereh: v etnografski, arheološki in speleološki.

Speleološka raziskovanja, ki so imela sicer obrobni značaj, so trajala ves mesec december. Med obalo in notranjostjo sta raziskala jame v globini od 50 do 100 metrov brez človeških najdb. Zelo važno je bilo tudi njeno odkritje vodnih žil v globini puščavskega področja.

Etnološka in arheološka dela, ki so trajala 3 mesece, so povedla raziskovalca nad 1200 km v puščavsko zaledje oaz Kufra, Rebedana in Tazerbo, južno od Bengazija.

Oaza Kufra se razprostira na površini okrog 100 kv. km, na kateri živi trenutno okrog 7000 ljudi treh različnih ras: sudanske, arabske in Tebu. Tebu, ki so popolnoma drugačni od črncev, imajo evropski, naravnost nordijski izraz. Visoki so od 1.80 do 1.90 m, redko tudi čez 2 metra. Imajo močna pleča ter dolge in zelo suhe roke in noge. Njihov obraz je ozek, ustnice tesne, čelo podaljsano, nasje pa kodrasti. To ljudstvo živi že nekaj generacij stalno v Kufri, t. j. na skrajni točki njihovega preseljevanja proti severu, ki se je začelo v Tibestiji. Tebu iz Kufre se politično ločijo od onih v Tibestiju, čeprav so duhovno združeni. Kufra pripada namreč Libiji, Tibesti pa je francoski.

Pleme Tebu

Po naravi nomadi, živijo okrog 2 km vstran od ostalih skupnosti v oazi. Organizirani so v 12 «kabil», ukvarjajo pa se s poljedelstvom in s pastirstvom ter z gojenjem koz in kamel. So musliman od leta 1870, ko je prišel v Kufro Mahdi el Senussi, da bi pomiril Tebujevce in Arabce, ki so bili že desetletja v krvavih sporih. Vendar pa so ohranili še nekaj običajev od svoje osnovne vere.

Iz svoje borbene tradicije so podedovali spretnost v metanju kopja. Še danes so oboroženi s tremi kopji, od katerih se nikoli ne ločijo. Dve jim služita za streljanje, eno pa za borbo, ob telo. Ostrino prvih dveh predstavlja ošiljeno železo, ostrino tretjega pa dvojno rezilo. Osebni arzenal borcev plemena Tebu dopolnjuje majhen nožek, obešen na levi roki. Svoje orožje hranijo zavito v kameljo kožo. Za rezanje palm jim služi star metalni in obrambni nož, imenovan «nusdri». Tudi žene nosijo nože, ki pa se razlikujejo od moških po tem, da je njihovo rezilo široko in topo. Oboroženе so tudi z rogovi antilop, ki jih zabadajo v zemljo, kar naj bi bila dobra znamenja za rojstvo njihovih otrok.

Moški se oblačijo prepiosto. Nosijo dolgo belo srajco, hlače na turški način, velik turban in sandale iz kamelje kože z zelo širokimi podplati zaradi lažje hoje po pesku. Žene se ovijajo z zelo barvitimi blagi, ki jim često pokrivajo tudi glavo, ne pa rok. Za razliko od Arabk imajo obraz odkrit, oči pa si mažejo z antimonskim prahom, ki ga hranijo v posebnih rastlinskih cevkah.

S čim se hranijo

Ljudje plemena Tebu so zelo skromni. Jedo samo enkrat na dan in sicer pest «abre» (vrsto bučnega semena) pomešano s suhimi dateljni, prosenо polento in žitom, zakuhanim na vodi ali mleku kar je pac odvisno od bogastva družine. Zelo redko uživajo meso. Pijejo vino iz palm, ki ga hranijo v izpraznjenih in posušenih bučah, katere obešajo v notranjosti svojih bivališč.

Koče, v katerih živijo, so četverokotne. Dolge so 10, široke 4 m in visoke 2 metra ter imajo eno samo odprtino. Njihovo ogrodje sestavlja ožilje palmovih listov, pokritih z rastlinskimi preprogami, ki propuščajo luč in zrak. Te koče so obdane z ograjo, na njih stene pa so prislonjene manjše zgradbe, med katerimi tudi ognjišče. Pohištva ne uporabljajo razen zaboja, v katerem je nevestina bala. Spijo na rastlinskih preprogah na tleh.

Nekoč so Tebujevci živeli v zgradbah, zgrajenih iz zemeljskih in solnatih blokov. Sestavljene so bile iz osrednjega obrambnega prostora, katerega so obdajale manjše zgradbe. Ostanke teh bivališč so našli v bližini Kufre, kjer so jih porušili arabski vdori med 1700 in 1800.

Poročni obredi

Zelo značilen je njihov ženitovanjski običaj, ki se odvija najprej po muslimanskem obredu, nato pa po starem obredu Tebu. Ženin gre v sprevodu na kameli k bodoči hiši, ki je v bližini «kabile» neveste, katero so zgradile samo ženske iz njene družine. Moški nosi pred seboj 7 do 8-letnega otroka, zato da bi odvrnil od nove družine nesreče, spremlja pa ga sprevod praznično opravljenih oseb, ki mečejo proti njemu prižgana polena, da bi ga očistili. Potem ko pustijo ženina samega pred njegovo hišo, se sprevod usmeri proti hiši neveste, kjer se prične simbolična bitka med moškimi in ženskami. Prvi se skušajo polastiti neveste, druge pa jim to preprečujejo. Ko se končno neveste polastijo, se sprevod zopet uredi in sedemkrat obkroži kočo.

Tudi za pogrebe imajo dvojne običaje: najprej muslimanskega, nato tradicionalnega. Medtem ko moški spremljajo pokojnika na pokopališče, ženske doma jočejo. Po pogrebu se tudi moški vrnejo v koče, kjer objokujejo, toda ločeno od žensk, pokojnika.

S pravico upravlja poglavar skupnosti. Za vsak prekršek je predvidena materialna odškodnina. Za umor je določena kazen na 100 kamel. Sele po plačilu kazni se morilec lahko vrne v skupnost. Če pa ga ulovijo preden odplača kazen, ga ubijejo.

Grafiti iz Rebbiane

Iz Kufre se je ekspedicija podala v oazo Rebbiane, kakih 200 km proti zapadu Na tem področju so bile odkrite zanimive arheološke najdbe, in sicer vrsta grafitov na peščenem skalovju, ki predstavljajo volove in kamele. Ti, do 60 cm dolgi grafiti, so v treh različnih slogih. Eni predstavljajo bolj stilizirane, drugi pa bolj naturalistične figure. Znanstvenika sedaj proučujeta, kateremu obdobju pripadajo ti grafiti.

V bližini grafitov sta odkrila pokopališče z okrog 50 predislamskimi grobovi. Trupla so bila pokopana v sključeni legi. V enem izmed grobov je bilo okostje verjetno okrog 14-letnega otroka, katerega telo ni bilo mumificirano, pač pa zavito v kože, ki jih sedaj raziskujejo v inštitutu za človeško antropologijo in paleontologijo na univerzi v Pisi.

Zadnja etapa ekspedicije je bila oaza Taserbo, 300 km severno od Kufre. V njej živijo sedaj samo Arabci, toda v preteklosti je bila sultanat plemena Tebu, kar potrjujejo najdbe predislamskega pokopališča ter ostankov tipičnih bivališč plemena Tebu.

Radio in televizija

Torek, 26. aprila 1960

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Drobiž od vsepovsod in... «Žena in dom»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Ferrari, pojo Natalino Otto in Flo Sandons; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Janko Košir: «Pomen krmil» 18.10 Malipiero: 3. simfonija; 18.35 Jug. folklorna glasba; 19.00 Šola in vzgoja — E. Košuta: «Spomin in učenje»; 19.20 Skladbe P. Sarasateja in F. Kreislerja; 20.00 Sport; 20.30 Večer z Ray Martinom ter Vilmo de Angelis; 21.00 Ilustrirano predavanje, M. Javornik: «Crni tovor Nattyja Gordona»; nato Glasbeni mozaik; 22.00 D. Pertot: «Pariško kulturno pismo»; 22.15 Samošpevi srbskih in hrvatskih skladateljev; 22.45 Perez Prado, kralj mamba; 23.00 Stan Kenton in njegovi solisti; 23.30 Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

12.10 «Tretja stran»; 14.15 «Eno uro v diskoteki»; 15.15 «Quasi una fantasia» — Po romanu E. Cantonija; 15.40 Pri klavirju Franco Russo.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Čajkovski «Francesca da Rimini»; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Odlomki iz oper; 14.30 Šola in življenje; 14.50 Glasbena medigra; 15.20 Siptarske narodne pesmi; 15.40 Prenos RL; 16.00 Melodije za vsakogar; 16.30 «Tretja stran»; 16.45 Filmska glasba; 17.30 Mali koncert: Mozart, Bruch; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Caterina Valente; 19.30 Prenos RL; 22.35 Orkester Hank Froman; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

12.10 Pojo Mario Abbate, Silvia Guidi, Corrado Lojacomo; 12.25 Glasbeni album; 15.55 Napoved vremena za ribiče; 16.00 «Brzec Sever-Jug» oddaja za mladino; 16.30 Bjoernsom in Garibaldi; 16.45 Poje Harry Bellafonte; 17.40 Zanimivosti današnjih dni; 18.00 »F. L. Wright Človek in arhitekt»; 18.30 P. Pasquini — «Življenje v jamah, A. Chiari — «Manzonijevi Zaročenci»; 19.00 Oddaja za delavce; 19.30 Filmske novosti; 20.00 Pesmi z vseh morij; 21.00 A. Manzoni: «Il conte di Carmagnola»; 23.00 Dogodki doma in po svetu; 23.20 Orkester C. Esposita.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 N. Besozzi: «Gospod izpred tolikih let»; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 11.30 Pesmi in Angelini; 13.45 «Severnica» — moda; 14.45 Pojo Dorelli, Latilla, Negroni; 16.00 Sopranistka De Los Angeles in pianist G. Moore; 16.20 Fantazija motivov; 16.40 Mednarodne kolesarsko-motociklistične dirke — cilj v Spoletu; 17.00 Pregled opernih del; 17.30 «Il buttafuori»; 18.00 18.35 Plešite z nami; 20.30 «Hranilnik» z M. Bong ornom; 21.45 Romantična Jula; 22.00 Jazzovska glasba.

III. program

17.00 Baletne skladbe: Ravell, Bartok, De Falla; 18.00 Evropska zamisel, 18.30 Filmski pregled; 18.45 Skladbe G. Freescobaldija in J. Frobergera; 20.00 Vsakovečerni koncert: Beethoven, Janaček; 22.05 Skladbe R. Schumanna; 23.00 Za radio prevedena dela; 23.15 Schubertove in Berliozove skladbe.

Slovenija

8.05 Iz albuma popularnih melodij; 8.55 Radijska šola; 9.25 V ritmu današnjih dni; 9.45 Dve arije iz opere Lakme; 10.10 Izberite melodijo tedna! 11.00 Trije solisti; 11.30 Radi bi vas zabavali; 12.00 Kmečka godba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Pet pevcev — pet popevk; 12.40 Vaški kvintet; 13.30 Znane arije; 14.05 Radijska šola; 14.35 Zvočna mavrica; 15.40 Ciril Zlobec: Pesmi; 16.00 Prvomajske čestitke; 17.20 Antonin Dvorak: Koncert za violino in orkester; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Kitara pripoveduje; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Na večer pred obletnico ustanovitve OF; 20.30 Djurdjevič: Zajtrk v motelu; 21.23 Ivo Lhotka: Simfonietta; 21.40 Lepe melodije; 22.15 Iz komornoglasbene literature; 23.10 Domači zabavni ansambli.

Ital. televizija

13.30 TV-šola: «Znanstveni opažanja», «Zemljepis in državljanska vzgoja»; 17.00 TV za mladino: «TV-šport» in «Praporščak»; 18.30 TV-dnevnik; 18.45 Pogovor s poslušalci; 19.00 Simfonični koncert; 19.45 Italijanske znamke; 20.30 TV-dnevnik; 21.00 Mozartov Don Juan, ob voncu TV-dnevnik.

Jug. televizija

Od 20.50 dalje prenos sporeda tuje TV-postaje.

HOROSKOP

ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V dopoldanskih urah možni večji trgovski posli, verjetno celo koristni. Popoldne izkoristite čas v povsem zasebne namene.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Cetili se boste močne, povsem sigurne vase, zato vam bo delo šlo dobro od rok, ne bo pa imelo večjega finančnega ali gmotnega uspeha.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Nekdo ne soglaša z vašimi načrti, vendar ne nasedajte njegovim nasvetom, ker ste na pravi poti. Prijetno srečanje z osebo drugega spola.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) S svojo pripravljenostjo in pravilnim načinom si boste pridobili oporo tudi ljudi, ki vam sicer niso kdo ve kako naklonjeni..

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Z zaupanjem in vero v svojo sposobnost prevzemite nalogo, ki vam jo ponujajo. Spoznali boste neko osebo, ki bo takoj dokazala svoje vrline.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Zaključili boste obdobje, ki je bilo nekoliko težavno. Ne bodite preveč cagavi, niti ne vzbujajte ljubosumja osebe ki jo imate radi.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Samo naključje vas bo privedlo v družbo, kjer boste našli nekaj zelo sposobnih in iskrenih prijateljev. Izkoristite priložnost.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vaše mnenje bo prišlo do veljave pri predstojnikih, kar vam bo pomagalo pri nadaljnjem napredovanju. Pravilno izrabite to.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Možnosti finančnih uspehov kar dobre, vendar ne tvegajte preveč, da bi vam ne spodletelo. Novo znanstvo. Prijetna presenečanja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne bodite preveč pesimisti, kajti dan se bo začel bolj slabo, končal pa nepričakovano dobro. Braniti boste morali nekoga, ki ga imate radi.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Prevzeli boste vodstvo dela, ki bo zelo naporno. Pazite, da ga boste speljali, kajti sicer se boste osmešili. Nesoglasje doma.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Imeli vas bodo v zobeh. Nekdo pa vam bo pri tem pomagal, verjetno tisti, od katerega ste najmanj pričakovali. Preveč ste bili zahtevni.

FILATELIJA

Dve novi izdaji:

Olimpijska serija «Pohod tisočerih»

Olimpijska serija

Poštna uprava je sklenila izdati serijo osmih spominskih znamk ob priliki olimpijskih iger v Rimu 1960. Značilnosti teh znamk so naslednje:

a) Znamke tiskane na rotokalku, na belem, gladkem filigranskem papirju:

10 lir: Olimpijski stadion (Foro Italico — četrt Flaminio). Barva: oranžna in plavkasto siva;

25 lir: Kolesarsko dirkališče (Velodrom) na EUR. Barva: vijoličasta in rjavo seppia;

60 lir: Športna palača (EUR). Barva: sinja in rjava seppia.

150 lir: Športna palača (Viale Tiziano — četrt Flaminio). Barva: sinja in rjava seppia).

b) Znamke tiskane v kalkografiji na belem gladkem nefiligranskem papirju:

15. lir: Starter (konzul iz 4. stoletja, ki daje znak za začetek tekmovanja. Muzej v Palači konservatorijev). Barva: plava oltremarin.

35 lir: Metalec diska (Vatikanski muzej). Barva: škrlatno rdeča;

110 lir: Počivajoči boksar (Nacionalni rimski muzej). Barva rdečkasto rjava;

200 lir: Apoxjomenos (Vatikanski muzej). Barva: zelena.

Skupno s serijo bo poštna uprava dala v prodajo kot običajno tudi posebni dvojezični bilten z ilustrativnim člankom dr. Giulia Andreottija v svojstvu predsednika organizacijskega odbora XVII. olimpiade.

Datum izdaje bo sporočen naknadno.

«Pohod tisočerih»

Ob stoletnici «Pohoda tisočerih» je poštna uprava odredila izdajo serije treh spominskih znamk z nominalno vrednostjo 15, 25 in 60 lir.

Značilnosti posameznih znamk so naslednje:

15 lir: tiskana v rotokalku na belem, gladkem filigranskem papirju. Predstavlja reprodukcijo lastnoročnega Garibaldijevega proglasa od 11. maja 1860 naslovljenega Sicilijancem.

25 lir: tiskana v kalkografiji na belem, gladkem in nefiligranskem papirju. Predstavlja odhod «Tisočerih» po sliki Tetra van Elvena.

60 lir: tiskana v kalkografiji na belem, gladkem in nefiligranskem papirju. Predstavlja odhod «Tisočerih» po sliki slikarja Tetra van Elvena.

Barve: 15 lir — rjava seppia, 25 lir — mračno rdeča, 60 lir — modra

Skupno s serijo bo poštna uprava dala v prodajo kot običajno tudi posebni dvojezični bilten z ilustrativnim člankom generala Ezia Garibaldija, herojevega nečaka.

Izdaja je predvidena za 5. maj.

Na prvi osebni razstavi

26 olj amaterja Annibala Videnija

Videni je že prileten, 70-letni šolnik, slikarski amater, ki je na pobudo prijateljev končno zbral 26 olj za prvo osebno razstavo. Torej — cvetje v jeseni, celo kasni jeseni, ali morda življenjski, retrospektivni izbor?!

Naj bo eno ali drugo, treba je priznati, da diha iz teh platen pristno in pobožno umetnostno navdušenje, pa če bi tudi koga motilo, da je izraznost nekoliko zastarela za sodobni umetniški svet.

Videli je namreč pristen romantičen realist. Zaljubljen je v enaki meri v istrske marine in beneške «calle» kot v alpske prepadne stene, v gozdne samote ali v naše kraške vaške idile Bazovice, Opčin. In svežina, neposrednost seva iz njih, pa četudi so to morda sižeji, ki so bili že kdove, kolikokrat obdelani, ki so skoro čisto impresionistično izraženi vtisi, enkrat z visoko in krepko nametanimi pastoznimi barvami, drugič še po manokovsko iz drobnih mozaičnih lis sestavljeni. Včasih pa so prav plastično oblikovane, drugod spet nekam primitivistično občutene, povsod pa barvno izredno žive, vendar harmonične. Videni je močan kolorist, predvsem kolorist. Njegovo sonce res žari, bodisi v letni pripeki ali v temno oranžnih zatonih. Vendar svežina čustva vsepovsod močno izbija na dan.

Škoda, da je razstava nekam od rok, v malo znanem istrskem krožku v Ul. T. Vecellio precej od mestnega središča.

JELINCIC

Prejeli smo

DOCUMENTO MODA 1960. Rivista annuale di moda maschile del G.I.D.A.M. Organo ufficiale dell'Accademia nazionale dei sartori e della Federsarti.

TURISTICNI VESTNIK. Glasilo Turistične zveze Slovenije. Leto VIII. Aprila 1960. Št. 4.

Goriško-beneški dnevnik

25. april - praznik osvoboditve

Venci in cvetje na grobove padlih partizanov na Goriškem

Spominu padlih so se oddolžili člani ANPI - Tudi venec SKGZ na glavnem pokopališču

Zvesti svetlim tradicijam osvobodilnega boja so bivši partizani goriške pokrajine tudi za letošnji 25. april, praznik osvoboditve, obiskali grobove padlih partizanov in se poklonili spominu ljudi, ki v njih počivajo. Zjutraj je delegacija bivših partizanov položila venec k partizanskemu spomeniku v Pevmi. Okoli 10. ure so položili tri vence na skupno partizansko grobišče na pokopališču ob mirenski cesti: številna delegacija bivših partizanov, včlanjenih v ANPI, je položila dva venca, in sicer v imenu organizacije iz mesta in organizacije za celo pokrajino. Zelo lep venec je položila tudi delegacija Slovenske kulturne gospodarske zveze, ki jo je vodil predsednik ZSPD tov. Viljem Nanut.

Protifašistične organizacije so proslavile dan osvoboditve tudi po drugih krajih pokrajine ter položile vence na grobove in k spomenikom padlih partizanov.

Bivši partizani so včeraj dopoldne položili vence na partizanske grobove na glavnem pokopališču v Gorici

IZ CRNEGA VRHA

Načrt o zadružni reji živine

V našem listu smo že večkrat pisali kaj vse bi bilo treba, da bi se ekonomsko stanje prebivalcev Slovenske Benečije vsaj deloma izboljšalo. Omenili smo, da so kmetje teh dolin v zadnjem času poskrbeli s pomočjo videmskih agonomov za pridelek izredno dobrega sadja, posebno pa breskev. Da so dosegli sedanji pridelek je bilo treba mnogo truda in mnogo časa. Toda trdna volja beneškega kmeta, da bi čimveč dosegel od domače žemlje je premostila vse ovire.

V zadnjem času se ukvarjajo v Nadiških dolinah z rejo izbranih pasem goveje živine. Do tega jih je nedvomno privedlo dejstvo, da kmetijsko nadzorništvo iz Vidma iz leta v leto razpisuje nove natečaje za ureditev hlevov, poleg tega pa daje kmetom možnost posojila z izrednimi ugodnostmi. Vse to in še dejstvo, da reja živine doprinese v še razmeroma kratkem času veliko pomoč v gospodarstvu je pripravilo kmeta da se je odločil za ta korak. Kmetijsko nadzorništvo, ki pozna razmere beneškega kmeta je tudi tokrat priskočilo na pomoč. V vasi Crni vrh v občini Podbonesec so v zadnjem času pričeli izvajati načrt o zadružni reji živine. Ce se bo to obneslo bodo zadružništvo razširili še po ostalih vaseh in sicer od Matajurja po skoraj do Cedada.

Upati je, da se bodo tako polagoma beneškim kmetom razmere izboljšale, in da bo njihov trud poplačan.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 13,6 stopinje ob 16. uri, najnižja 6 stopinj ob 5.30. Vlage 27 odstotkov. Pihal je vzhodnik z brzino 60 km na uro.

Rekordno število obiskovalcev na cvetlični razstavi

Uspešna udeležba domačih cvetličarjev ki razstavljajo v posebnem paviljonu

Pomen prve mednarodne razstave za zaščito narave - Predvajanje dokumentarnih filmov s cvetlično tematiko - Ceremonija ob «krstu» novega nageljčka

V obeh prazničnih dneh — v nedeljo in včeraj — so na cvetlični razstavi zabeležili rekordno število obiskovalcev. Med njimi so bili številni tuji turisti ter večje skupine izletnikov iz raznih italijanskih mest, celo iz Bologne, Forlija, Vicenze itd. Razstavo so si ogledali tudi številni strokovnjaki in tehniki, med njimi zlasti mnogo Avstrijcev.

V enem od naših člankov smo že omenili, da vzbuja paviljon domačih cvetličarjev, ki na razstavi sodelujejo pod okriljem pokrajinske uprave, veliko zanimanje in odobravanje. V nedeljo, ko smo stali pred paviljonom, smo lahko slišali zelo laskave komentarje obiskovalcev, od katerih so mnogi šele prvič zvedeli, da imamo na našem področju že precej razvito cvetličarstvo. Tudi strokovnjaki so z zanimanjem ogledovali pridelke naših cvetličarjev, pri čemer so se zlasti pohvalno izražali na račun prekrasnih šmarnic, ki jih v velikem številu razstavlja cvetličar Švara od S. Ivana.

Razstava domačih cvetličarjev, ki jo je uredil Viktor Tence iz Križa (Tence tudi razstavlja), pomeni velik doprinos k uspehu celotne razstave, saj tako po odlični ureditvi kot po razstavljenem cvetju v ničemer ne zaostaja za drugimi paviljoni. Nasprotno! Lahko rečemo, da je lepša in okusneje urejena kot marsikakšna druga.

Potem bi radi priklicali pozornost naših čitateljev, ki si bodo razstavo ogledali v teh dneh, na zunaj sicer skromno, a zelo pomembno razstavo pod naslovom «Mednarodna zaščita narave». Ta razstava je prva v Italiji, priredil pa jo je — kot smo slišali na lastno pobudo in s svojim denarjem — dr. Malabotti, čeprav za formalnim imenom neke ustanove. Ta razstava ima namen prikazati delovanje raznih držav za zaščito narave, predvsem faune in flore, a tudi drugih naravnih objektov (gozdovi, vode, hribi itd.). Na razstavi so prikazane številne publikacije, slike, plakati in drug material, ki ponazoruje delovanje italijanskih, jugoslovanskih, poljskih, nemških, avstrijskih in romunskih ustanov za zaščito narave. Tako vidimo na primer v jugoslovanskem oddelku razne publikacije, znamke z rastlinsko tematiko, fotografije, liste iz herbarijev in drug material, ki ga je poslal Zavod za spomeniško varstvo LRS iz Ljubljane. Žal je pošiljka materiala prišla že po otvoritvi razstave, tako da iz tehničnih razlogov ni bilo mogoče vsega materiala razstaviti. Podobno so tudi razstave drugih držav.

Če bo šlo vse po sreči, bomo morda že prihodnje leto lahko videli v prostorih Pomorske postaje drugo tako razstavo, a v neprimerno večjem obsegu, kajti to bi bila že prava svetovna razstava za zaščito narave. Če bo do uresničitve te zamisli prišlo, potem smo lahko gotovi, da bo naše mesto spet dobilo novo pomembno manifestacijo, ki bo ponesla ugled našega mesta po vsem svetu.

Da se spet povrnemo k dnevnim dogodkom. Žirija je tudi oba praznična dneva imela polne roke dela, saj je letos mnogo več razstavljenega cvetja, a tudi zlatih kolaj je več kot lani. V nedeljo je bil zaključen natečaj za kompozicijo «Fantazija nageljčkov», sedaj pa so na vrsti natečaji za diletante, in sicer pod naslovi: «Adriatico», «Belo in zeleno», «Fantazija», «S polja», «Miniature» in «Velikonočna fantazija». Poleg italijanskih in domačih cvetličarjev sodelujejo na teh natečajih tudi cvetličarji iz Holandske, Anglije in Nemčije.

Nagrade bodo vsem najboljšim cvetličarjem razdeljene v četrtek 28. aprila ob 18.30, in sicer na motorni ladji «Saturnia».

Od danes do sobote pa bo v Avditoriju vsak večer od 19. do 20.30 prikazovanje dokumentarnih filmov s cvetlično tematiko. Filme so poslali iz ZDA, Anglije, Holandske, Rusije, Španije, Romunske, Kitajske in seveda iz Italije in bodo prav gotovo vzbudili veliko zanimanje, zlasti še zaradi njih mednarodnega značaja.

Končno naj še omenimo, da bo v soboto ob 11 uri «krst» novega nageljčka rdeče barve, ki bo imenovan «Domenico Rossetti». Ceremonija bo pri spomeniku D. Rossettija in na njej bodo sodelovali poleg župana dr. Franzila tudi drugi predstavniki oblasti.

—«»—

Zavrnil je pomoč vozača ki ga je podrl

V nedeljo zvečer je 32-letni Ivan Gerbevic iz Ulice Pilone št. 2 prečkal Ul. Udine, tedaj pa je privozil mimo neki motorist in pešca podrl. Gerbevic je malo zamrmral, vstal in nadaljeval svojo pot, čeprav je bil ves okrvavljen po obrazu. Motorist mu je skočil na pomoč, toda Gerbevic ni maral ničesar slišati in ga je odslovil. Motorist je nato nadaljeval svojo pot proti središču mesta.

Nekdo, ki je šel tam mimo in je bil priča prizoru, ko je videl okrvavljenega Gerbevica, je poklical rešilni avto in obvestil prometno policijo. Z rešilnim avtomobilom so Gerbevica odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalni oddelek, ker se je pobil in ranil po glavi.

—«»—

Nenadoma je zavozil v morje

Sinoči se je 45-letni Mario Terrazzer, ki stanuje na Opčinah štev. 1114, peljal z vespo po nabrežju. Na zadnjem sedežu je sedela njegova 32-letna žena Liberta. Terrazzer je nenadoma zgubil nadzorstvo nad vozilom in z motorjem ter ženo sfrčal naravnost v morje.

Sreča, da so ju nekateri pešci zapazil in ju pravočasno potegnili iz morja. Z rešilnim avtom so ju odpeljali v bolnišnico, kjer so moža sprejeli na opazovalni oddelek, ker se je premrazil, ženo pa na II. kirurški oddelek, ker se je pobila in ranila po glavi. Terrazzer bo okreval v dveh dneh, njegova žena pa se bo morala zdraviti dober teden.

PISMO UREDNIŠTVU

Prosim, da objavite v vašem listu naslednje vrstice, ker se mi zdi, da se nekateri naši akademiki dan pred volitvami še vedno ne zavedajo kaj je lista Adria. To je skupina klerikalnih in liberalnih akademikov, ki z najbolj nesramnimi lažmi zapeljujejo slovenske študente. Pred letom so se slovenski študentje dogovorili, da nastopijo pri volitvah v akademski svet na laični listi. Demokrščanska Intesa se je zbala za trdnost svojega položaja in nastala je lista Adria z namenom, da odtegne del slovenskih glasov demokratični listi UGI. V strahu, da izgubi svoje narodnostno nestrpne volivce, se Intesa v javnosti ne poteguje hudo za Adrio, zlasti ker se zaveda, da se bo skozi in skozi demokratična UGI vedno zoperstavila nasilni in nedemokratični odstranitvi Adrie z univerze. Jasno pa je, in zato je več dokazov, da sta za kulisami tesno povezani. Značilno je na primer, da so prostor, ki je bil namenjen volilnim lepakom Adrie po vsej univerzi, zasedli demokristjani od Intese. Če je Adria k temu privolila, je to zelo slabo spričevalo za praneustrašno bojevnico za pravice slovenskih akademikov. Saj so dali Intesi prostor za napade na našega kandidata Sancina. Če pa se niso dome nili, pomeni to, da ima Intesa akademike od Adrie za tako ponižne podrepnike, da se ji ni zdelo vredno vprašati za dovoljenje. Da bo javnost vedela kakšni tiči gnezdijo pri Adriji, naj omenim še tole: V «Demokraciji» pišejo, da so ponudili levičarjem roko sprave, toda to je nesramna potegavščina. Res so preko enega svojih kandidatov prosili za razgovor, toda v ta namen določenega dne in ure se na dogovorjenem mestu ni prikazal nihče od njih.

Za ljudi, ki za malo južine požrejo dano besedo ne bo rotil nihče razen njihovih fanatičnih strankarskih pristašev. Vsi zavedni Slovenci pa ne bomo pomagali takim nesramnežem mazati našo narodno skupnost v očeh naših italijanskih kolegov, temveč bomo volili za naše kandidate Ferletiča, Kosmino, Pahorja, Pelčiča in Sancina, ki nastopajo na listi UGI.

Volitve so danes 26. aprila na novi in stari univerzi od 10. do 18. ure ter jutri 27. aprila v univerzitetnem krožku v Ulici Valdirivo 26. od 15. do 19. ure.

VISOKOSOLEC

—«»—

Zaplenjene ameriške cigarete na ladji «Pirot»

Ko so včeraj agenti carinske uprave pregledali jugoslovansko ladjo «Pirot», ki je priplula v tržaško pristanišče, so našli 116 kg ameriških cigaret, od katerih so zapenili 91 kg, ker blago ni bilo prijavljeno. Pomorska družba, kateri pripada omenjena ladja, je morala položiti kavcijo 6 milijonov lir, da je ladja lahko odplula. Verjetno bo globa znašala nekaj manj, običajno pa zahtevajo večje jamstvo.

Ko smo se na pristaniškem mestu zanimali, kako je to, zadevo, so nam pojasnili, da agenti carine pregledajo vsako ladjo, ki prispe v pristanišče. Če je na ladji blago ki je podvrženo carini, ga mora poveljnik ladje prijaviti, nato ga financarji zapečatijo v skladišču ladje in ga odpečatijo šele tik pred odhodom ladje. Ker omenjena količina cigaret ni bila prijavljena, so jo zaplenili.

—«»—

O Ko je včeraj okrog poldne 15-letna dijakinja Patricia Marcon iz Ulice Monticello 1 brezskrbno šla po pločniku v Ulici Margherita, je nenadoma padel nanjo kos ometa in ji poškodoval desno ramo; pa ne bo hudega, saj bo deklica okrevala v nekaj dneh. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na opazovalni oddelek.

Zaključil se je 7. gospodinjski tečaj v Pevmi

V gospodinjskih tečajih se žene izpopolnjujejo v svojem poklicu

Razstavljena dela so bila najboljši dokaz dosežkov tečajnic v poltretjem mesecu trajajočem tečaju - Poslovilni večer

Po modernih državah se vedno bolj uveljavljajo šole za žene. V njih poučujejo najrazličnejše predmete, da bi se lahko oborožile z znanjem, ki ga bodo potrebovale na življenjski poti. V tem pogledu lahko rečemo, da gremo tudi goriški Slovenci vštric z razvojem v svetu. Nimamo sicer takšne šole, iz katere bi prihajale ženske z zelo popolnim znanjem o vseh vprašanjih, ki se pojavljajo pred ženskim bitjem v sodobnem svetu, imamo pa za naše prilike nadvse koristno šolo za gospodinje, ki jo zaradi občasnosti, s katero se pojavlja med našimi ženami, zaradi omejene snovi in načina podajanja imenujemo na kratko — gospodinjski tečaj.

Takšne tečaje smo imeli v zadnjih nekaj letih v vseh večjih vaseh goriške pokrajine. Predzadnji je bil za goriške žene in dekleta, poslednji pa v Pevmi za udeleženke iz Pevme in z Oslavja.

V nedeljo je bilo, da se tako izrazimo, «zadnje dejanje» tega tečaja. To je bil nekakšen prikaz dosežkov tečajnic med tri in polmesečnim delom pod vodstvom Vilme Bregant. Za to priliko so si izbrale prosvetno dvorano v Pevmi, ki je po svoji prostornosti bila kot nalašč, da so lahko razpostavile mize in po njih razstavile svoje izdelke.

Na obiskovalce, in teh je bilo ves dan nič koliko, je razstavljeno blago prijetno učinkovalo s svojo preglednostjo. Po sredini dvorane so bila razstavljena ročna dela: pletene volnene jopice, ogrinjala, otroška volnena oblačila, spalne copate itd. Opazili smo izdelke lila barve, v «boucleju», ki so sedaj nekako zadnji krik mode. Izdelkov je bilo toliko, da je bila miza vsa prekrita.

V bližini odra je bila velika miza, na kateri so bile slaščice, sirupi, narezki in vložena jajca. Za takojšnje uživanje pripravljene jedi so bile v celofanskem ovoju.

Na drugem koncu dvorane je bila s prtom pregrnjena miza, opremljena z jedilnim priborom, kozarci, prtički in cvetjem, kakršna mora biti za slovesne prilike, pa tudi sicer, če gospodinja izkazuje primerno spoštovanje do ljudi, ki sedijo za njeno mizo.

Seveda ne smemo mimo inventarja, ki si ga je nabral gospodinjski tečaj med svojim dosedanjim delovanjem. Omenimo naj, da je bil en del dvorane z njim dobro založen. Razpolaga z modernim plinskim štedilnikom s pečico, umivalnikom, številno posodo, med katero kraljuje 10-litrski ekonomski lonec, ki prihranjuje tečajnicam izgubo časa. Nič koliko je potem priprav za izdelovanje smetane, rezanje jajc, vse polno je modelov itd., dalje šivalni stroj, vmes je bilo veliko lepih rož.

Zvečer se je ob dolgi in dobro obloženi mizi zbralo poleg tečajnic še veliko svojcev. Vilma Bregant, voditeljica tečaja, se je vsem, ki so polne tri mesece in pol zvesto obiskovale tečaj, zahvalila za požrtvovalnost, ki res ni poznala meja, saj so marsikatere med njimi celo poročene žene, ki so pustile dom, da so si izpopolnile znanje. Pozvala jih je, naj pomagajo še drugim, če bo to prilika nanesla, pri uvajanju v tajnosti gospodinjskega posla, obenem pa se je sama ponudila, da bo rade volje na razpolago z nasveti vsem, ki bi to želele.

Pozdrav Slovenske kulturne gospodarske zveze je prinesel tudi tajnik Miladin Černe, ki je uspehe tečaja povezal z uvodnimi besedami zajetnega filmskega albuma, ki v belo-črnem ponazarja razvojno pot in koristnost gospodinjskega tečaja; v tem albumu je napisano: Kolikor znaš, toliko veljaš. Naglasil je, da si bo organizacija še vnaprej prizadevala organizirati gospodinjske tečaje vsepovsod, da bi usposobili naše gospodinje pri izvrševanju njihovega poklica.

—«»—

Stota predstava Goriškega gledališča

Goriško gledališče v Novi Gorici bo v sredo zvečer uprizorilo svojo stoto predstavo v tej sezoni. Predstavilo se bo z dramo «Pod soncem zaledeneli», ki bo sploh prvič izvedena v Jugoslaviji. Premiero, ki bo sedma po vrsti, pripravlja Hinko Košak režiser Radia-televizije Ljubljana.

Za premiero je v Novi Gorici veliko zanimanje in so skoraj vse vstopnice že razprodane. Predstave se bo udeležil tudi pisec drame, Sreten Perović.

—«»—

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je od 17. do 23. aprila rodilo 28 otrok, umrlo je 8 oseb, oklicev je bilo 7, poroki pa dve.

Rojstva: Annamaria Fontanin, Laura Favero, Luciano Florenin, Adalgisa Paggiaro, Chiara Calderini, Orietta Dall'Era, Giovanni Profeta, Marco Blasco, Cinzia Padovan, Loretta Marassi, Ermes Braidot, Vittorio Piccotti, Marco Blažic, Marino Franco, Mauro Calludrini, Claudio Comuzzi, Giuseppe Zippo, Marina Cecotti, Fabrizio Bressan, Franca Giangrasso, Rosanna Nardon, Nadia Buttignon, Diego Costelli, Graziana Vinzi, Massimo Munarin, Livio Maricchio, Adriana Fermo.

Smrti: 73-letna Orsola Burgnich, por. Feresin, že vdova Galliussi, 64-letna Evelina Furlan, 88-letni mornar Giorgio Brudovic, 1 mesec in pol stara Liviana Gorian, 50-letna Luigia Albertini, 57-letna Leonilda Zilli, 60-letna Amalia Calligheris, por. Cicuta, 5-dni stari Mauro Callubrini.

Oklici: uradnik Severino Terpin in prodajalka Bruna Ziani, uradnik Mario Furlani in uradnica Edda Russian, tiskar Alojz Kovačič in bolničarka Giuseppina Coceani, pek Mario Ugo in Ana Kranjc, kemik Dario Mulitsch in učiteljica Caterina Trevisan, delavec Rolando Massarutti in Norma Franz, geometer Albino Turel in Alessandra Marega.

Poroke: prodajalec Livio Strukel in delavka Marialuisa Palla, trgovski potnik Edmondo Druffuca in Antonia Punteri.

—«»—

Goriške gasilce so včeraj ob 12.30 poklicali na Tržaško cesto in sicer v stavbo, ki je last ANAS in v kateri stanuje Odorico Augusto. Tu so se namreč vnele saje in nastala je nevarnost, da se vnamejo tudi bližnji tramovi. Gasilci so v eni uri ogenj pogasili. Nastalo je okoli 10.000 lir škode.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE IZ TRSTA
gostuje v četrtek 28. aprila ob 20.30
v Prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi 13
z dramo v 3 dejanjih

Dnevnik Ane Frank

Prodaja vstopnic na sedežu ZSPD v Ulici Ascoli št. 1 ter v kavarni Bratuš. — Sedeži 350 in 250 lir, stojišča 150, dijaška stojišča 100 lir.

Capriva-Sovodnje 3:2

Sovodenjci so bili poraženi na domačem igrišču. Kljub stalni premoči belo-modrih so si gostje zagotovili zmago že v prvih minutah igre. Izkoristili so namreč nesoglasje med obrambo in vratarjem ter tako z lahkoto zabili tri gole. Sovodenjci sicer niso obupali. Prešli so v napad ter po nekaj lepih akcijah je Visintinu uspelo skrajšati razdaljo. Tik pred koncem prvega polčasa bi lahko Petejan podvojil, toda zadel je v prečko. V drugem polčasu so bili Sovodenjci stalno v premoči in igra se je praktično vršila v stalnem obleganju pred vrati nasprotnika. Toda zabili so samo en gol in to s Podgornikom, ki je 11-metrovko spremenil v gol. Lahko bi naredili več golov ter bi tako tudi zmagali, toda vsakdo je hotel streljati v vrata, pa naj je bil v dobri ali slabi poziciji, in tako je bilo nešteto žog izgubljenih. Kjer ni soglasja ter vsakdo hoče igrati individualno, tam ne bo uspehov. In sovodenjska ekipa je prav zaradi nesoglasja že več srečanj izgubila. Čas bi že bil, da bi bili bolj tovariški med seboj, ker bi tako želi lepe uspehe.

Sovodnje: Suligoj, Gabrielcic, Devetak; Visintin, Podgornik, Ferfolja; Plesnicar, Petejan, Anselmi, Visintin I, Visintin II.

Capriva: Bastiani; Alt, Marega; Grion, Gaiatto, Casagrande; Piani, Grion, Gaiatto, Cocolet, Marussi.

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Sinji angel», M. Britt, C. Jurgens, v barvah.

VERDI. 16.30: «Il bell'Antonio», M. Mastroianni, C. Cardinale; mladini vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Kozaki», R. Purdon, G. Moll, totalscope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Sablja Orleansov», J. Marais, S. Salmann, cinemascope v barvah.

MODERNO. 17.00: «Kurussù la bestia delle Amazzoni», J. Bromfield, B. Garland.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italia št. 106, tel. 31-51.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Zanimiva publikacija notranjih komisij CRDA v Tržiču

Za obrambo in razvoj CRDA v okviru gospodarstva dežele

Publikacija prinaša stenografske zapiske vseh govorov in izjav iz posebnega zasedanja, ki je bilo 7. februarja v Tržiču

Notranje komisije CRDA iz Tržiča so objavile obširno publikacijo posvečeno «Zasedanju za obrambo in razvoj CRDA v okviru gospodarstva pokrajin Gorica, Trst in Videm». Zasedanje je bilo v Tržiču 7. februarja letošnjega leta in so na njem sodelovali štirje poslanci, župani iz Tržiča, Milj, Červinjana, Ogleja, Sv. Petra ob Soči in Ronk. Prisotni so bili predstavniki: PLI, PSI, PDI, KPI, PRI, MSI, MUIS, PSDI, združenja obrtnikov, trgovcev, industrijcev ter drugih gospodarskih in političnih združenj ter organizacij. Prisotni so bili seveda tudi člani vseh sindikalnih organizacij in člani vseh notranjih komisij CRDA.

Omenjena publikacija prinaša stenografske zapiske vseh govorov in izjav, ki so bile izrečene na omenjenem zasedanju. Iz objavljenega materiala je jasno razviden položaj Tržiča in zlasti obratov CRDA v Tržiču in v Trstu ter pomen, ki ga imajo ti obrati za gospodarski položaj obeh mest.

Zlasti je zanimivo uvodno poročilo Renata Varagnola, člana notranje komisije CRDA v Tržiču, ki je podrobno opisal gospodarski in socialni položaj Tržiča. Med drugim je poudaril, da so ladjedelnice po vojni zaposlovale okoli 14 tisoč delavcev, poleg tega je bilo 900 delavcev zaposlenih v podjetju Solway, 320 v oljarni in številni drugi v ostalih industrijskih obratih ter v gradbeništvu. Sedaj je v vsej tržiški industriji, vključno gradbeništvu, komaj okoli 10.000 delovnih mest. Perspektive so neugodne, ker lahko obnovljena in razširjena ladjedelnica zgradi dnevno okoli 180 ton ladjevja raznega tipa in vsa do sedaj zagotovljena vladna naročila krijejo komaj zaposlitev že sedaj zaposlenih delavcev, medtem ko ne morejo prispevati k temu, da bi prešli v proizvodnjo suspendirani delavci. Trenutno pa je v CRDA okoli 2.500 delavcev stalno suspendiranih, od česar okoli 320 v ladjedelnici CRDA v Trstu.

Posledice tega položaja so za Tržič zelo težke, saj računajo, da so delavci izgubili 1959. leta plač za 681 milijonov lir in se je torej za 12,30 odst. znižal splošni dohodek mesta.

Zlasti so negativne posledice za mladino, saj je v CRDA od okoli 7.500 zaposlenih delavcev, zaposlenih komaj 80 vajencev, medtem ko bi moralo biti zaposlenih najmanj 10 odst. vajencev na število zaposlenih delavcev, če bi hoteli v redu samo obnavljati delovno silo. Iz tega razloga je uradno ugotovljeno, da je bilo od 1200 brezposelnih v Tržiču, kar okoli 500 mladincev. Podobno je tudi razmerje v Trstu, kjer je stalno uradno registriranih okrog 5000 brezposelnih mladincev.

Na zasedanju so soglasno sprejeli daljšo zaključno resolucijo, o kateri smo že poročali in kjer zahtevajo, da se poveča število stalno zaposlenih delavcev v CRDA na 8.500 delovnih mest. V resoluciji je tudi govora o dolgoročnem načrtu okrepitve italijanske državne pomorske flote, o preureditvi podjetja OMFA in zagotovitvi naročil za elektromehanične delavnice ter o vrsti drugih zahtev.

—«»—

Z udarcem s pestjo ga je spravil v bolnišnico

Okrog 1. popolnoči so včeraj sprejeli na ortopedski oddelek glavne bolnišnice 36-letnega Giovannija Genza, ki stanuje v begunskem taborišču na Opčinah, ker si je zlomil gleženj desne noge, ima rane po glavi in je zgubil spomin. Zdraviti se bo moral približno 40 dni.

Genzo se je v nedeljo okrog polnoči vračal z nekaterimi svojimi znanci z neke kraške gostilne v taborišče. Po cesti pa se je sprl s 35-letnim Giordanom Scherom, ki tudi stanuje v begunskem taborišču. Beseda je dala besedo, nato pa je Scher Genza udaril s pestjo po glavi tako močno, da je ta padel na tla, se ranil in pobil ter si zlomil gleženj desne noge. Kmalu nato je šla mimo izvidnica karabinjerjev, ki so zagledali Genza vsega okrvavljenega ob robu ceste ter poklicali rešilni avto.

—«»—

Pri trčenju avta se je pobil samo otrok

Z nedeljskega izleta se je včeraj vračal iz Furlanije Gino Zambon iz Ulice Giarizzole 31. Peljal se je skupno z ženo in 4 mesece staro hčerko Dorello v avtu, ki ga je vozil njegov prijatelj Mario Spaziali. Nekje v Furlaniji je avto, ki ga je vozil Spaziali, zadel ob neki drugi avto. Nobenemu izmed potnikov se ni zgodilo nič hudega, razen mali Dorelli, ki se je zaradi nenadnega sunka pobila po glavi in si nekoliko poškodovala lobanjo. Nemudoma so jo odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer so jo sprejeli na II. kirurški oddelek. Če nima drugih notranjih poškodb bo otrok okreval v dobrem mesecu.

Pogled na del paviljona domačih cvetličarjev, ki ga je uredil Viktor Tence iz Križa. Cvetje domačih cvetličarjev vzbuja na razstavi splošno pozornost, zlasti prelepe šmarnice, ki jih je razstavil cvetličar Svara od Sv. Ivana

Kratke vesti iz koprskega okraja

S ceste «Bratstva in enotnosti» so sporočili, da je tudi peta koprska mladinska delovna brigada «Tone Tomšič» dobila častni naziv «udarna». Koprski mladinci torej nadaljujejo tradicijo prejšnjih štirih brigad, ki so si prav tako priborile ta častni naziv.

* * *

Pretekli četrtek zvečer so v italijanskem kulturnem krožku «Giordano Bruno» na slovesen način sprejeli več mladincev italijanske narodnosti v mladinsko organizacijo. Legitimacije mladinske organizacije jim je izročila ter jim hkrati čestitala predsednica okrajnega komiteja LMS v Kopru Marija Vogričeva. Na sestanku je govoril o vlogi ljudske mladine Jugoslavije, od ustanovitve SKOJ dalje tovariš Nino Buonassisi.

* * *

V mesecu poklicnega usmerjanja bodo tudi v koprskem okraju pripravili več akcij. Tako bo predavateljski aktiv pri okrajni posredovalnici za delo priredil vrsto predavanj za starše in učence zadnjih razredov obveznih šol. Z zanimanjem pričakujejo tudi anketo, za kakšne poklice se mladina najbolj zanima. Po končani anketi bodo mladino seznanili z možnostmi zaposlitve v koprskem okraju.

* * *

Koprski šahisti so se pretekli teden sestali na rednem občnem zboru. Ugotovili so, da jim pomanjkanje prostorov povzroča največ težav. Zato si bodo skušali do jeseni s pomočjo občine urediti klubski lokal, v katerem bodo organizirali redne «gralne dneve, hkrati pa tudi začetne in nadaljevalne tečaje za mladino in žene.

Lani je bilo društvo precej aktivno. Organizirali so 30 turnirjev, brzoturnirjev, simultank, dvobojev in prilož nostnih tekmovanj. Med največje uspehe je treba prišteti minimalni poraz z ljubljanskim šahovskim klubom ter neodločen rezultat z reprezentanco Trsta. Na občnem zboru so naglasili, da bodo v prihodnje posvetili še več pozornosti razširitvi šaha med mladino, ženami in med delovnimi kolektivi. Skušali bodo navezati še tesnejše stike z obmejnimi šahisti, tako da bi postala srečanja med Koprom in Trstom tradicionalna.

«Nedostojnost» v Spodnji zbornici

LONDON, aprila. — Pravijo, da se že 300 let ni ponovil prizor, do kakršnega je prišlo v Spodnji zbornici pred nekaj dnevi. Predstavnika kraljice in Doma lordov so v Spodnji zbornici poslanci zaklenili vrata pred nosom. Izvoljeni predstavniki «polka» sicer že več sto let mirno in dostojanstveno sprejemajo ceremonialna vabila «njihove lordske visokosti», ki jih pozove, naj poslušajo, da je kraljica podpisala ta ali oni zakon.

Tega nezaslišanega incidenta v britanski parlamentarni zgodovini je «kriv» obrambni minister Watkinson. Pravijo, je bil obvestil Spodnjo zbornico, da je črtal «Modro progo», in vse druge britanske rakete iz oborožitve, ker so drage, nerodne in v vojni ne bi najbolje služile. Opozicijo njenega veličastva je to tako razjezilo, da je zagnala peklenski hrup v sicer mirnem domu, kakršnega hrupa že od ... dogodkov sem ne pomnijo. Laburisti so v zbornici zahtevali preiskavo o tem, kako in zakaj so porabili sto milijonov funtov za nič brez vsake vojaške koristi.

Sredi največjega prerekanja, ko so deževala vprašanja na Watkinsona, je predsednik Spodnje zbornice pozval poslance, ki so stali pri vratih, naj se umaknejo in napravijo prostor «Črni palici» («Black Rod»), ki prinaša nekatere poslanice Doma lordov in kraljice. «Ne,» so vpili laburisti, «zaprite vrata, zaklenite vrata.» Laburisti so očitno sodili, da je trenutno mnogo aktualnejša stvar, dognati preračune z Watkinsonom in vlado. To pa je pomenilo prekršek procedure, tradicije, tako da se je del konservativcev začel zgražati nad tolikšno «nedostojnostjo».

Po običaju lordi že 300 let pošiljajo svojega sla v Spodnjo zbornico, da bi pozval predstavnike «plebejcev», naj poslušajo sklep ali ukaz lordov ali monarha, ki nikoli ne stopijo v Spodnjo zbornico. Običaj je tudi, da poslanci vsaki takšni priliki simbolično pokažejo svoj odpor proti slu lordov s tem, da njihovi stražarji zaprejo vrata pred nosom, kar simbolizira njihov boj za neodvisnost, da bi se zavarovali pred intervencijo monarha ali lordov in kršitvijo svoje neodvisnosti. Vse to je seveda že zdavnaj postal nekakšen obred, ki ga vsi spoštujejo, a ga nihče resno ne jemlje.

Novo pa je bilo, da je opozicija tokrat prestopila meje obreda in da je šlo za resničen odpor proti lordski kršitvi nedotakljivosti Spodnje zbornice.

Po ponovni intervenciji predsednika Spodnje zbornice je stvar vendarle tradicionalno stekla in na vratih se je prikazal «Black Rod». Pred njim so zaloputnili pred nosom zunanja vrata, potem so tradicionalne fanfare s svojim «ta-tu» oznanile, da prihaja «Black Rod». To je bilo znamenje za nove proteste opozicije. Vratar ga je predstavil, «Black Rod» pa se je priklonil in se v svojem nenavadnem srednjeveškem ogrinjalu dostojanstveno napotil proti mizi, na kateri si običajno vladni in opozicijski poslanci v prvih vrstah odpočivajo noge, medtem ko na drugi strani mize nekdo govori. Predsedujoči je komaj pomiril poslance in jih pozval, naj spoštujejo dostojanstvo zbornice. «Black Rod» je izrazil željo «njihovih lordstev», naj ta «spoštovani dom» posluša njihove sklepe.

«Ne!» je ponovno zavpila opozicija, medtem ko so se predsedujoči, voditelj konservativcev Butler in njegovi kolegi zvrstili za žezlom in lordskim ceremonialnim stolom. Vse oči z galerije so bile uprte v Gaitskella, ker ni kazal namena, da bi se jim pridružil. Obetala se je največja senzacija, vendar se je voditelj opozicije njenega veličanstva čez nekaj trenutkov omahovanja premislil, upoštevaje mnenje svojega protokolnega svetnika, ki ga je dregal s komolcem. Vstal je ter se je postavil v vrsto za Butlerjem, za njim pa so se zvrstili tudi Brown in še nekaj laburistov iz prvih vrst.

Dostojanstvo Spodnjega doma je bilo rešeno, «Black Rod» pa si je vsekakor najbolj oddahnil ob tej zmagi. «Modra proga» lahko ostane ali pa jo črtajo toda «črna palica» ostane in prebrodi tudi najhujšo krizo!

Ko se je sprevod vrnil iz Doma lordov, so laburisti v zadnjih klopeh, ki so ostali na svojih mestih, v znamenje protesta sprožili vprašanje procedure. Silverman je na primer vztrajal na tem, da lahko «Black Rod» pride v Spodnji dom samo, če to dovoli vsak član doma. Charles Punnell je posegel celo nazaj do Charlesa I., da bi dokazal, da ima Spodnji dom pravico izključiti monarhovega odposlanca. — Predsedujočemu je zameril, da je pozival k dostojanstvu, ker Spodnji dom baje «izpričuje svoje dostojanstvo najbolj tedaj, kadar se drži prastarih tradicij doma».

Watkinson je medtem vsekakor pridobil dragocen čas za nadaljnje odgovore o «Modri progi».

Nekatere ankete v Nemčiji so pokazale, da je nemška filmska igralka Liselotte Pulver (na sliki) po popularnosti v Nemčiji daleč pred nekaterimi v svetu bolj poznanimi igralkami. Maria Schell in Romy Schneider se morata zadovoljiti s precej oddaljenimi mesti v lestvici

Razkol v Singmanrijevi vladni stranki
Opozicija zahteva odstop predsednika

Parlament sprejel resolucijo, da se ukine obsedno stanje - Zaradi izstopa številnih poslancev iz liberalne stranke nima več ta stranka večine v parlamentu - Protest univerzitetnih profesorjev

SEUL, 25. — Južnokorejska demokratska stranka, ki je v opoziciji, je danes dopoldne na zasedanju skupščine zahtevala, naj predsednik Singmanri takoj odstopi in naj se takoj razpišejo predsedniške volitve. O formalni resoluciji glede tega vprašanja bodo glasovali jutri. Skupščina je tudi sprejela resolucijo, v kateri se zahteva takojšnja ukinitev obsednega stanja v Seulu, Pusanu, Taeguju, Kvanjuju in Taejonu. Po zakonu je predsednik obvezan, da ukine obsedno stanje, če to zahteva skupščina.

Iz liberalne stranke ie izstopilo 41 poslancev; proglasili so se za neodvisne. Skupščino sestavlja sedaj 111 liberalcev, 71 demokratov in 49 neodvisnih, dva sedeža pa sta nezasedena. Odcep 41 liberalcev je povzročil, da liberalne večine, ki je trajala osem let, v parlamentu ni več.

Tudi federacija južnokorejskih sindikatov se je uradno ločila od liberalne stranke in se bo odslej posvetila zgolj sindikalnemu delovanju. V zadnjih šestih letih je bila ta federacija eden izmed stebrov liberalne stranke.

Župana Seula in Pusana sta odstopila ter prevzela nase odgovornost za incidente preteklega torka v obeh mestih.

V Čunčonu je danes dopoldne okrog 1000 študentov uprizorilo protivladne demonstracije. Zahtevali so takojšnjo izpustitev študentov, ki so bili v preteklih dneh aretirani, ter kaznovanje policijskih agentov, ki so streljali v demonstrante. Demonstracija se je zaključila brez incidentov, potem ko je guverner pokrajine obljubil, da bo zahteve študentov sporočil oblastem v Seulu.

V Seulu so bile danes nove demonstracije, ki so zahtevale tudi nekaj mrtvih. V spremstvu 400 študentov se je 170 univerzitetnih profesorjev napotilo proti parlamentu. Množica ob strani jim je ploskala, a skupina je skušala preprečiti, da bi se pridružili drugi demonstranti. Pred parlamentom so profesorji prebrali resolucijo, s katero se zavzemajo za izpustitev študentov, ki so še zaprti. Potem so se mirno razšli. Toda množica, ki se je v tem zbrala, je demonstracijo nadaljevala. Zadrževali so jo vojaki s tremi tanki. Kljub policijski uri je bilo proti polnoči še vedno več skupin v bližini parlamenta. Policija in vojaštvo je začelo streljati v demonstrante, od katerih je bilo nekaj ranjenih.

Okrog 3000 demonstrantov se je napotilo proti hiši izvoljenega podpredsednika Likyponga. Več sto jih je vdrlo v njegovo hišo, kjer so razbili pohištvo in okna. Podpredsednika in njegove družine pa ni bilo več v hiši. Demonstranti so bili še prej pred ameriškim poslaništvom; ker pa je bilo to zaprto, so se odpravili k hiši Likyponga. Po nepotrjenih vesteh so bili pri nemirih pred podpredsednikovo hišo trije študentje ustreljeni. General Song, ki je odgovoren za izvajanje obsednega stanja, je izjavil, da na demonstrante pred Likypongovo hišo niso streljali agentje temveč dva šolska tovariša Likypongovega sina. Ta dva sta streljala z lovskima puškama in ranila sta najmanj devet oseb. Nekaj demonstrantov pa so aretirali.

Do včeraj zvečer je znašala bilanca dosedanjih neredov 130 mrtvih: 109 v Seulu, 13 v Fusanu in 8 v Kvangjuju.

Predsednik Singmanri je baje danes odredil, naj se vsi študentje, ki so zaprti na podlagi obsednega stanja, izpuste.

Politični svetovalec predsednika Singmanrija Hunčung je bil izbran za ministrskega predsednika. Začel je takoj posvetovanja z glavnimi političnimi voditelji. Pravzaprav je bil Hunčung imenovan za zunanjega ministra, po novem sistemu pa postane zunanji minister tudi predsednik vlade. Za notranjega ministra je imenovan Liho, za ministra pravosodja pa Kvan On Sung Yul. Predsednik Singmanri je baje sklenil, da prekliče obsedno stanje po enem ali dveh dneh. To je baje sporočil obrambnemu ministru, ki je prišel k njemu ter mu sporočil, da je poslanska zbornica soglasno odobrila resolucijo, s katero zahteva ukinitev obsednega stanja.

Predsednik korejskega vrhovnega sodišča Čojung Sun je baje izjavil, da je bila vzrok neredov potriotska jeza, ki so jo izzvale nepoštene in potvorjene volitve v mesecu marcu. Domneva se, da ta izjava osebnosti, ki predseduje organizmu, ki se bo moral izreči o legalnosti predsedniških volitev, skoraj napoveduje razveljavljenje teh volitev.

Zvedelo se je nadalje, da je množica, ki je napadla Likypongovo stanovanje, ogrožala tudi rezidenco Singmanrija. Po demonstracijah se je množica razšla med vzkliki: «Demonstrirali bomo tudi jutri!».

General Song je izjavil, da čete pod njegovim vodstvom niso imele povelja za streljanje. Dostavil je, da bodo tisti, ki so odgovorni za ustrelitve, prišli pred vojaško sodišče.

Od danes dalje traja policijska ura zopet že od 21.30.

NOVI DELHI, 25. — Na poti po azijskih državah bo Koča Popovič jutri popoldne prispel na uradni obisk v Indijo. Do nedelje, ko bo s svojimi sodelavci odpotoval v Kairo, se bo jugoslovanski državni tajnik za zunanje zadeve sestal s predsednikom republike Prasadom, podpredsednikom republike Radakrišnanom, predsednikom vlade Nehrujem in drugimi visokimi indijskimi funkcionarji. Med obiskom v Novem Delhiju se bo sestal tudi z jugoslovanskimi veleposlaniki, ki so akreditirani v državah Azije.

Popović v Pakistanu in v Indiji

KARACI, 25. — Predsednik Pakistana, Ažub Kan, je sprejel danes jugoslovanskega državnega tajnika Koča Popoviča, s katerim se je razgovarjal o mednarodnih vprašanjih skupnega interesa. Po razgovorih je predsednik Pakistana gostu priredil kosilo.

V Karačiju je bil danes podpisan jugoslovansko-pakistanski sporazum o znanstvenem in tehničnem sodelovanju. Sporazum predvideva izmenjavo tehničnih dokumentacij, patentov in podobnih informacij, izmenjavo strokovnjakov na področju znanstvenega raziskovanja.

Odpotovala je v SZ delegacija italijanskega RK

RIM, 25. — Z letališča Ciampino je danes popoldne odpotovala v SZ delegacija italijanskega Rdečega križa. Delegacijo sestavljajo predsednik RK gen. Ferri, generalni ravnatelj prof. Roccetti ter ravnatelj za mednarodne odnose dr. Nonis. V SZ se bo ta delegacija pogajala s predstavniki sovjetskega RK o vprašanju Italijanov, izgubljenih v SZ.

Turistom je včeraj nagajalo vreme

V višinah se je marsikje pojavil svež sneg in zopet so postali potrebni zimski plašči

Vzdolž vse jadranske obale je zavladalo slabo in mrzlo vreme. Iz Ancone poročajo o močnem vetru z nevihtami. Mnogi ribiški čolni, ki so se nahajali na odprtem, so se s težavo vrnili v pristane. Pristaniško poveljstvo je poslalo na pomoč nekaterim čolnom v nevarnosti neko enoto vojne mornarice, neko motorno ladjo ter neki vlačilec.

Blizu Fana je pozno dopoldne padala močna toča, ki je povzročila škodo v sadovnjakih in na trtah. Popoldne se je vreme še bolj poslabšalo in posamezni sunki burje so dosegli do 120 km na uro. Neki 10-tonski ribiški motorni čoln je nasedel nekaj metrov od obale. Trije člani posadke so skočili v vodo in s težavo dosegli breg. Zvečer je veter popustil in padati je začel dež. Temperatura je padla.

Tudi iz Barija poročajo, da je slabo vreme zajelo vso Apulijo. Pa tudi drugod je postalo zelo hladno, kar je nemalo presenetilo številne turiste, ki so se odpravili na pot proti «toplemu jugu». Razen tujih turistov je bilo n. pr. v Benetkah tudi mnogo domačih izletnikov, ki so hoteli izkoristiti ugodnost dveh prostih dni. Od včeraj do danes dopoldne so na postaji S. Lucia v Benetkah zabeležili promet 30.000 potnikov. Poleg več posebnih vlakov so še redne vlake močno okrepili z dodatnimi vagoni. Toda nenadna sprememba vremena je turistom v Benetkah deloma pokvarila užitek.

Na Južno Tirolsko so prišle številne skupine turistov, večinoma Nemcev, Avstrijcev in Holandcev. Na smučišča je prišlo kljub slabemu vremenu kakih 3000 smučarjev.

Tudi v Avstriji krepko čutijo nov hladen val. Kar nenadoma je bilo treba zopet potegniti iz omar zimske plašče. V Amstettenu (Nižja Avstrija) je snežilo in tudi na Dunaju je bilo nekaj snega. Vse višine nad 800 m je sneg pobelil.

Ekshibicije policijskih psov

GENOVA, 25. — Gen. Camilleri, generalni inšpektor javne varnosti, je danes prisostvoval zaključku mednarodnih ekshibicij obrambnih psov francoske, jugoslovanske in švicarske policije ter psov, ki jih imajo karabinjerji ter stražarji javne varnosti.

Predsednik republike Gronchi je v nedeljo v Firencah otvoril mednarodno obrtniško razstavo. Poleg italijanskega obrtništva je na razstavi zastopano tudi obrtništvo iz 21 tujih držav; med temi je tudi Jugoslavija

Proces v Rabatu

Smrtno kazen za pet oseb zahteva državni tožilec

Prodajali so olje, pomešano z oljem za letalske motorje, ter tako povzročili, da je obolelo na desettisoče oseb

RABAT, 25. — Državni tožilec je danes zahteval smrtno obsodbo za pet oseb od 24 obtoženih, da so prodajali jedilno olje, pokvarjeno z oljem za letalske motorje, ter na ta način povzročile, da je obolelo na desettisoče oseb. Za tri nadaljnje obtožence je zahteval dosmrtno prisilno delo.

Proces se je pričel 11. aprila in zanj velja zakon, ki ga je kralj Mohamed V. objavil 4. novembra z retroaktivno veljavo. Ta zakon namreč vzpostavlja smrtno kazen za tiste, ki so krivi zločinskih dejanj proti javni blaginji. Nad 6000 oseb se še sedaj zdravi zaradi bolezni in paralize, ki jo je povzročilo pokvarjeno olje.

Državni tožilec je dostavil, da je treba lastnike trgovin, v katerih se je prodajalo pokvarjeno olje, izpustiti na svobodo, ker oni niso vedeli, da gre za pokvarjeno olje. Glede štirih prodajalcev pa je dejal, da prepušča odločitev sodišču.

Bilo je lani jeseni v Maroku. Bolnišnice so bile čez noč polne bolnikov. Bolniki so bili s svojimi bolezenskimi znaki prava uganka za zdravnike. Nato so strokovnjaki ugotovili, da gre za kovinsko zastrupitev, verjetno s hrano. Med tem ko so se bolezenski primeri množili — v bolnišnice se je zatekalo na tisoče ljudi, nekateri že v končnem stadiju paralize — so strokovnjaki s pomočjo policije mrzlično iskali izvor strupa. Našli so ga že naslednje dni in so s tem rešili neznano število ljudi, ki bi brez ukrepov še zboleli — toda zastrupljenih je bilo že 9067 ljudi! Od tega jih je še danes 600 popolnoma paraliziranih in so zdravniki v velikih dvomih, ali jim bo uspelo vsaj delno ozdraviti katerega izmed njih. Vsi ostali kažejo posledice bolezni z delnimi paralizami.

Strup je udaril med nič hudega sluteče revne sloje, ki so — razumljivo — hiteli kupovati neko novo jedilno olje, ki je bilo nenavadno poceni, olje pa je, kot znano, v arabskem svetu glavni vir maščobe. Res, da je bilo olje nenavadno rdeče barve, toda to ni nikogar motilo. Preiskava pa je pokazala, da je bilo v tem olju manj kot polovica užitnega olja. Večidel olja je bilo strojno olje, ki so ga na javni dražbi razprodali v nekem ameriškem oporišču.

Reakcija na dogodek je bila ostra. Še preden je policija polovila krivce, je parlament sprejel zakon o ogrožanju narodnega zdravja, ki določa smrtno kazen za hujše prestopke.

Glavni obtoženec je grosistični trgovec Mulaj Dris Ben Abd, ki je strojno olje kupil in, kot ga dolži obtožnica, dal nalog svojim podrejenim, naj ga pomešajo z navadnim oljem in razpošljejo trgovcem na drobno. Ostali trgovci so obtoženi, da so vedeli, za kakšno olje gre, pa so ga kljub temu prodajali zaradi velikega dobička.

Obramba se opira na dve osnovni trditvi: da so bolezni ozdravljive in da so olje brez zlih posledic uživali tudi obtoženci.

Kolikor je mogoče soditi po virih informacij, je obrambno stališče dokaj šibko: v Maroku dela pri rehabilitaciji paralitikov vrsta najvidnejših strokovnjakov, ki so vsi mnenja, da je največje število primerov brezupnih.

Britanski veleposlanik v Rimu Sir Ashley Clarke in njegova soproga Virginia Bell sta se ločila. Baje se je ona naveličala svetovljanskega življenja, povezanega z diplomatsko kariero svojega moža (čeprav je bil tudi njen oče ameriški diplomat). Eden od vzrokov ločitve bo najbrž tudi to, da se je preveč posvečala psom; nedavno se ni udeležila sprejema na čast rojstnega dne kraljice, ker je bil eden izmed njenih psov bolan

Za Chessmana ni videti rešitve

WASHINGTON, 25. — Bliža se 2. maj, ko bi moral biti usmrčen Caryl Chessman. Obramba obsojenca, ki je spet napela vse sile, da Chessmana reši, že ne ve več, kake poti ubrati, ki še ne bi bile prehojene. Prav danes je vrhovno sodišče ZDA spet zavrnilo prošnjo za odložitev smrtne kazni in za ponovno proučitev vsega primera. Sodišče je te zahteve zavrnilo, ne da bi se predsednik sodišča sploh udeležil zadevne razprave in odločanja na njej.

Odvetnik Wirin je dejal, da ostaja sedaj samo še «vest guvernerja». Ta je pred časom odgodil usmrtitev, češ da bi slabo vplivala v državah Latinske Amerike, kamor se je predsednik Eisenhower pravkar pripravljal na obisk. (Potem je samo škoda, da se Eisenhower tudi sedaj ne odpravlja na kako pot, kjer bi vest o Chessmanovi smrti — in s tem Eisenhowerja samega — neprijazno sprejeli.)

MANILA, 25. — Od četrtka divja nad osrednjimi Filipini tajfun, ki so ga krstili «Karen». Škodo, ki jo je povzročil doslej, cenijo na 2 milijona dolarjev. Mrtvih je 23 oseb, 39 pa jih je izgubljenih.

Letalo je padlo na avtomobil

COLUMBUS (Oho, ZDA), 25. — Neko turistično letalo je včeraj popoldne padlo na avtomobil, ki je vozil po državni cesti blizu Columbusa v Ohiu. Dva potnika v letalu, moški in ženska, ter dva otroka v avtomobilu so pri tem izgubili življenje. Ker je pri trčenju nastala eksplozija, so bila trupla ožgana. V avtomobilu so bile še tri osebe, ki so dobile hude opekline.

V Egiptu hude posledice peščenega viharja

KAIRO, 25. — Okrog 2000 porušenih hiš, štiri vasi uničene na severnovzhodnem področju Nilove delte, vsa pristanišča in vsa letališča zaprta že 36 ur, plovba po Sueškem kanalu popolnoma blokirana — to so rezultati peščene nevihte izredne sile, ki divja nad Egiptom. Temperatura je za najmanj 10 stopinj nad normalno. V Kairu beležijo 39 stopinj v senci, v Port Saidu 36, v Luxoru 40 in v Assuanu 41. Veter piha s hitrostjo okrog 100 km na uro. Sredi dneva je potrebno prižgati cestne svetilke. Vidljivost je skrčena na komaj nekaj metrov.

LONDON, 25. — Tina Onassis je v intervjuju z dopisnikom «Daily Expressa» govorila o razlogih, ki so dovedli, da sta se z možem ločila Izrazila je tudi upanje, da se bo ta ločitev zaključila z razporoko.

CIRIL KOSMAČ

POMLADNI DAN

26.

Tok mojih misli se je pretrgal, ker se je moje telo kar samo obrnilo od okna in po prstih stopilo k vratom. Šele ko so vrata zaškripala, sem se zdramil in sprevidel, da me pomini vlečejo ven. Zadržal sem dih in samo za hip pomislil, kako pa sem se ves predal svojim čustvom, češ nocoj naj me vodijo, kamor hočejo. Tiho sem se splazil skozi sobo, kjer je spala teta, v mislih ozmerjal stare podnice, ki so mi cvrkale pod nogami, se spustil po stopnicah v vežo in odpahnil težka, zajasta, črna vrata. Zamajal sem se na pragu, ker je svetla noč butnila vame kakor morski val. Prijel sem se za podboje in jo zajel s polnimi pljuči. Pogledal sem v nebo: bilo je polno zvezd, svetlih in rdečkastih, rosnih in mokrih, velikih, mežikajočih in resno mirnih. V bezgovem grmu pod hišo se je oglasil prvi kos: zažvižgal je, kakor bi klical k sebi. In stopil sem tja. Najprej sem se ozrl proti vzhodu; v mesečini je bil jasen in čist, popolnoma netvaren, kakor bi ga lahkotna roka kitajskega umetnika narisala na kovinskomodro svilo nočnega neba. «Ej, tudi tebe, stara, je omehčalo!» sem mu rekel in nato pogledal proti konec. Tam so naši trije domači hribi: Kuk, Škrbina in Plešarjeva glava. Kuk čepi kakor velika, uležana kopa, Škrbina je višja in ima grbo, Plešarjeva glava je še višja in ima res glavo. Vsi trije hribi so obraščeni s temnimi gozdovi, ki so se zdaj zlivali v eno samo, skoraj črno gmoto, podobno sklonjeni ženski; bilo je, kakor bi v dolino pokleknila sama noč in zdaj tam počivala v miru svoje lastne spokojnosti.

Zamaknil sem se v to podobo velikanske klečeče ženske — in tedaj se je zgodilo tisto, kar se zgodi redkokdaj: prišel je trenutek zanosa, ki človeka poveliča, da stopi iz sebe in se dvigne tako visoko, da ga vesoljstvo sprejme vase. Začutil sem, kako se mi je zemlja izmaknila izpod nog, postajal sem nekam lahak in vrtoglav, kakor bi se mi bližala omedlevica, a vendar sem jasno videl samega sebe, kako stojim pri bezgovem grmu, hkrati pa se je more obzorje širilo in širilo, da sem videl vso dolino in vse gore, za gorami druge doline in druge gore, planjave, morja, oceane in kontinente, ves svet, mesec in sonce in vse druge svetove in vsa sonca, ki so sijala po vsemirski sinjini. Vse je drvelo, se prelivalo in valovalo in plavalo, plavalo tiho, brez najrahlejšega šuma — samo kos je žvižgal v bezgovem grmu, ki je temnozelen z mano vred drsel in padal. V srcu me je stiskalo kakor v hudih sanjah, a vendar sem s to trpkosladko bolečino v sebi z nepojmljivim užitkom plaval med svetovi in padal, skrivaj si srečno šepetajoč: «To, to je tisto: neskončnost, vesolje. In samo človek ve za ta najveličastnejši prizor, samo njemu je dodeljen, njemu, državljanu vsega. Uh, kako ponosem sem nanj in kako rad ga imam! ...»

Tedaj je nekaj zateglo zaškripalo. Trznil sem, se pri priči znašel na tleh in se ozrl. V črnem okviru vrat je stala teta. Bila je zavita v odejo, ki je izpod nje gledala dolga, belkasta srajca. Sivi lasje so ji padali na rame, kakor bi bili mokri

«Kaj pa ti strašiš ob tej uri!» sem rekel nejevoljno ,skoraj srdito. «Mar ne spiš?»

«Stari ljudje samo čumimo,» se je preplašeno opravičevala. Tudi to me je jezilo, da je bila do mene tako obzirna, skoraj hlapčevsko ponižna. «Pa tudi ti, sem mislila, boš bolj rahlo spal. Človeka dom le pretrese... No, in če že greš od hiše, sem mislila, ne hodi brez tega,» je dejala z drugačnim, precej globljim glasom in stegnila roke. Šele tedaj sem opazil, da je v naročju držala mojo brzostrelko, previdno kakor bi držala dojenčka.

«Ah, beži, beži!» sem zamahnil in ji potegnil brzostrelko iz rok. «Strah ima zmeraj velike oči!»

Teta se je z olajšanjem oddahnila. S koščenimi prsti si je začela potiskati sive lase pod ruto ter me obenem plaho prepričevala:

«Na samem smo. Saj še nobene hiše ne vidimo od tod. In če je bila tu mimo kurirska pot vso vojno, le zakaj se zdaj ne bi klatili tod skrivači in beli in sploh taki, ki se boje širokih cest in belega dne... Res, ponoči raje ne hodi od hiše!» je zaključila proseče.

«Saj ne grem nikamor!» sem rekel prijazno, da bi jo udobrovoljil. Nato sem pogledal po grapi, kakor bi se hotel posloviti od noči. Hladna sapa mi je udarila v lica. «Piha!» sem dejal. «Vreme bo.»

«Glej, glej!» se je razveselila teta. «Tudi tega si se spomnil. Znamenja za vreme.»

«Vse se vrača,» sem pokimal. «In zdaj nazaj v gnezdo, da se naspim. Jutri pojdem pod Vranjek.»

«Ka-aj?...» se je zavzela teta. «Ali se še nisi dovolj narogovilil po hribih? Vsi partizani, kar sem jih srečala, so se pridušali, da po vojni ne pojdejo več na noben hrib. Naš najvišji hrib bo postelja, so govorili...»

«V partizanih sem se presneto slabo narogovilil. Prišel sem prepozno.»

«Vseeno... Pod Vranjek? Saj to je dobro uro hoda. In kakšna pot? V kolena se boš grizel. Mene ne dvigneš na tako pot z nobenim denarjem. Ti pa za prazen nič.»

«To pa že ne. Po šmarnice grem.»

«Saj jih še ne bo.»

«O, če drugje ne, jih dobim v Obrekarjevem dobu. Na kadetovem grobu.»

«Tam pa sploh ne...» je počasi rekla teta in se globoko zresnila.

«Kako to?»

«Kako... To je cel roman! Če bi ti hotela povedati vse od začetka —»

«Ampak ne zdaj!» sem jo prekinil, ker sem se ustrašil njenega ‚od začetka'. Naglo sem stopil v vežo, a na stopnicah sem obstal in vprašal: «Saj res, kaj pa je s Kadetko?»

«A z Boženo?»

«Vidiš, Božena ji je ime... Nisem in nisem se mogel spomniti. Kaj je z njo?»

«Kaj je z njo?... Saj pravim: To je cel roman.»

«Kaj! Še eden?»

«Ne, ne!... To je vse povezano. Toda saj ti pravim: če bi hotela povedati vse od začetka —»

«Jutri, jutri bova. Če je cel roman, bo le pametneje, da ga odloživa na jutri, kaj?» sem rekel in se podvizal po stopnicah.

«Kakopak! Kakopak! ...» je užaljeno ponavljala teta, ki je v mojih besedah in v mojem glasu začutila senco posmeha. Bilo mi je malce žal. Saj nisem nič hudega mislil. Toda kaj pomaga; samo stavčni red obrnem, nenavadno besedo uporabim, rahlo zvišam glas — in že se zamerim. Treba se bo krotiti, treba se bo spet oprijeti očetovega nauka, ki me je takole učil: «Preden misliš koga ozmerjati, stopi vsaj za sekundo v njegovo kožo!»

(Nadaljevanje sledi)

Šport Šport Šport Šport

A LIGA

Rezultati

*Fiorentina-Lazio	2-2
*Genoa-Padova	0-0
Juventus-*Inter	3-0
*Lanerossi-Bologna	1-1
*Napoli-Alessandria	1-1
*Palermo-Milan	1-0
*Roma-Atalanta	3-0
*Spal-Sampdoria	1-1
Bari-*Udinese	1-0

LESTVICA

Juventus	28	22	2	4	77	23	46
Fiorentina	28	17	7	4	59	25	41
Milan	28	15	8	5	48	29	38
Padova	28	13	6	9	43	34	32
Spal	28	11	10	7	37	38	32
Inter	28	10	10	8	38	35	30
Roma	28	12	6	10	42	39	30
Bologna	28	11	6	11	36	35	28
Samp.	28	9	10	9	31	33	28
Atalanta	28	9	9	10	27	29	27
Lanerossi	28	9	9	11	30	34	26
Udinese	29	6	13	9	32	43	25
Bari	28	7	9	12	22	32	23
Lazio	28	6	10	12	22	40	22
Napoli	28	5	11	12	25	42	21
Palermo	28	4	12	12	20	34	20
Alessand.	28	3	13	12	21	43	19
Genoa	28	4	8	16	16	38	16

TEKME 1.5.1960

Alessandria-Genoa, Bari-Napoli, Bologna-Roma, Inter-Lanerossi, Juventus-Udinese, Lazio-Spal, Palermo-Atalanta, Padova-Fiorentina, Sampdoria - Milan.

B LIGA

Rezultati

*Catanzaro-Verona	0-0
*Lecco-Marzotto	1-0
*Modena-Reggiana	2-2
*Novara-Cagliari	1-1
*Parma-Brescia	1-0
(Odigrana včeraj)	
*Sambened.-Catania	1-1
*Simmonza-Mantova	2-1
*Taranto-Como	3-1
*Torino-Triestina	1-1
Messina-*Venezia	2-0

LESTVICA

Torino	31	14	15	2	36	13	43
Lecco	31	13	14	4	40	23	40
Catania	31	11	16	4	41	27	38
Triestina	31	11	14	6	38	25	36
Reggiana	31	12	10	9	45	37	34
Marzotto	31	10	12	9	33	29	32
Venezia	31	9	13	9	33	32	31
S. Monza	31	10	11	10	39	40	31
Catanz.	31	8	14	9	31	32	30
Brescia	31	7	15	9	23	29	29
Verona	31	9	11	11	37	28	29
Mantova	31	10	9	12	31	34	29
Messina	31	12	5	14	30	33	29
Modena	31	9	11	11	35	41	29
Samben.	31	9	10	12	33	39	28
Como	31	10	7	14	33	38	27
Parma	31	8	11	12	27	40	27
Taranto	31	9	9	13	25	39	27
Novara	31	9	8	14	26	33	26
Cagliari	31	7	11	13	27	41	25

TEKME 1.5.1960

Brescia - Simmenthal Monza, Catania-Modena, Como-Catanzaro, Marzotto-Torino, Messina-Parma, Novara-Venezia, Taranto-Sambenedettese, Triestina-Cagliari, OZO Mantova-Lecco, Verona-Reggiana.

Športne stave

TOTOCALCIO

x x 2; x x 1; 1 x 2; x x 2 x

KVOTE: ker ni nobene trinajstice, bodo izplačali dvanajstice in enajstice. Za prve bo 2.780.000, za druge pa 175 tisoč 500 lir.

TOTIP

2 2; 1 X; X 2; 1 2; 1 2; X 1

KVOTE: 12 — 1.603.400, 11 — 80.170, 10 — 6.000 lir.

Italijansko nogometno prvenstvo A in B lige

Fiorentina ustavljena doma Milan doživel v Palermu poraz

V ligi B napredek Lecca

Če si je kdo še želel potrdilo o nepremagljivosti Juventusa, tedaj je tega dobil v nedeljo, ko je moral tudi Inter, ki brez dvoma spada med elito italijanskega nogometa, kloniti in sicer z razliko golov, ki ne dopuščajo ne komentarja ne izgovarjanja.

Juventus si je znal torej spraviti v žep še dve dragoceni točki. Tega pa nista bila zmožna na Fiorentina, ki je morala na domačem igrišču in pred domačimi navijači prepustiti Laziu točko. Milanu pa se je v Palermu zgodilo še slabše: Milančani so šli na jug prepričani v neodločen rezultat, toda Vernazza jim je iz enajstmetrovke zagrenil življenje na igrišču in jim je poslal upe po vodi.

Sicer je bilo v nedeljo na igrišču A lige tudi nekaj presenetljivih rezultatov. Med temi spada nepričakovan poraz med domačimi zidovi Videmčanov po zaslugi Barija. Domačini so napadali ves čas igre od začetka pa do konca in vendar se je zmaga nasmejala Bariju, ki je že v 6' prvega polčasa prevzel z Erbovim golom vodstvo. Vsi napadi furlanskih igralcev so se razblinjali v nič in ko so bili domačini na pragu izenačenja, je v njihovo smolo Sassi poslal žogo iz enajstmetrovke tako lezerno proti mreži, da jo je lahko Magninini v plovnem letu ujel se predno je prišla do bele gol črte.

Ostali rezultati pa ne bi smeli presenetiti nikogar. Genoa je morala zaključiti srečanje z bojevito Padovo, ki je gostovala v Marassiju, brez gola in s tem seveda prepustiti točko gostom, ki jo potrebujejo bolj kot domačini, ki so že obsojeni na izpad. Nasprotno pa je Padovancem prav prišla, če ne zaradi drugega pa zato, da se obdržijo na častnem četrtem mestu v lestvici pred Spalom in celo Interjem.

V Vicenzi ni šlo za domačine tako gladko kot so predvidevali. Lanerossi je res prvi prešel v vodstvo, toda Bologna je znala še pravočasno odgovoriti, s čimer je dosegla nad vse zadovoljiv neodločen izid.

Preseneča tudi rezultat v Neaplju, kjer so morali domačini hote ali nehote deliti razpoložljivi točki z gostujočo Alessandrio. Kazalo je, da bodo morali domačini oditi iz igrišča poraženi, toda v drugem polčasu so zavihali rokave in so tudi po zaslugi Vitalija dosegli izenačenje.

Z istim rezultatom se je zaključila tudi tekma med Spalom in Sampdorio, kar tudi preseneča, ker je bila prognoza v prid domačinov. Toda kljub vsem napadom na vrata nedeljskih nasprotnikov, si igralci Spala niso znali utreti poti do mreže. Samo enkrat so zadeli v črno, a odgovor ni izostal in tako je bilo stanje tudi v golih, kot je bila na igrišču v igri, izenačeno.

Poleg Interja je tudi Atalanta zabeležila viden poraz po zaslugi igralcev Rome, ki so bili v nedeljo v dobrem dnevu. Sicer je bilo pričakovati, da si bodo domačini priborili zmago, vendar ni nihče, niti največji optimist med njimi, pričakoval, da bo ta z razliko treh golov.

B LIGA

Z neodločenim izidom, ki si ga je Triestina izsilila na igrišču Torina, je tržaško moštvo pokazalo, da hoče vztrajati še vedno v borbi za promocijo v višjo kategorijo. Toda žal je tudi Catania igrala na igrišču Sambenedetteseja neodločeno, zaradi česar je ostala razdalja med Triestino in Catanio nespremenjena.

Napredoval pa je Lecco, ki je z enim samim golom odpravil bojevito enajstorico Marzotta. Sicer ni število golov, ki odloča, pač pa razlika v njih in ker tudi en sam gol zadostuje za zmago, je ta pripadla močnemu in nevarnemu Leccu, ki se je za tri točke približal vodečemu Torinu v lestvici.

Edino presenečenje nedeljskega kola pa je pripravila Messina, ki je prišla v beneško laguno s po na neodločen rezultat, a si je znala na igrišču dvigniti nad domačine tako, da jim je spravila, v razočaranje domačih navijačev, dva gola v mrežo. Z druge strani pa domačini niso znali odgovoriti z istim orožjem in so klonili.

Emilijanski derby med Modeno in Reggiano se je končal brez zmagovalca, in brez poraženca. Prvi so prešli v vodstvo gostje z Cagliarijem, a temu je odgovoril Tomeazzi za domačine. V drugem polčasu se stanje ni spremenilo in drugemu golu Cagliarija je sledil drugi gol Tomeazzija, ki je s tem dokončno izenačil in rešil domačine poraza.

Cagliari, ki bo prihodnjo nedeljo gostoval v Trstu, je postal zadnje čase nevaren.

V Novari si je znal priboriti neodločen izid, kar je že velik uspeh za to enajstorico, ki životari na dnu lestvice in je že skoraj obsojena na izpad. Nasprotno pa se je moštvu Simmenthala iz Monze nasmejala sreča in je odpravilo Mantovo z 2:1.

Taranto se v nedeljo ni šalil. Res je, da je imel v goste zadnje čase čudno in slabo moštvo Coma, vendar tako jasne zmage, do katere je prišlo v nedeljo, ni nihče pričakoval, pa čeprav upov v to ni manjkalo ne med gledalci in še manj med igralci.

Včeraj pa so odigrali tekmo med Parmo in Brescio zmagali so domačini, ki so tako preskočili nekaj mest v lestvici in se vsidrali pred Tarantom in Novaro.

—«»—

KOSARKA

Don Bosco zmagovalec mednarodnega turnirja

V nedeljo se je v Miljah zaključil mednarodni turnir v košarki, katerega so se udeležila tri tržaška moštva in sicer ENAL, Don Bosco in U. S. Servolana ter ekipa ameriških vojakov iz Aviana «Tigers».

Američani so popolnoma razočarali in so zasedli šele tretje mesto za moštvom Don Bosca in ENAL, medtem ko so bili Škedenjci zadnji.

Odlični rezultati plavalnega prvenstva

F. Dennerlein ponovno evropski prvak na 200 m

Na spomladanskem prvenstvu so izboljšali štiri državne rekorde

RIM, 25. — Z razliko preteklih let je dalo letošnje spomladansko plavalno prvenstvo odlične rezultate tudi v svetovnemu merilu. Brez dvoma je to sad boljšega treninga in vestnega pripravljanja, kar pa nas ne sme čuditi, ker smo pač v olimpijskem letu.

Rezultati prvenstva so jasni: 1 evropski rekord, 4 državni, 1 društven in 2 juniorska rekorda. Fritz Dennerlein je bil praktično največji zmagovalec: pred dvema tednoma mu je Anglež Black odvzel evropski rekord na 200 m metuljčka, zaradi česar je plavalec pospešil trening in je sedaj za 7 detetink sekunde izboljšal Angležev rekord. Nekateri celo trde, da bi lahko Dennerlein, če bi seveda tekmoval v drugačnem okolju in brez treme, dosegel celo Troyev svetovni rekord. Mnogi menijo, da bi lahko Dennerlein dosegel čas med 2'14" in 2'16" in da bo čas 2'15" zadostoval za zmago na olimpiadi.

Dennerlein je tudi dosegel rekord na 200 m prosto s časom 2'8", s čimer je za 2 desetinki sekunde izboljšal bivšega, ki je pripadal Pucciju.

Ostali rekordi so:

Paola Saini — 100 m prosto — 1'6"7 (seniorski in juniorski) (bivši 1'7"7 — Pacifici); Canottieri Napoli — moška štafeta 4x100 m 4'27"6 (bivši 4'29"6); SS Lazio — ženska štafeta 4x100 m — 5'14"4 (bivši 5'15"8).

Med Tržačani naj omenimo prvo mesto Bianchija v plavanju na 200 m prosto za juniorje s časom 2'14"1, medtem ko je Umek zasedel v isti skupini četrto mesto s časom 2'27"8.

Med dekleti je Tržačanka Cecchijeva zasedla tretje mesto na 100 m prosto za Sainijevo in Vallejevo. Cecchijeva je preplavala progo v 1'10".

Predolimpijska nogometna tekma v Atenah

Jugoslavija nadmočno premagala grško reprezentanco s 5:0 (1:0)

Kljub povprečni igri Jugoslovanov visok rezultat

ATENE, 25. — V nedeljo je bila povratna tekma v predolimpijskem kvalifikacijskem nogometnem turnirju med Grčijo in Jugoslavijo. Gostje so dosegli zmago s 5:0. Prvi polčas se je končal z 1:0 v korist Jugoslavije.

Postavi sta prišli na igrišče kakor sledi:

JUGOSLAVIJA: Šoškič; Durkovič, Jusufi, Žanetič, Miladinovič, Perušič; Takač, Mujić. Knez, Galič in Kostič.

GRČIJA: Theodoridis; Rosidis, Stefanopulos; Lukanidis, Lindksilaksis, Dermatis; Leandros, Papaemanueli, Nestodoris, Stamatiadis in Serafidis.

Goli: v 36' prvega polčasa Kostič, v drugem polčasu v 22' Žanetič, v 23' Takač, v 37' Galič in v 38' Knez.

Sodnik: Atanasov Rumenčev (Bolgarija). Gledalci 25.000.

Na razmočenem igrišču je bilo v začetku igre precej nerodno za vse igralce. Igralci so napadali, a Jugoslovani so se prvi znašli in so navalili na nasprotnikov gol z namenom, da si takoj že v prvih minutah igre zagotovijo prednost. Že v 1' so Jugoslovani izvedli kot, toda žoga je končala v rokah grškega vratarja.

Jugoslovani igrajo hitro igro in oblegajo Grke, ki ne morejo priti do polovice igrišča. Šele v 10' so prišli domačini nevarno pred jugoslovansko mrežo, toda Jusufi je rešil položaj in poslal napadalce ponovno v akcijo. Čeprav so bili Jugoslovani premočni in so celo beki prehajali v napad, ni bilo mogoče priti do zgoditka. V 16' Grki preidejo v protinapad in Šoškič se mora vreči pod noge Nestodorisa, da obvarje mrežo pred klonitvijo. Sledil je kazenski strel, ki ga je streljal Papaemanuel, toda žoga se je odbila od zida jugoslovanske obrambe.

Šele v 36' so se pokazali rezultati premoči. Mujić je ostro streljal proti Theodoridisu, toda žoga se je odbila od obrambe in je prišla do Žanetiča. Ta jo je prisebno poslal Kostiču, ki je našel pot do prvega gola.

Po tem zgoditku so Grki prišli v napad, vendar so se vsi njihove akcije končale brez uspeha. Igra je bila ostra in včasih tudi groba ter prav nič lepa. Jugoslovani so nekoliko popustili in niso mogli izrabiti premoči. Domačini so to izrabili in so prisilili Šoškiča, da je v 17' poletel za žogo.

Nepričakovano pa je prišlo do preobrata. Jugoslovani so se osvobodili pritiska domačinov in so začeli organizirati napade. Uspeh ni izostal. Takač je poslal žogo Galiču, ki jo je predložil prostemu Žaneticu. Ta ni dvakrat premišlil in jo je prisebno poslal s prizemskim strelom v mrežo in s tem povečal rezultat.

Na Jugoslovane je to blagodejno vplivalo, ker so s tem golom oddaljili nevarnost presenečenja. Prav zaradi tega je postala njihova igra hitrejša in duhovitejša, medtem ko so Grki, ki so morali igrati brez poškodovanega Stamatiadisa, igrali ostro in večkrat tudi preko meje nedovoljenega. Kmalu zatem se je ponudila Takaču izredna priložnost za gol in napadalec jo je takoj izkoristil. 3:0.

Za Grke ni bilo več rešitve. Vseeno pa so bili tu pa tam, pa čeprav so igrali z 10 igralci, zelo nevarni. Četrtega gola ni bilo treba dosti čakati. Dosegel ga je najmarljivejši igralec jugoslovanskega moštva Galič z lepim volejem, ki je presenetil grškega vratarja.

Učinkovita igra Jugoslovanov je res presenečala in vsakdo na igrišču je spoznal, da serija golov še ni zaključena. Da je res tako, je dokazal Knez ki je preigral vso grško obrambo in postavil končni rezultat 5:0. Po tej mojstrsko izvedeni akciji se je atmosfera na igrišču spremenila in ker so Grki spoznali, da rezultata ne morejo več spremeniti, se niso več borili ostro kot poprej in je vse kazalo kot da bi šlo za prijateljsko srečanje.

Z nedeljsko zmago so se jugoslovanski nogometaši rehabilitirali. Rezultat je res visok, toda igra je bila le povprečna. Toda danes je važno samo to, da si je Jugoslavija priborila pravico do nastopa na olimpiadi in naloga tehnične komisije je sedaj skušati odpraviti hibe in pripraviti moštvo tako, da bo lahko častno zastopalo jugoslovanske barve v Rimu v upanju, da si bo osvojilo že četrto kolajno, pa naj bo ta iz katerekoli drage kovine.

Lestvica te skupine je sledeča:

Jugoslavija	4	2	1	1	12: 4	5
Izrael	4	2	1	1	7: 6	5
Grčija	4	1	0	3	3:12	2

—«»—

BUDIMPEŠTA, 25. — Madžarska reprezentanca se je dokončno plasirala za olimpijski nogometni turnir. V nedeljo je bila zadnja tekma predolimpijskega kvalifikacijskega turnirja s ČSR, ki se je zaključila z zmago domačih z 2:1. V prvem polčasu so vodili Cehi z 1:0.

* * *

LIMA, 25. — V predolimpijskem nogometnem turnirju je Argentina premagala Peru 2:1 (1:0). Argentinska reprezentanca si je tako dokončno zagotovila udeležbo na olimpijskem turnirju.

* * *

TAJPEH, 25. — V prvi tekmi kvalifikacijskega turnirja za olimpiado je Južna Koreja premagala nacionalistično Kitajsko z 2:1 (1:1). Povratno srečanje bo 30. maja.

—«»—

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Tolmin se odmika

V petnajstem kolu primorskega nogometnega prvenstva so dosegli naslednje rezultate: Tomos - Branik 0:1, Postojna - Sidro 2:0, Adria - Primorje 4:3, Rudar - Tolmin 2:3 in Anhovo - Ilirska Bistrica 3:0 (p. f.). Tabor je bil prost.

Največje presenečenje tega kola je vsekakor poraz Tomosa na lastnem igrišču. Res je sicer, da so Koprčani nastopili brez najboljših obrambnih igralcev Gombača in Papeca, toda to ne more biti popolno opravičilo za poraz. Domačini so namreč igrali tako nekoristno in izgubljali čas z pretiranimi kombinacijami, da jih je lastno občinstvo izžvižgalo. Zlasti slabo je igral napad. Gostje so bili sicer v tehničnem pogledu slabši, zato pa so bili bolj borbeni in požrtvovalni ter je njihova zmaga zaslužena. Zlasti se je odlikoval Hlede, ki je bil tudi strelec edinega zgoditka.

Tekma med Rudarjem in Tolminom je bila v Logatcu, ker je igrišče v Idriji neuporabno. Rudar se je dolgo časa uspešno upiral jesenskemu prvaku, dokler ni končno enajstmetrovka odločila tekmo. Upanje zasledovalcev Tolmina, da bo Rudar iztrgal favoritu obe točki ali vsaj eno, so se torej izjalovila. Vse kaže, da so Tolminci trdno odločeni osvojiti naslov primorskega prvaka.

Po daljši krizi je Postojna spet enkrat dobro zaigrala. Izid ustreza dogodkom na igrišču.

Adria je spet poskrbela za presenečenje. Domačini so zaigrali zelo lepo in koristno in dosegli prepričljivo vodstvo 3:0. Žal pa so prehitro mislili, da imajo zmago že v žepu, tako da so gostje zaradi nepazljivosti domače obrambe znižali razliko.

Tekma med Anhovom in Ilirsko Bistrico se je končala brez borbe. Gostje sploh niso prispeli v Anhovo, menda zato, ker se jih je premalo zbralo pred avtobusom.

Lestvica:

Tolmin	14	9	3	2	43:20	21
Branik	15	8	3	4	37:16	19
Tabor	13	8	2	3	38:27	18
Tomos	14	7	2	5	26:17	16
Postojna	14	7	2	5	28:20	16
Primorje	15	6	4	5	30:30	16
Sidro	14	6	3	5	27:16	15
Rudar	13	5	1	7	36:35	11
Adria	14	4	2	8	26:50	10
Anhovo	15	2	4	9	17:39	8
Il. Bistrica	14	2	2	10	11:49	6

V prihodnjem kolu se bodo srečali:

Il. Bistrica - Rudar, Tolmin - Adria, Primorje - Postojna, Sidro - Tomos in Branik - Tabor. Anhovo bo počivalo.

—«»—

NA JESENICAH

Dve zmagi Hausbrandta

Ženska ekipa Hausbrandta se je vrnila z Jesenic, kjer je v soboto in nedeljo gostovala.

Ekipa, katero sta ojačili igralki Udinese Persijeva in Pausicheva, je odigrala dve tekmi z žensko petorico ŠD Jesenice. V soboto zvečer so zmagale Tržačanke 35:28 (24:13). V nedeljo je bila borba še ostrejša in tudi tokrat je izstopila Persijeva. Igralke Hausbrandta so tudi v drugem srečanju zaključile tekmo v svojo korist z rezultatom 45:41 (28:23).

Tako igralke kot vodstvo so se pohvalno izrazili o gostoljubnem sprejemu in tudi o športnem občinstvu, ki je polnoštevilno prisostovalo temu medmestnemu srečanju.

Ciklomotoristična dirka za nagrado narodov

Poblet v linijski vožnji Bonariva pa za motorji

Nešportno obnašanje «asov», ki so bili prijavljeni disciplinskemu odboru profesionistične zveze

RICCIONE, 25. — Po nedeljskem uspehu v peti etapi ciklomotoristične dirke si je Miguel Poblet privoščil zmago tudi v današnji šesti etapi. Njegova zmaga je zaslužena, ker je Španec, ki je na vzponih Titana zaostal, napel vse sile in dohitel bežeče. Končno je hotel še zbežati, a ker mu ni hotel nihče pomagati, je popustil. Maščeval pa se je na cilju, kjer je bil po njegovi stari navadi najhitrejši.

Že kmalu po startu so se vrstili poskusi begov, ki pa niso obrodili uspehov. Prvi je hotel na pot brez druščine Bono, toda Vanzella, Wagtmans in nič manj kot Bobet so šli za njim in so ga prisilili k pameti. Sledil mu je Poblet, a Sabbadin in Baffi sta ga prisilila, da se je ponižno predal in počakal celotno skupino.

Kolesarji so med vožnjo prestopili mejo z republiko S. Marino in so se pognali po vzpetinah Titana. Poblet je precej zaostal, a ob spustu je bežeče dohitel in jih je tudi pustil na cedilu. Kasneje je moral počakati na zasledovalce, s katerimi je prišel na cilj, kjer je s sprintom presenetil vse.

V drugem delu tekmovanja je bilo precej zmešnjave. Predvsem je zelo slabo vreme s ploho nagajalo prirediteljem, ki so sklenili zmanjšati progo od 6 na 4 kroge. Zaradi ozke proge so tudi odredili, da bo tekmovanje potekalo v dveh delih. V prvem so tekmovali kolesarji, ki zavzemajo v lestvici od 21. mesta dalje. V tej skupini je zmagal Bonariva s časom 15'15" pred Padovanom, Tezzom in Messino.

Zmešnjava je nastala šele v drugem delu tekmovanja za motorji, ko so prišli na vrsto asi. Bobet, Poblet in drugi so prišli pozno na start, kar so prisotni kolesarji, ki so bili pod dežjem, sprejeli z mrmranjem in z nejevoljo.

Najslabše pa je bilo, da so se kolesarji domenili, da ne bodo vozili za motorji in so prevozili progo s turističnim tempom. Posledica je bila, da so za progo rabili 6'55" več kot zmagovalec v prvi skupini.

Zanimivo je, da bi ta zamuda zadostovala za izključitev kolesarjev iz nadaljnjega tekmovanja. Toda sodniški zbor je sklenil prepustiti kolesarje k dirki, a je prijavil Pellegrinija, Liviera, Brugnamija, Kazianko, Elliota, Gismondija, Zambonija, Pobleta, Massocca, Sabbadina, Benedettija, Hoevenaersa Daemsa, Wagtmansa, Bobeta, Baffija, Coletta, Championa, Bona in Stablinskega disciplinskemu odboru profesionistične zveze za nadaljnji postopek. Istočasno je razsodišče kaznovalo z globo 3.000 lir Hoevenaersa in 2.000 lir Baldinija.

Vrstni red VI. etape v linijski vožnji Rimini — Riccione (112 km):

1. Poblet 2.55'43" s povprečno hitrostjo 36,876 km na uro; 2. Zamboni 3. Daems 4. Favero 5. Sabbadin 6. Gismondi 7. Dewolf 8. Coletto 9. Massocco 10. Louison Bobet

11. Couvreur, 12. Gouget, 13. Wagtmans, 14. Stablinski, vsi s časom zmagovalca; 15. Bono z zaostankom 29", 16. Benedetti, 17. Kazianka 31", 18. Hoevenaers 33", 19. Brugnami, 20. Baffi, 21. Galeaz itd.

Vrstni red vožnje za motorji (12,400 km):

1. Bonariva 15'05" s povprečno hitrostjo 49,352 km na uro; 2. Padovan 3. Tezza 4. Messina 5. Pizzali 6. Gouget 7. Ciampi 7. Zoppas 8. Haelterman 10. Couvreur

11. Guazzini, 12. Venzella, 13. Ricci, 14. Gentina, 15. Velucchi, 16. Vlaeyen, 17. Favero, 18. Dewolf, 19. Champion, 20. Dupré, 21. Baldini, 22. Pellegrini, 23. Liviero, 24. Brugnami, 25. Kazianka, 26. Elliot, 27. Gismondi, 28. Zamboni, 29. Poblet, 30. Massocco, 31. Sabbadin, 32. Benedetti, 33. Hoevenaers, 34. Daems, 35. Wagtmans, 36. Bobet, 37. Baffi, 38. Coletto, 39. Galeaz, 40. Bono, 41. Stablinski, vsi s Pellegrinijevim časom.

LESTVICA PO VI. ETAPI:

1. Louison Bobet 32.14'11", 2. Wagtmans 32.17'35", 3. Brugnami 32.20'14", 4. Daems 32.22'09", 5. Hoevenaers 32.22'31", 6. Poblet 32.23'59", 7. Baffi 32.24'51", 8. Zamboni 32.27'42", 9. Benedetti 32.28'01", 10. Stablinski 32.29.07",

11. Sabbadin, 12. Elliot, 13. Coletto, 14. Gismondi, 16. Kazianka, 17. Galeaz, 18. Bono, 19. Pellegrini, 20. Gouget, 21. Ricci, 22. Bonariva, 23. Favero, 25. Tezza, 26. Gentina, 27. Velucchi, 28. Padovan, 29. Vanzella, 30. Messina, 31. Dewolf, 32. Couvreur, 33. Ciampi, 34. Pizzali, 35. Haelterman, 36. Zoppas, 37. Vlaeyen, 38. Champion, 39. Guazzini, 40. Baldini, 41. Dupré.

I. rallye tržaškega mesta

Stabile med posamezniki G.S. Friuli med skupinami

Ostra borba za prvo mesto med Tržačanom Stabilejem in Videmčanom Navarro

V nedeljo je bil v našem mestu «I. rallye tržaškega mesta», katerega se je udeležilo 36 posadk. Med posamezniki je zmagal lanskoletni prvak dr. Tullio Stabile.

Proga je bila dolga 228 km in je šla mimo Devina, Gorice, Codrojpa, Casarse, San Vita, Portogruara, Latisane, Cervignana, Tržiča in se je zaključila v Trstu.

Borba za prvo mesto je potekala med Stabilejem in drugim Tržačanom Verzierjem, medtem ko je prvo mesto v skupinah pripadlo furlanskim avtomobilistom.

Tullio Stabile je prevozil celotno progo brez kazni, medtem ko je dobil 0.3 točke še le v vožnji na 2 km, kjer se je zmotil samo za desetinko sekunde; v slalomu pa za petinko. Odličen je bil tudi Videmčan Luigi Navarra, ki se je ob koncu tekmovanja znašel z isto kaznijo kot Stabile. Oba sta morala ponovno na tekmovalno progo in tokrat jo je Stabile prevozil po točno določenem času, medtem ko se je Navarra zmotil za desetinko sekunde.

Lestvica je med posamezniki sledeča:

1. Stabile Tullio, skupina Ostuni, Opel Rekord, kazen 0,3; 2. Navarra Luigi, skupina Friuli, A.R. Giulietta Berl., 0,3-1; 3. Verzier Renato, skupina CUS, Fiat 600, 0,7; 4. Sferrella Giulio, skupina Friuli, A.R. Giul. T.I., 0,7-3; 5. Asquini Gianni, skupina Friuli, Lancia Appia, 0,8; 6. Cordiglia Luigi, skupina CUS, A.R. 1900 Super, 1; 7. Samsa Guido, skupina Ostuni, Fiat 1100, 1,9; 8. Colombin Giorgio, skupina Ostuni, A.R. Giul. T.I. 2,4; 9. Perco Paolo, skupina Ostuni, Fiat 500 N., 3,5; 10. Garbin Dino, skupina Ostuni, Lancia

Po skupinah pa je lestvica kakor sledi:

1. G. S. Skupina Friuli, Videm (Navarra 0,3, Sferrella 0,7, Asquini 0,8) kazen 1,8; 2. G. S. CUS Trst (Verzier 0,7, Cordiglia 1, Graziano 7,1) 8,8; 3. Skupina Ostuni, ekipa A, 9,3; 4. Skupina Ostuni, ekipa D, 12,3; 5. Skupina Ostuni, ekipa B, 17,4; 6. Skupina Isonzo Gorica, 28,1; 7. Skupina Ostuni ekipa C, 159,1.

—«»—

SLOVENSKA CONSKA LIGA

Spremembe samo na dnu

Zaradi razveljavitve tekme med Grafičarjem in Krimom ter Izolo, so nastale na dnu lestvice nogometnega conskega lig[illegible] stva v slovenski conski ligi precejšnje spremembe. Grafičar je tako obogatel za tri točke, s čimer je postal enakovreden tekmec Novi Gorici, Krimu in Iliriji in tudi [illegible] stanek v ligi.

Nedeljske tekme so prinesle nekaj presenetljivih rezultatov. Posebno je presenetil Tr[illegible] glav, ki je poslal domov Soboto s 6 žogami v mreži, medtem ko je Kladivar še [illegible] zmago na igrišče Krima. Ljubljana je brez težkoč odpravila Grafičarja, Izola pa je morala prepustiti točko gostujoči Iliriji. Mariborski Branik je končno odpravil Rudarja, medtem ko je slab sodnik prekinil igro med Novo Gorico in Mariborčani, ko je bilo stanje 1:1. Sodnik Kovačevič iz Sežane se je sicer izgovarjal, da je bil fizično ogrožen in napaden, medtem ko vse kaže, da ne drži ne eno ne drugo. Rezultati nedeljskih tekem (razen prekinjene) so sledeči:

Ljubljana-Grafičar 3:0 (0:0)
Izola-Ilirija 1:1 (1:0)
Krim-Kladivar 2:3 (2:2)
Branik-Rudar 4:2 (2:0)
Triglav-Sobota 6:1 (2:0).

Lestvica je sledeča:

Branik	17	14	1	2	75:14	[illegible]
Kladivar	17	12	2	3	49:36	[illegible]
Triglav	17	10	0	7	42:33	[illegible]
Maribor	16	8	3	5	37:32	[illegible]
Ljubljana	17	9	1	7	37:28	[illegible]
Rudar	17	8	2	7	42:31	[illegible]
Sobota	17	8	2	7	36:40	[illegible]
Krim	17	4	5	8	18:37	[illegible]
Ilirija	17	5	2	10	21:35	[illegible]
N. Gorica	16	4	3	9	30:47	[illegible]
Grafičar	17	3	4	10	16:46	[illegible]
Izola	17	0	7	10	14:47	[illegible]

—«»—

LAHKA ATLETIKA V SLOVENIJI

V otvoritvenem tekmovanju trije republiški rekordi

LJUBLJANA, 25. — Z mitingi v Ljubljani, Celju in Mariboru se je v nedeljo začela letošnja slovenska lahkoatletska sezona. Prvi nastopi in Lorgerška tov so zadovoljili: izpolnila ter Lešek sta celo olimpijsko normo.

V tem prvem tekmovanju so bili doseženi trije slovenski republiški rekordi s Hafnerjem in Fošnaričem v teku na 3.000 m in s Stepišnikom v metu kladiva.

V Ljubljani je Hafner preteklel progo 3.000 m s časom 8'16"7 s čimer je izboljšal prejšnji rekord iz 1957, ki ga je branil Važič s časom 8'20"8. Tudi Stepišnik je v metu izboljšal rekord v metu kladiva, ki je z znamko 55,9[illegible] pripadal Markežu. Nov rekord je 56,90 m. Tudi nekateri drugi atleti so zadovoljili, medtem ko je med ženskami v metu krogle izstopila Usenikova (14,45). Čeprav je [illegible] meter [illegible] nasprotni [illegible] Lorgerju tekače, se je pa Lorgerju [illegible] eno posrečilo izpolniti olimpijsko normo v teku na 110 m čez zapreke. Tudi Lešek je [illegible] skoku s palico preskočil [illegible] s čimer si je skoraj [illegible] vil nastop na rimski olimpiadi.

V Mariboru sta dež in veter motila tekmovalce, a vseeno je Fošnarič v teku na 3.000 m izboljšal republiški rekord za mlajše mladince. Zadovoljila je tudi olimpijska kandidatka Lubejeva v teku [illegible]

Pred nabito polnim stadionom

Torino-Triestina 1:1 (0:1)

Gola sta dosegla Fortunato za Triestino in Crippa za Torino

TORINO: Vieri; Grava, Scesa; Bearzot, Lancioni, Ferrini; Santelli, Virgili, Gualtieri, Bonifaci in Crippa.

TRIESTINA: Bandini; Frigeri, Brach; Szoke, Varglien, De Grassi; Fortunato, Puia, Secchi, Taccola in Del Negro.

GOLI: v 26' prvega polčasa Del Negro, v 32' drugega Crippa. KOTJE: 4:2 v korist Torina.

SODNIK: Annoscia (Bari).

Ne bomo pretiravali če trdimo, da je bila Triestina že na pragu zmage, ki bi bila toliko važnejša, ker bi bila dosežena na igrišču najmočnejše enajstorice prvenstva B lige. Toda usoda, ki je tako širokosrčna z velikimi tudi na nogometnem polju, je hotela prihraniti Torinu to sramoto pred nabitim stadionom domačih navijačev. In prilik za zmago ni bilo malo. Lahko bi jih navedli precej, a dovolj bo, če se spomnimo na dve ali tri prilike, ki jih je Fortunato, pa čeprav je bil med najboljšimi na igrišču, po otročje zapravil. Še preden so domačini izenačili, se je Fortunato znašel sam pred praznimi vrati. Žoga je samo čakala, da bi šla preko bele črte, a Fortunato je verjetno zaprl oči in močno streljal. S tem je zgrešil cilj, ker je žoga našla na svoji poti vratarja.

Kasneje je imel tudi Taccola izredno priliko, ko se je sam znašel pred vrati. Igralec je hotel prelisičiti vratarja, kar mu je sicer uspelo in je žogo z lahkim predložkom poslal proti mreži. Toda namesto vratarja je ta srečala na poti vratnico, od katere se je odbila v polje. Tako je tudi zadnji up šel po vodi.

Triestina že dolgo ni pokazala tako lepe in borbene igre kot v nedeljo na igrišču Torina. V prvem polčasu je prevzela vajeti igre v svojo roko in je diktirala tempo. Na njeno srečo je moral Lancioni zaradi poškodbe na krilo, kjer je bil le za številko, ker ni mogel s ničimer pomagati svojim tovarišem v borbi za prevladovanje na igrišču. In sredi tega prevladovanja je Del Negro povedel svoje moštvo v vodstvo.

In tu se začenjajo kritike Triestini. Namesto, da bi nadaljevali z napadi in z obleganjem domačinov v njihovem kazenskem prostoru, so se Tržačani iz nerazumljivih razlogov stisnili v obrambo, s čimer so jasno pokazali, da hočejo braniti in tudi rešiti doseženi uspeh. In v tem je napaka, ker Triestina še nikoli ni bila tako blizu zmage kot v nedeljo še posebno, ker so morali domačini prav zaradi nerazpoložljivega Lancionija popolnoma ii prece, zasilno spremeniti ozadje postave.

Posledica je bila, da so turinski igralci z veseljem sprejeli pasivno igro Tržačanov in so se sami razprostrli v napad za napadom, ki jim je končno le prinesel s Crippo toliko zaželeno izenačenje. Šele sedaj so Tržačani spoznali, da so se zmotili in ker so bili prepričani, da zadeva še ni končana, so zopet odprli obrambo in zavzeli prvotna mesta na igrišču, s čimer je bilo takoj bolje.

Napadi so sledili napadom, toda tokrat so bili domačini v obrambi in tudi njihova želja je bila obdržati rezultat. Sicer je bilo razumljivo, ker so igrali praktično z desetimi ljudmi, kar ni bilo z nasprotniki kot so Tržačani malo. In vendar so znali pripeljati tekmo do končnega žvižga z rezultatom, ki jih ni razočaral. Razočaral pa je brez dvoma Tržačane in tudi maloštevilno skupino vojakov, ki služijo vojaški rok v Turinu in ki so prišli bodrit svoje daljne ljubljence v rdečih majicah z grbom tržaškega mesta.

Fortunatov gol je bil res odličen. Sicer je prišel kot rezultat lepe akcije, ki jo je načel Varglien. Ta je poslal žogo Puii, ki jo je predložil Secchiju. Srednji napadalec je videl hodnik in je poslal žogo tja. Fortunato je bil bližu in ko je predribial Bearzota, je z diagonalnim strelom presenetil Vierija, ki je nadomeščal poškodovanega Soldana.

Turinčani pa so prišli do gola po strelu iz kota. Streljal je Bonifaci, ki je poslal žogo v kazenski prostor. Crippa se je dvignil visoko v zrak in je z glavo spremenil žogi smer proti mreži. Bandini je sicer skočil za njo v plovnem letu, a zaman.

—«»—

Juniorski nogometni turnir

Z zmago nad Romunijo Madžarska na prvem mestu

DUNAJ, 25. — Z zmago Madžarske nad Romunijo z 2:1 se je v nedeljo končal na Dunaju mednarodni juniorski nogometni turnir. Obe enajstorici sta si bili ves čas igre enakovredni in sta pokazali tehniko, ki bi zadovoljila tudi marsikatero profesionistično društvo.

Prav zaradi tega pravijo, da je treba zmago Madžarske pripisati sreči. Sicer so bili Madžari že od vsega začetka favoriti za končno zmago. Romuni pa so med turnirjem pokazali, da so ne le v odlični formi temveč, da spadajo med najmočnejše juniorske reprezentance Evrope. Ni nič čudnega, če so Romuni v svoji skupini doživeli same zmage, medtem ko je Madžarska zaključila tekmo z Nemčijo z neodločenim izidom.

Madžari so prvi prešli v vodstvo z golom, ki ga je v 13' dosegel leva zveza Kekesi. Sedem minut kasneje je srednji napadalec Kuertoesi povečal rezultat, medtem ko je v 31' Badea dosegel edini zgoditek za Romune. V drugem polčasu ni bilo nobenega gola, zaradi česar se je tekma zaključila v korist Madžarske, ki je tako zasedla v lestvici prvo mesto pred Romunijo, Portugalsko in Avstrijo.

Lahkoatletsko tekmovanje v Milanu

Salvatore Morale dosegel nov rekord v teku na 200 m zapr.

Carlo Lievore v kopju: 78,71 m

MILAN, 25. — V otvoritvenem tekmovanju, katerega so se udeležili številni olimpijski kandidati, so bili doseženi dobri rezultati.

Brez dvoma je najboljšega dosegel Salvatore Morale, ki je v teku na 200 m zapreke izboljšal državni rekord, ki je vztrajal od 1950. leta, ko ga je dosegel Filiput s časom 24". Sedaj pa je Morale izboljšal rekord s časom 23"8.

Na lahkoatletskem mitingu se je izkazal tudi Carlo Lievore, ki je vrgel kopje 78,71 m daleč.

LAHKA ATLETIKA V ZDA

Na zadnjem tekmovanju v ZDA so znova dosegli vrsto odličnih rezultatov. Thomas je preskočil v skoku v višino 215 cm in s tem dosegel nov ameriški rekord. Naskakoval je še višino 217,7, vendar mu skok ni uspel.

Tekač Burlesson je pretekel eno miljo v času novega ameriškega rekorda 3:58,6, Nieder pa je vrgel kroglo 19,46 m daleč. Tidwell je bil najboljši izmed sprinterjev, ker je pretekel 100 yardov v času 9,4.

AVTOMOBILIZEM

Vozila «Junior» na dirko Trst-Opčine

24. julija letos bo tradicionalna vzponska avtomobilska dirka Trst—Opčine. Letos bodo prvič startali na tej dirki tudi avtomobili vrste «Junior», ki so se dobro obnesli v drugih podobnih prireditvah. To so enosedežna vozila. Zanimiv bo prav dvoboj med temi avtomobili in ostalimi vrste «sport», «turismo» in «gran turismo».

KOLESARSTVO

BRUSELJ, 25. — Na nedeljski kolesarski dirki Pariz — Bruselj je zmagal Everaert pred Darrigadom in Grazcykom.

MOTOCIKLIZEM

IMOLA, 25. — V Imoli so bile motociklistične dirke za «Zlati pokal Shell». V posameznih kategorijah so zmagali sledeči tekmovalci:

125 kub. cm — DEGNER (Nemčija),
250 — UBBIALI (Italija).
500 — SURTEES (Vel. Brit.).

BOKS

MILAN, 25. — Če se bo Duiliu Loiu posrečilo priti do naslova svetovnega prvaka v welter junior kategoriji, za katerega se bo v prvih dneh junija srečal z dosedanjim prvakom Carlosom Ortizem, bo dobil poleg že določene nagrade, še nadaljnjih pet milijonov, ki mu bo jih podaril predsednik društva, za katero Loi nastopa.

SAH

BUDIMPEŠTA, 25. — Prvo kolo šahovskega turnirja med Jugoslavijo in Madžarsko, ki se je začel včeraj v Budimpešti, se je končalo z 2.5 : 1.5 v korist Jugoslavije. 6 partij je bilo prekinjenih, v dveh partijah imajo Jugoslovani prednost.